

RAAP-RAPPORT 3736

Plangebied Berewoutstraat

Gemeente 's-Hertogenbosch

Archeologisch onderzoek: een opgraving en archeologische begeleiding

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon	
Titel:	Plangebied Berewoutstraat, gemeente 's-Hertogenbosch; archeologisch onderzoek: een opgraving en archeologische begeleiding
Versie:	25-1-2019
Auteur:	M.H.P.M. Ruijters
Met een bijdrage van:	S. Ostkamp, M. Hendriksen, J. van Oostveen & J. van Gendt
Projectcode RAAP:	DENBE2
Projectcode BAM:	BBER
Bestandsnaam:	RAAPrap_3736_DENBE2_20190125
Objectfoto's:	L. den Hollander
Objecttekeningen:	L. den Hollander
Autorisatie:	drs. W. De Baere
ISSN:	0925-6229
RAAP Leeuwenveldseweg 5b 1382 LV Weesp Postbus 5069 1380 GB Weesp	
telefoon: 0294-491 500 e-mail: raap@raap.nl www.raap.nl	
© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2019 RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.	

Samenvatting

In opdracht van P. Hoedemakers en Zn. bv heeft RAAP in juli 2014 een archeologische begeleiding en opgraving uitgevoerd in verband met voorgenomen bouwwerkzaamheden aan de Berewoutstraat in het historisch centrum van 's-Hertogenbosch. Het primaire doel van het onderzoek was het veilig stellen van de wetenschappelijke informatie van de verwachte archeologische resten (behoud *ex situ*) voor zover deze zich binnen de verstoringsdiepte van de toekomstige bebouwing zouden bevinden. Het onderzoek bleef dan ook beperkt tot de omvang (horizontale vlak) en ontgravingsdiepte (circa 1 m –mv) van de nieuwbouw. Het plangebied wordt in het noordoosten begrensd door de Berewoutstraat en ligt ingeklemd tussen huisnummers 26 en 30. Aan de noordwestzijde wordt de grens gevormd door de Berewoutkazerne die in 1744 werd gebouwd. In het zuidwesten vormde de voormalige stadsmuur uit de 14e eeuw de grens van het onderzoeksgebied, terwijl de zuidoostelijke grens wordt gevormd door Berewoutstraat huisnummer 22.

In de diepere ondergrond zijn beekafzettingen aanwezig, die worden afgedekt door 3,3 tot 3,9 m dikke ophoogpakketten uit de middeleeuwen en nieuwe tijd. Dekzand lijkt zich overal dieper dan de grondwaterspiegel (1,50 m NAP) te bevinden.

De oudste aangetroffen resten bestaan uit resten van de middeleeuwse stadsmuur (14e eeuw), die de zuidwestgrens van het plangebied vormt. Op enkele plekken werden aan de stadzijde van de muur mogelijk gesloopte poeren waargenomen. Op de stadsmuur is een jongere 20e eeuwse muur gemetseld.

Verder zijn zowel langs de Berewoutstraat als op het achterterrein telkens enkele muren, een trap, gewelven en een kelder aangetroffen die vermoedelijk in de 17e of 18e eeuw geplaatst moeten worden. Verder zijn op het achterterrein nog enkele kleinere muren aangetroffen die waarschijnlijk verband houden met bebouwing die op het Minuutplan uit 1811-1832 staat aangegeven. Wanneer deze huizen gebouwd zijn, is niet helemaal duidelijk, maar dat kan al in de 17e eeuw geweest zijn. Langs de Berewoutstraat zijn naast funderingen en de kelder diverse vloeren van vierkante keramieken tegels aangetroffen, die deels tot de 17e eeuw terug gaan.

De historische bebouwing op het achterterrein wordt in ieder geval uiterlijk aan het begin van de 20e eeuw helemaal gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw. Er werd in deze periode onder andere een vleesrokerij gevestigd. Veel van de oudere fundamenteen zijn daardoor verdwenen, zodat het beeld van deze historische bebouwing fragmentarisch blijft. Aan de Berewoutstraat zijn ook resten uit de 20e eeuw teruggevonden zoals een jonge kelder met een betonplaat erbovenop, enkele afvoerputjes met gresbuizen en enkele kabel- en leidingsleuven.

Naast muren, funderingen en vloeren zijn ook nog een mogelijke beerput, waterput, ophooglagen en enkele kuilen aangetroffen. De beerput lijkt na 1650 te dateren gezien aardewerkvondsten in

de insteek ervan. De exacte datering is echter niet duidelijk omdat de put maar tot een diepte van 1 m –mv onderzocht werd. De waterput lijkt van 20e eeuwse ouderdom, maar werd eveneens slechts tot vlakniveau onderzocht. De meeste kuilen kunnen op basis van aardewerkvondsten in de 19e eeuw geplaatst worden. De ophooglagen lijken op basis van aardewerkvondsten hoofdzakelijk in de 17e en 18e eeuw te dateren.

Zowel het aangetroffen aardewerk als het metaal lijkt in de hoofdzaak na 1600 te dateren. Bij het aardewerk zijn ook wel oudere vondsten aanwezig die een mogelijke start van de bewoning in de 14e eeuw suggereren, maar samen met de vondsten uit de 15e en 16e eeuw vormen deze minder dan een vijfde van het totaal. Bij het botmateriaal zijn aanwijzingen gevonden voor de productie van kralen. Of dit ook in het plangebied plaatsvond is onzeker gezien de geringe hoeveelheden afval die werden aangetroffen.

De aangetroffen gebouwen en vondsten wijzen erop dat in de 17e, 18e en 19e eeuw bewoning in het plangebied plaatsvond. Aan de Berewoutstraat liep deze door tot in de 20e eeuw. Op het achterterrein vond vanaf het begin van de 20e eeuw waarschijnlijk uitsluitend nijverheid plaats, waaronder minstens een vleesrokerij.

Het onderzoek in het plangebied heeft zich beperkt tot die zones en dieptes die verstoord worden. In de opgravingsputten bevinden zich nog resten uit de nieuwe tijd en vermoedelijk middeleeuwen op diepere niveaus. Maar ook buiten de putten kunnen archeologische resten uit de nieuwe tijd al vanaf het maaiveld voorkomen. Het verdient daarom de aanbeveling het archeologisch beleid dat op deze locatie geldt (archeologisch onderzoek bij ingrepen groter dan 25 m² en dieper dan 50 cm) te handhaven. Ter hoogte van de nieuwbouw kan een vrijstellingsdiepte van 100 cm aangehouden worden omdat de archeologische resten tot deze diepte gedocumenteerd zijn.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud	5
1 Inleiding	7
1.1 Kader	7
1.2 Administratieve gegevens	7
2 Voorgaand onderzoek	10
3 Doel van het onderzoek	16
4 Methoden	18
5 Fysisch-geografisch onderzoek	21
5.1 Inleiding	21
5.2 Geologie, geomorfologie en bodemopbouw	21
6 Grondsporen en structuren	23
6.1 Inleiding	23
6.2 Put I	25
6.3 Putten II, III en IV	31
6.4 Datering van de aangetroffen funderingen	35
7 Aardewerk en glas	37
7.1 Inleiding	37
7.2 Methode: het Deventer-systeem	37
7.3 Datering van de vindplaats	38
7.4 Resultaten	40
7.5 Conclusie	45
8 Kleipijpen	46
8.1 Inleiding	46
8.2 Resultaten	46
8.2 Conclusies	48
9 Metaal	51
9.1 Inleiding	51
9.2 Resultaten	51
10 Overige vondstcategorieën	54

10.1 Inleiding	54
10.2 Dierlijk bot en schelp	54
10.3 Natuursteen	54
10.4 Bouwkeramiek	54
10.5 Slak	54
11 Conclusies	55
11.1 Conclusies	55
11.2 Aanbevelingen.....	58
Literatuur	59
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	62
Bijlage 1. Sporenlijst	64
Bijlage 2. Vondstenlijst.....	70
Bijlage 3. Determinatielijst aardewerk en glas	74
Bijlage 4. Catalogus aardewerk en glas	80
Bijlage 5. Determinatie kleipijpen.....	88
Bijlage 6. Catalogus kleipijpen.....	89
Bijlage 7. Determinatielijst bot en schelp	98

1 Inleiding

1.1 Kader

In opdracht van P. Hoedemakers en Zn. bv heeft RAAP in juli 2014 aan de Berewoutstraat een archeologische begeleiding en een opgraving uitgevoerd in verband met voorgenomen bouwwerkzaamheden in de gemeente 's-Hertogenbosch (figuur 1).

Het veldwerk is uitgevoerd van 14 juli 2014 tot en met 28 juli 2014. De basisuitwerking vond plaats tussen augustus 2014 en januari 2019. Helaas weigert de opdrachtgever te betalen voor de uitwerking van het onderzoek, zodat de uitwerking van sporen en vondsten niet conform evaluatierapport (Molthof, 2015) kon worden uitgevoerd.

De archeologische begeleiding en de opgraving zijn uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.2), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), gold tijdens het onderzoek als norm. RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, 4004 Opgraven (landbodems) en 4006 Specialistisch onderzoek. Zie Tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

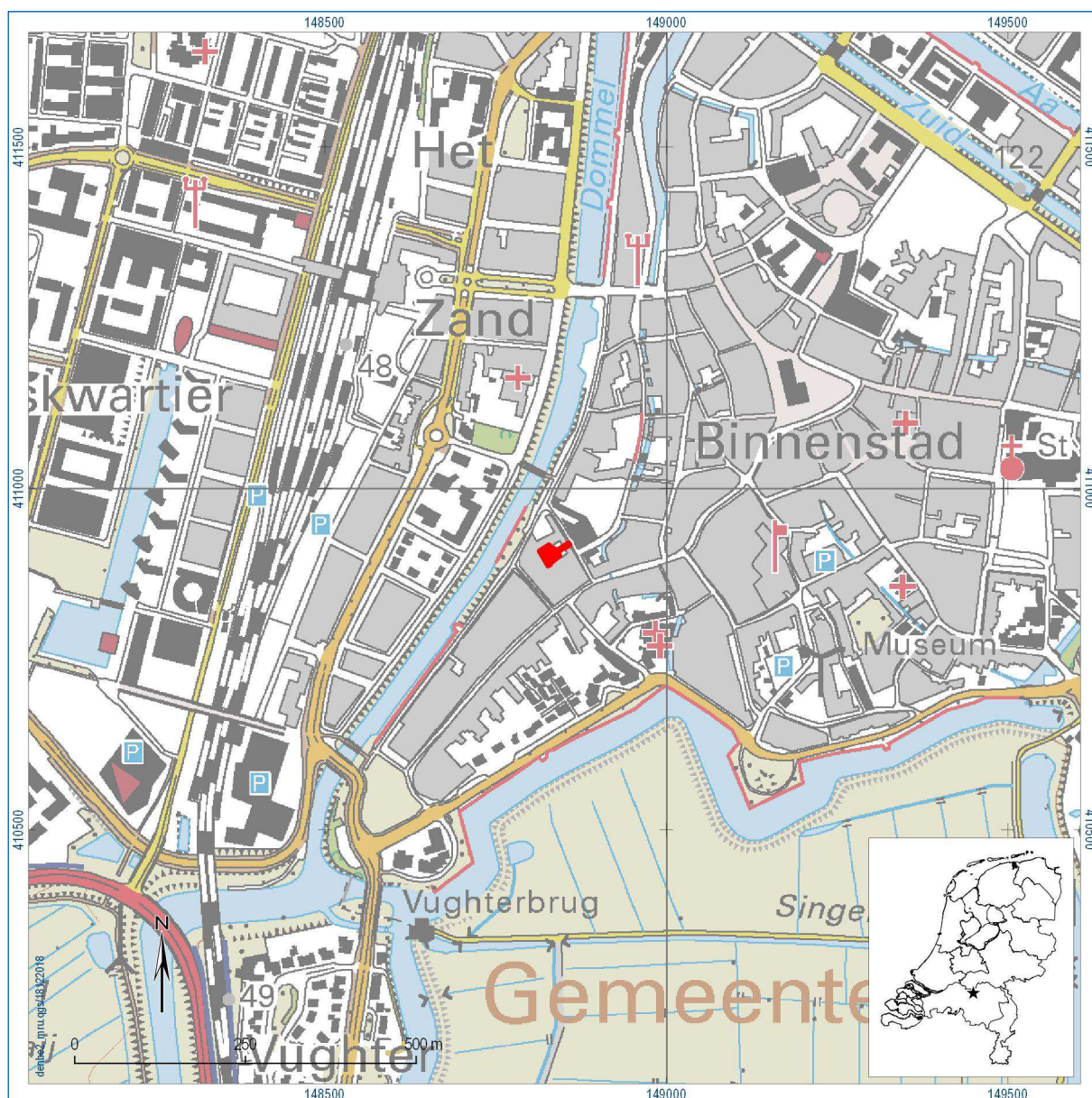
1.2 Administratieve gegevens

Opdrachtgever:	P. Hoedemakers en Zn. bv
Plangebied:	Berewoutstraat
Plaats:	's-Hertogenbosch
Gemeente:	's-Hertogenbosch
Provincie:	Noord Brabant
Centrumcoördinaten:	148832 / 410905
Projectleider:	M.H.P.M. Ruijters
Projectmedewerkers:	H.M. Molthof MA, drs. E.J.N. Rondags, J.J. Hanssen, drs. G. Tichelman, J. van Bavel, T.P. van Rooij, W.A. Baetsen Msc, J. Vroeijenstijn, M. van Kruining
Bevoegd gezag:	gemeente 's-Hertogenbosch
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer:	2450082100
Bewaarplaats vondsten:	RAAP Zuid
Bewaarplaats documentatie:	RAAP Zuid

Archeologische perioden			
Tijdperk			Datering
Recente tijd			
Nieuwe tijd		C	1945
		B	1850
		A	1650
Middeleeuwen		Laat B	1500
		Laat A	1250
		Vroeg	1050
			D: Ottoonse tijd
			C: Karolingische tijd
			B: Merovingische tijd
			A: Volksverhuizingstijd
Romeinse tijd		Laat	450
		Midden	270
		Vroeg	70 na Chr.
Prehistorie	IJzertijd	Laat	15 voor Chr.
		Midden	250
		Vroeg	500
	Bronstijd	Laat	800
		Midden	1100
		Vroeg	1800
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2000
		Midden	2850
		Vroeg	4200
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	4900/5300
		Midden	6450
		Vroeg	8640
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	9700
		Jong B	12.500
		Jong A	16.000
		Midden	35.000
		Oud	250.000

tabel1_standaard_Archeologisch_RAAP_2014

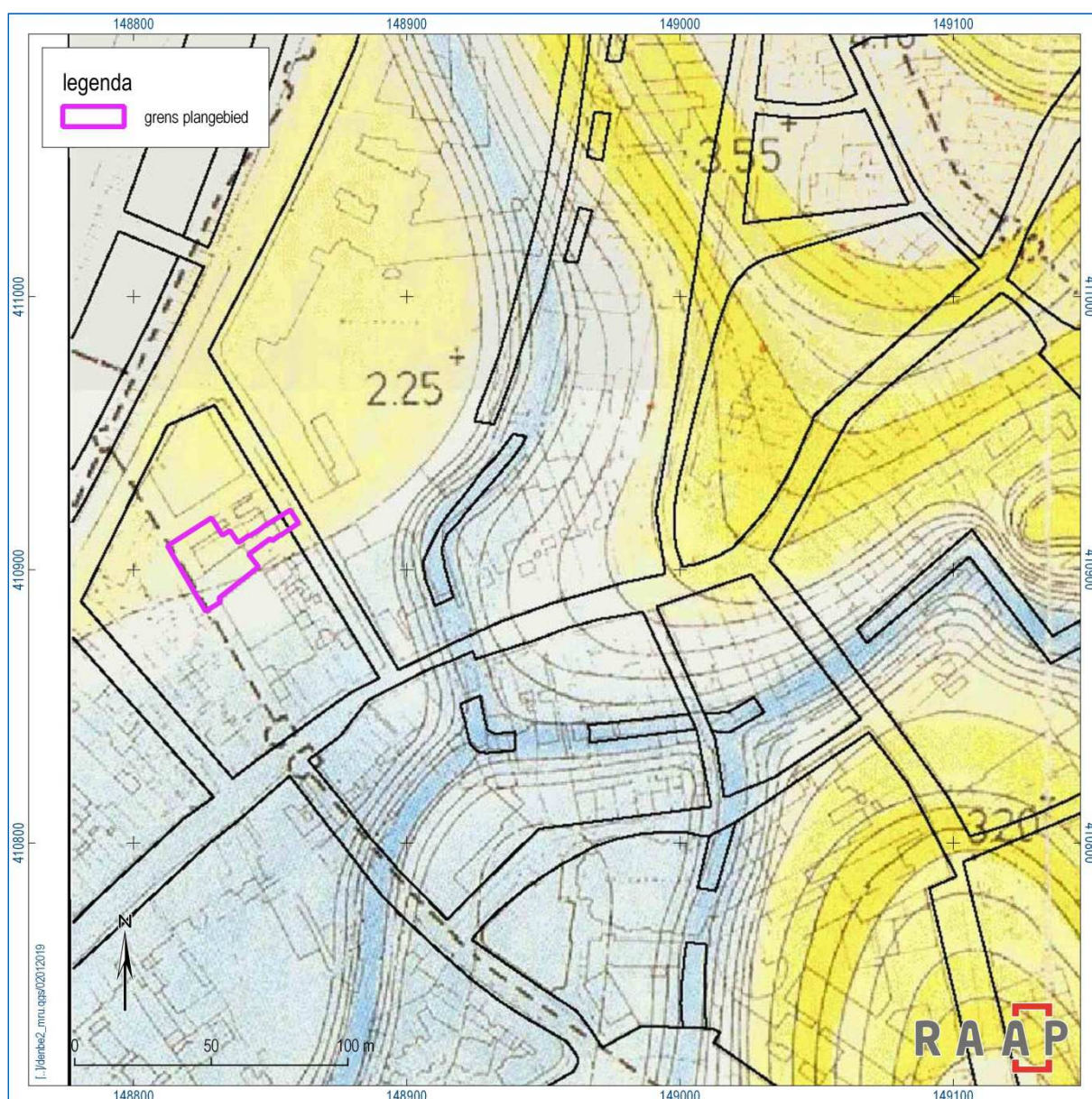
Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood gearceerd). Inzet: ligging in Nederland (ster).

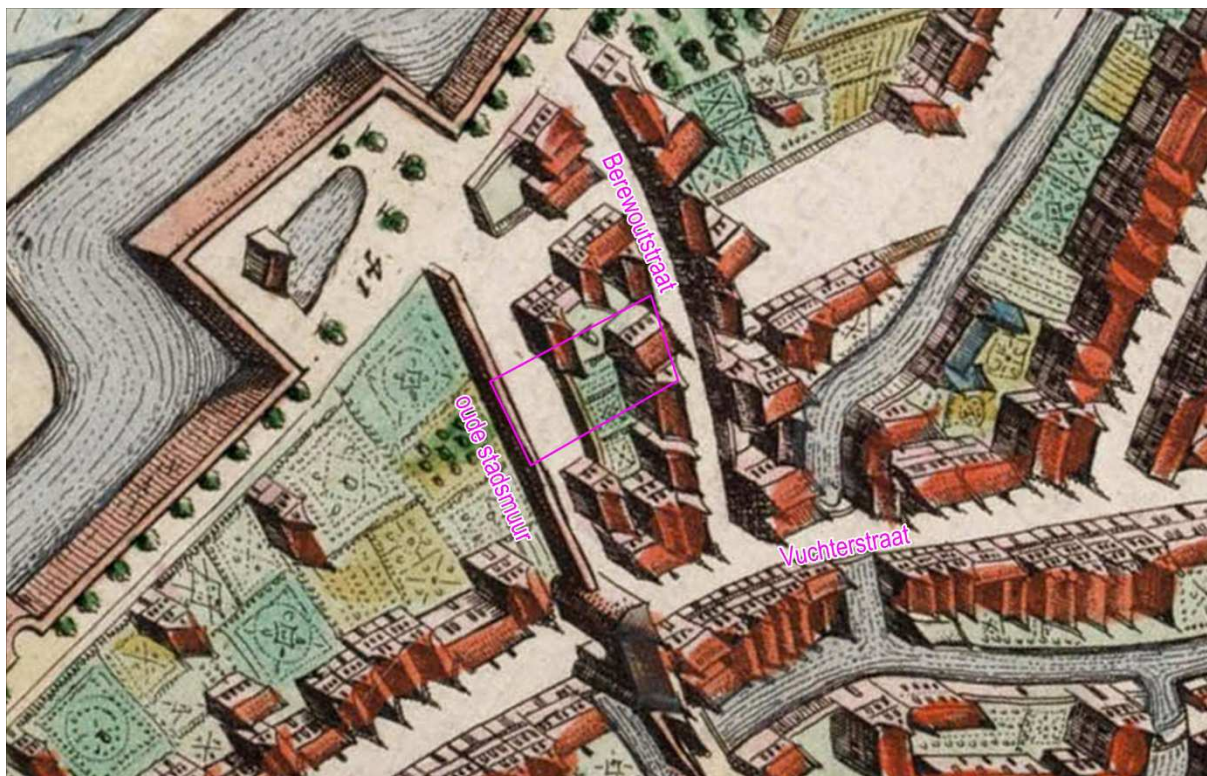
2 Voorgaand onderzoek

Voorafgaand aan de archeologische begeleiding en opgraving is geen onderzoek in het plangebied uitgevoerd. Hieronder volgt een korte beschrijving van de historische situatie van het plangebied aan de hand van enkele historische kaarten.

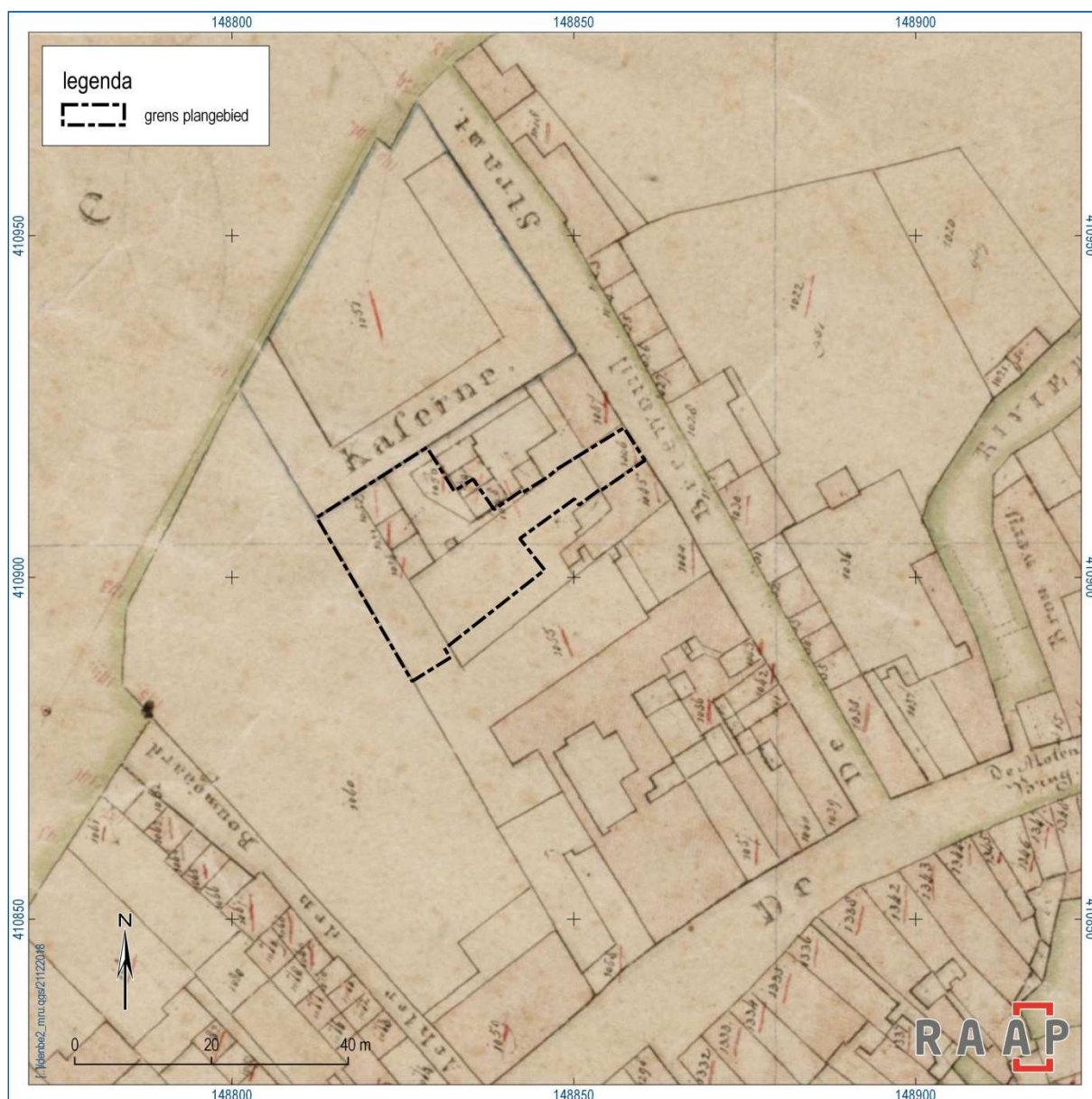
Figuur 2. Dekzandrelief in de binnenstad van 's-Hertogenbosch, de gele kleuren zijn de relatief hoge delen van het dekzand, de blauwe de lage delen. Bron: Hoogma en Steketee 1996, bijlage 1.

De binnenstad van 's-Hertogenbosch ligt op een hoge west-oost georiënteerde dekzandrug die wordt doorsneden door de riviertjes de Aa en de Dommel. Het dekzandreliëf in de binnenstad kent hoogteverschillen van wel 4 meter. Naast hoogten zijn er dus ook laagten in de binnenstad aanwezig. Volgens Hoogma en Steketee (1996; bijlage 1) heeft het dekzand in het plangebied een ligging rond 2 m NAP (Figuur 2). Zuidoostelijk van het plangebied zijn lagere landschapsdelen aanwezig. Hier loopt de Dieze.

Figuur 3. Plangebied (paarse lijn) op de kaart van Blaeu uit 1649, waarop ook de oude stadsmuur uit de 14e eeuw ten zuidwesten van het plangebied nog te zien is.

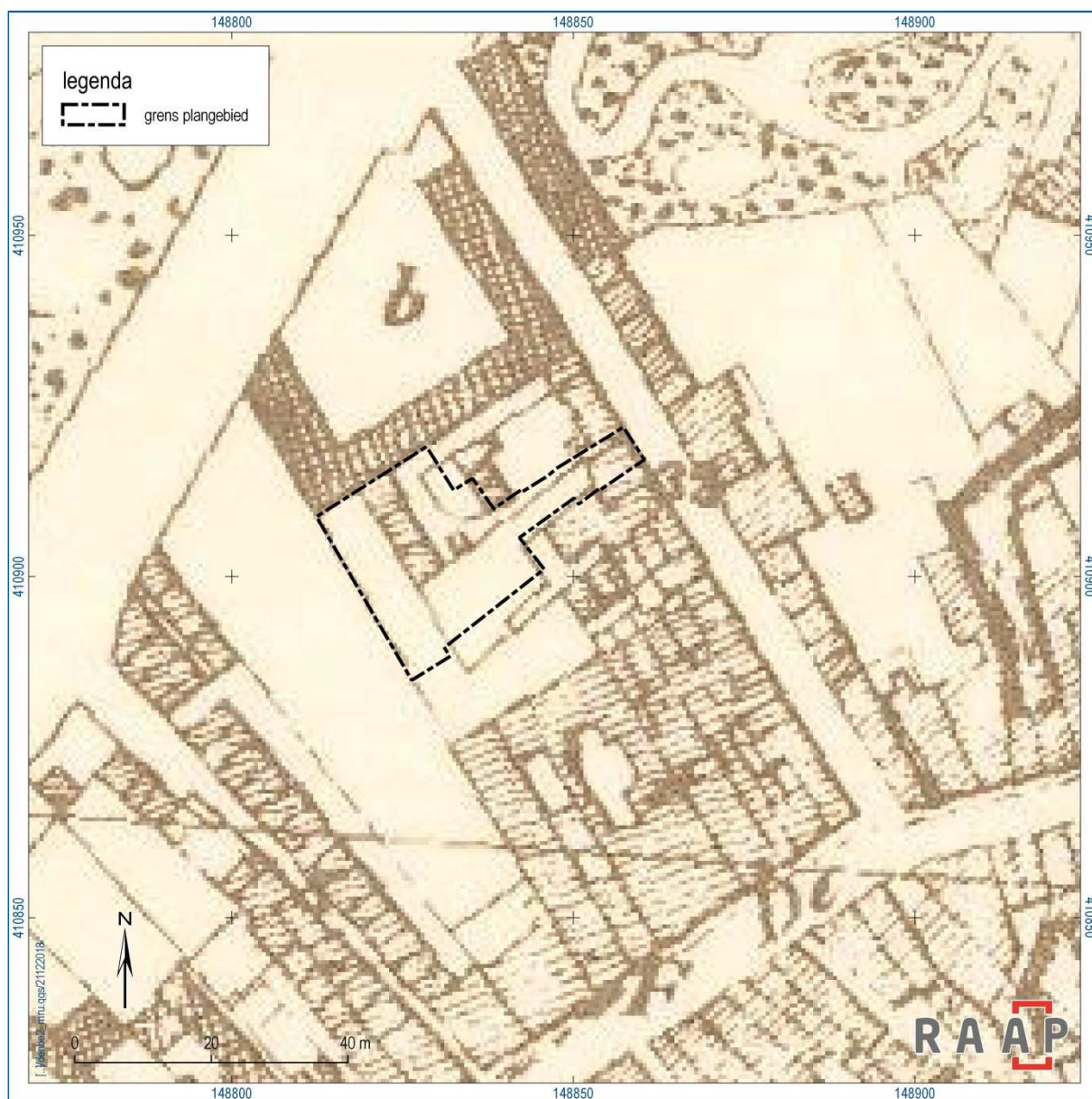
De hoogste kop werd het eerste ommuurd, mogelijk al in de eerste helft van de 13e eeuw. Aan het einde van de 13e eeuw of het begin van de 14e eeuw werd gebouwd aan een tweede stadsmuur die een veel groter gebied omvatte. Het plangebied ligt aan de binnenzijde van deze 14e eeuwse stadsmuur, die op de kaart van Blaeu uit 1649 nog staat aangegeven (Figuur 3). Op de kaart van Blaeu staat bebouwing aangegeven langs de Berewoutstraat, maar mogelijk ook in het zuidwestelijke deel van het plangebied. Een zone langs de stadmuur werd nog vrij gehouden van bebouwing in het midden van de 17e eeuw.

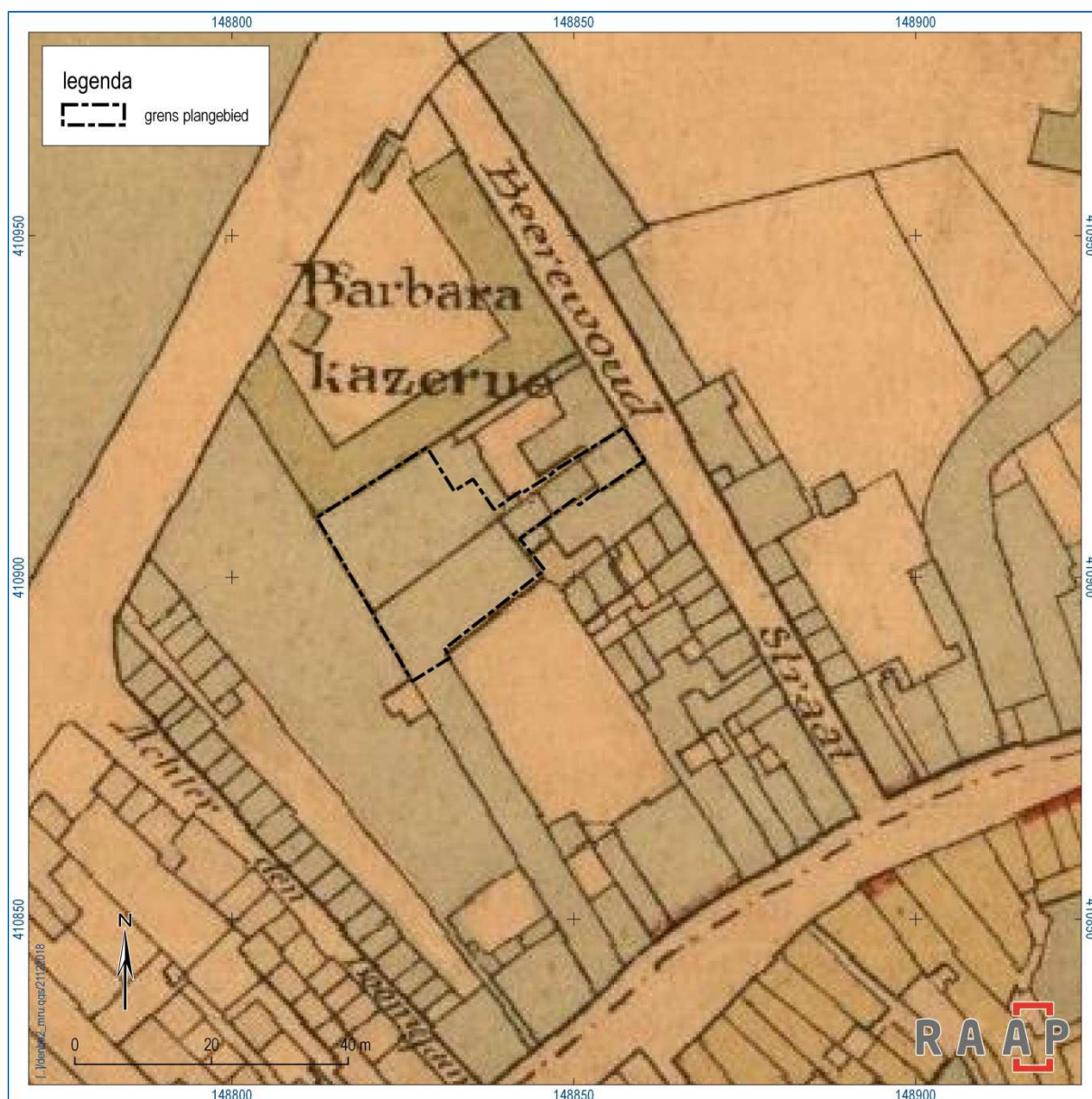
Figuur 4. Plangebied op het Minuutplan uit circa 1811-1832. De Berewoutkazerne ten noorden van het plangebied is goed te zien, alsmede bebouwing in de zuidwestelijke hoek van het plangebied én langs de Berewoutstraat. Bron: Kadaster, 1811-1832.

In 1744 worden in 's-Hertogenbosch vier kazernes gebouwd waaronder de Berewout- of Barbarakazerne die ten noorden van het plangebied ligt. De zuidelijke muur van deze kazerne vormt de grens van onderhavig plangebied. De U-vormige kazerne is goed terug te zien op het Kadastrale Minuutplan uit de periode 1811-1832 (Figuur 4), de oudste zeer nauwkeurige kaart van de binnenstad van 's-Hertogenbosch. Verder is op deze kaart in de zuidwestelijke hoek van het plangebied bebouwing te zien én langs de Berewoutstraat. De rest van het plangebied is als tuin/erf in gebruik. Aan de binnenzijde van de oude stadsmuur langs de zuidwestgrens van het

plangebied vond nog steeds géén bebouwing plaats. De situatie lijkt zeer sterk op de situatie in het midden van de 17e eeuw op de kaart van Blaeu. Mogelijk bestonden de gebouwen die op het Minuutplan in de zuidwestelijke hoek van het plangebied staan aangegeven dus in de 17e eeuw al.

Figuur 5. Plangebied op de stadplattegrond van 's-Hertogenbosch uit circa 1900. Bron: Van Hagens, 1900.

Figuur 6. Plangebied op de stadplattegrond van 's-Hertogenbosch uit circa 1905. Bron: Van Hagens, 1905.

Tot rond 1900 lijkt de situatie met betrekking tot de bebouwing in het plangebied min of meer ongewijzigd te blijven. Op de stadsplattegrond van 1900 is de situatie nog hetzelfde als op het Minuutplan (Figuur 5). Maar op de stadplattegrond van circa 1905 is duidelijk een toename van de gebouwen in en naast het plangebied te zien (Figuur 6). Nagenoeg het hele plangebied raakte in deze periode bebouwd. De oudere gebouwen in de zuidwestelijke hoek van het plangebied lijken allemaal gesloopt en door nieuwe gebouwen vervangen te zijn.

Latere gedetailleerde kaarten waarop individuele gebouwen in de binnenstad staan aangegeven staan online niet ter beschikking, zodat de verdere ontwikkeling van de bebouwing in het plangebied aan de hand van historische kaarten na circa 1900 niet te volgen is.

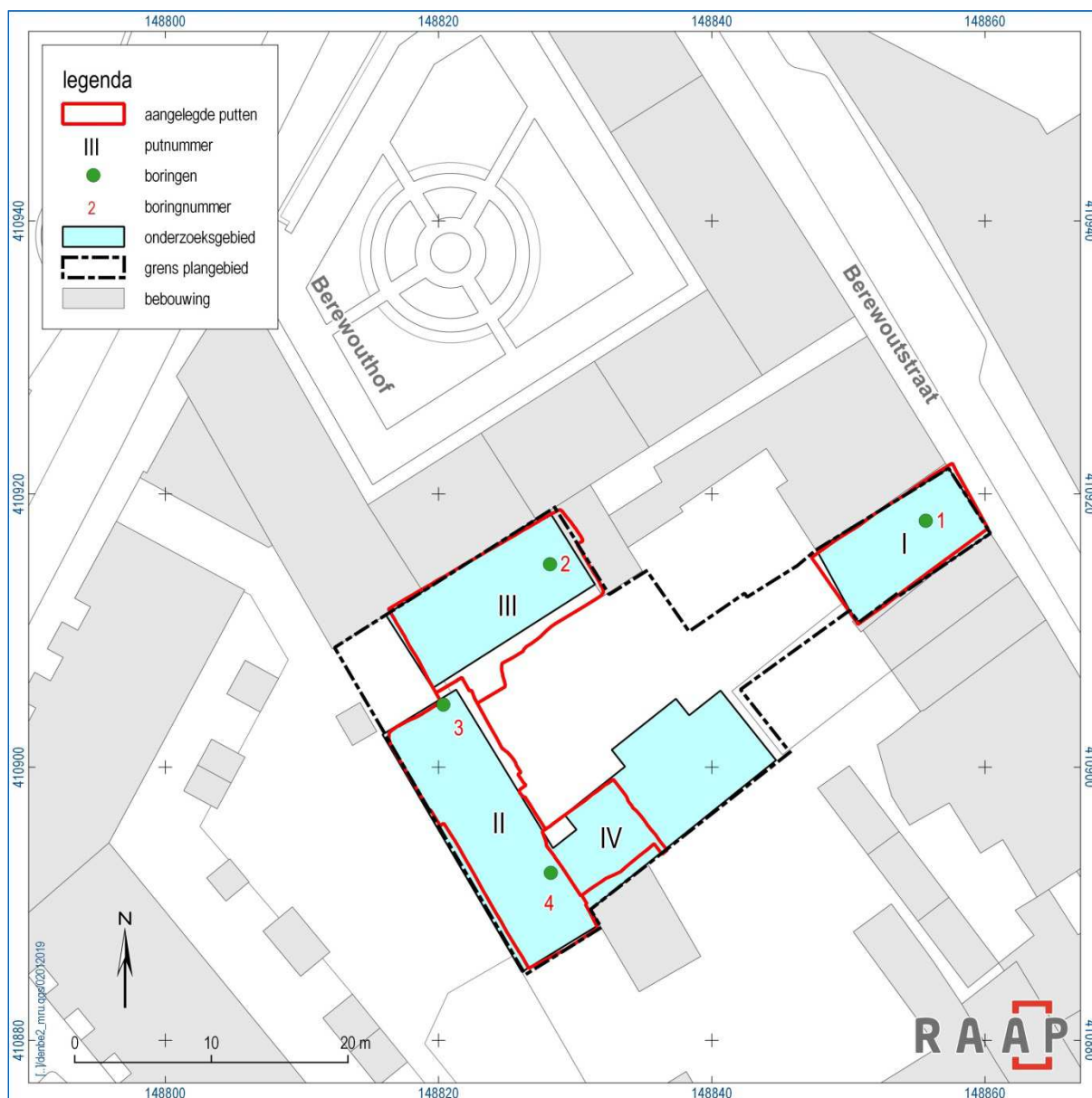
3 Doel van het onderzoek

De archeologische begeleiding volgens het protocol opgraven en de opgraving werd noodzakelijk geacht vanwege de ligging van het plangebied in de historische binnenstad van 's-Hertogenbosch en de diepte van de ingrepen (80 cm –mv). De doelstelling van het onderzoek is het documenteren van gegevens en het veiligstellen van materiaal van vindplaatsen om daarmee informatie te behouden die van belang is voor de kennisvorming over het verleden. Deze informatie dreigt door de voorgenomen bodemingrepen verloren te gaan. Het onderzoek moet, indien mogelijk, resulteren in een archeologische verwachting voor aangrenzende percelen. In het Programma van Eisen (De Winter, 2012) zijn hiervoor specifieke onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Op welke manier werd het terrein door de eeuwen heen gebruikt?
2. Zijn er overblijfselen van de tweede stadsmuur aanwezig? Zo ja:
 - a. Hoe is de muur geconstrueerd (gaat het om een constructie van poeren en bogen? Zijn er schietgaten aanwezig? Hoe hoog is de aanzet van de weergangsbogen?)
 - b. Wat is de datering van de stadsmuur?
 - c. Wat is de opbouw en constructie van de ambachtelijke infrastructuur?
3. Is er sprake van bebouwing tegen de stadsmuur?
4. Is er een relatie tussen het patroon van de poeren van de stadsmuur en de latere percele-ring?
5. Is er tegen de stadszijde van de stadsmuur een weg en/of een aarden wal aangebracht? Zo ja: is de aanleg van de wal te dateren?
6. Zijn er sporen van bebouwing aanwezig en waaruit bestaan die?
7. Zijn er aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten op het terrein? Zo ja:
 - a. Waaruit bestaan deze aanwijzingen?
 - b. Aan welk ambacht kunnen ze worden toegeschreven? Is er bewijs voor de aanwezigheid van een klokkengieterij op het terrein?
 - c. Wat is de opbouw en constructie van de ambachtelijke infrastructuur?
 - d. Is er afval aanwezig dat samenhangt met ambachtelijke activiteiten en zo ja: waaruit be- staat dat afval?
8. Zijn er sporen van percelering aanwezig? Zo ja:
 - a. Wat is de aard van de perceelsgrenzen?
 - b. Wat is de datering van de oudste perceelsgrenzen?
 - c. Waarop is de percelering georiënteerd?
9. Is er sprake van ophogingen op het terrein en zo ja:
 - a. In welke periode hebben de ophogingen plaatsgevonden?
 - b. Waaruit bestaan de ophogingen?
 - c. Wat is de relatie tussen de ophogingen en de opdeling in percelen?
 - d. Wat is de relatie tussen de ophogingen en diverse loop- of leefniveaus?

10. Zijn er nog min of meer gesloten vondstcomplexen aanwezig op het terrein in de vorm van afvalkuilen, beerputten of afvalpakketten? Zo ja:
- a. Wat is de datering van deze vondstcomplexen?
 - b. Aan welk perceel kunnen de vondstcomplexen worden toegeschreven?
 - c. Wat is de samenstelling van de vondstcomplexen?
 - d. Welke uitspraken kunnen er op basis van de vondstcomplexen worden gedaan over de status van de bewoners en over hun eet- en leefgewoonten?
11. Wanneer en hoe is het terrein ontgonnen?
12. Wat kan er worden gezegd over de natuurlijke ondergrond en het landschap voorafgaand aan de ontginning van het terrein?

4 Methoden

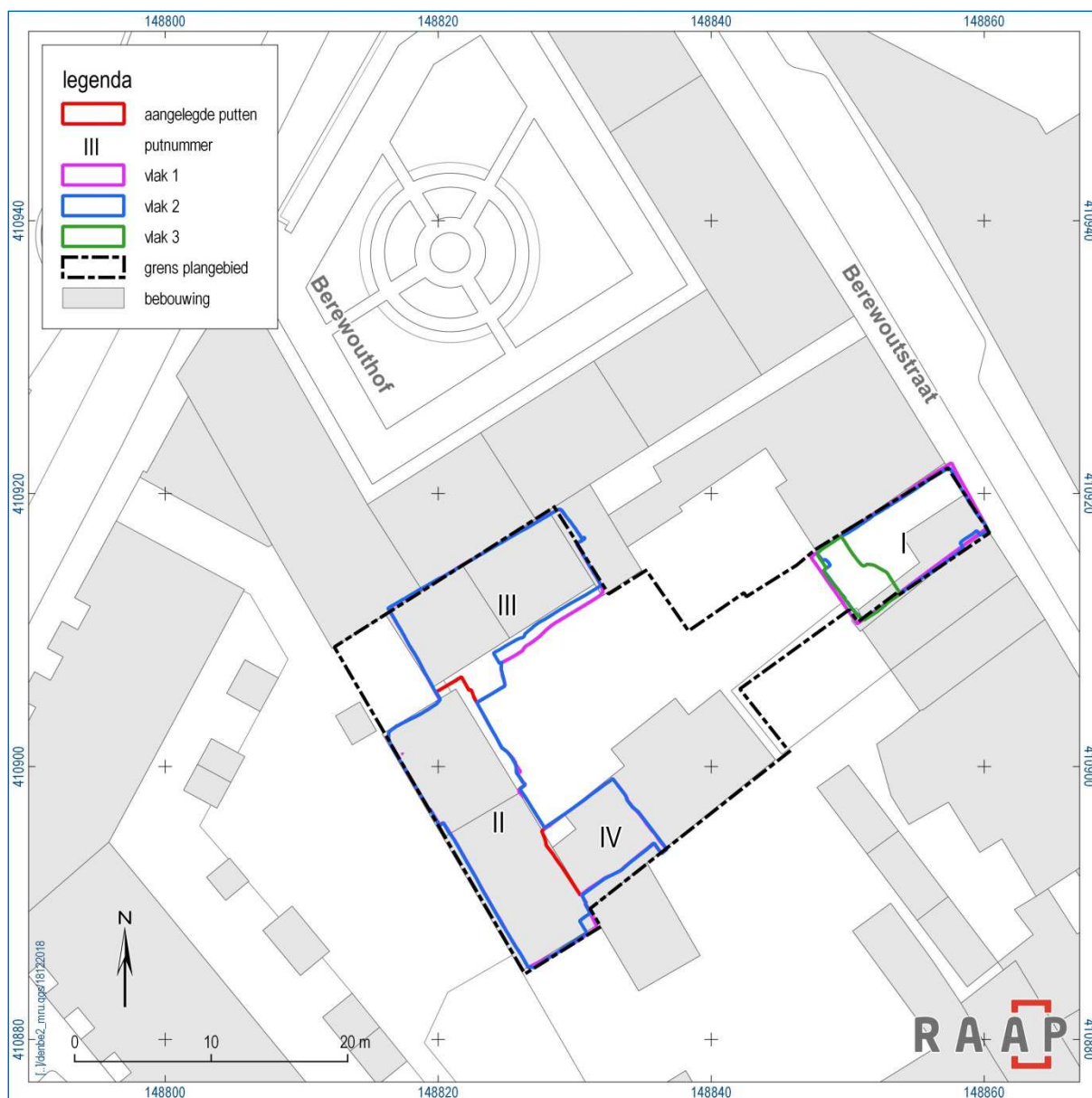

Figuur 7. Methodenkaart.

Afmetingen putten

Er werden in het onderzoeksgebied vier putten aangelegd. De afmetingen van de putten werden aangepast aan de in de ondergrond aanwezige funderingen en de grens van het te onderzoeken gebied. De putrand werd derhalve vaak door een fundamenteel of door de grens van het te onderzoeken gebied bepaald. De putten worden in dit rapport aangeduid met Romeinse cijfers

(Figuur 7). Bij put I gaat het in feite om een opgraving, terwijl bij putten II, III en IV een archeologische begeleiding protocol opgraven werd uitgevoerd (De Winter, 2012). In de praktijk is hier vrijwel geen verschil tussen geweest aangezien archeologische resten zich overal manifesteerden en de maximale diepte van de ingrepen de maximale diepte van het archeologisch onderzoek betrof. De putten hadden een totaaloppervlak van 348 m². Naast put IV werd een deel van het onderzoeksgebied niet onderzocht: hier was een circa 3 m diepe kelder aanwezig, die voor de nieuwbouw alleen werd opgevuld. Archeologische resten waren hier tot deze diepte volledig verstoord.

Figuur 8. Aangelegde vlakken.

Opgravingsvlakken en profielen

Er werden meerdere vlakken aangelegd in de putten. Overall werd vlak 1 en vlak 2 aangelegd. In put I werd daarnaast nog deels vlak 3 aangelegd (Figuur 8). Vlak 1 had een omvang van 348 m², vlak 2 een omvang van 337 m² en vlak 3 tenslotte 18 m².

Het eerste vlak lag op het hoogste niveau dat sporen/funderingen werden aangetroffen. Vlak 2 vormde de bodem van de toekomstige bouwputten. In put I was het echter nog nodig een derde vlak aan te leggen in een kleine hoek van de put. De diepte van de werkputten bedroeg circa 0,6 tot 1,3 m –mv, waarbij het gemiddelde rond 1,0 m –mv ligt. De sporen in dit onderzoek worden met *features* aangeduid, conform de normen van BAM 's-Hertogenbosch (BAM, 2009). Vanaf nu worden de sporen en bodemlagen dus als features aangeduid, of afgekort als “F”. Deze zijn in een reeks genummerd. Alle vlakken zijn gefotografeerd en getekend op schaal 1:20 op papier. De hoogte van de aangelegde vlakken en muren/funderingen ten opzichte van NAP is bepaald met een RTS (*Robotic Total Station*). De ruwe RTS-bestanden zijn dagelijks uitgelezen, gecontroleerd en gecorrigeerd. Er zijn geen bodemkundige profielen gedocumenteerd. De bodem in de opgravingsputten bestond uit ophogingslagen, waarvan de onderkant bij lange na niet bereikt is. Wel werd door middel van vier boringen (Figuur 7) getracht de dikte van het ophogingspakket vast te stellen.

Afwerking en behandeling van sporen en vondsten

Alle features zijn zover relevant gecoupeerd, gedocumenteerd en afgewerkt. Bij muren of funderingen is veelal een representatief deel gefotografeerd en schaal 1:10 getekend. In principe zijn alle coupes getekend, tenzij het zeer ondiepe sporen betrof (minder dan 10 cm). Bij de vlakaanleg en bij het couperen en afwerken van sporen zijn vondsten per spoorvulling verzameld. Vondsten die niet aan antropogene sporen konden worden gekoppeld, zijn per laag in vakken van 5 x 5 m verzameld, waarbij ze in het midden van het vak op de vlaktekening zijn ingetekend. Bijzondere vondsten, zoals metaalvondsten en vondstconcentraties, zijn als puntvondst ingemeten. Voor het verzamelen van metaalvondsten is tijdens het aanleggen van de vlakken intensief gebruik gemaakt van een metaaldetector. De vondstnummers zijn als volgt opgebouwd: putnummer–tekeningnummer–volgnummer. Vondst II-26-163 is aangetroffen in put II, staat op tekening 26 ingetekend en heeft volgnummer 163 van het totale onderzoek.

Bemonstering

Er is tijdens het onderzoek één monster genomen (monster 1, F61, put II). Tijdens de evaluatiefase is besloten dat dit monster geen bijdrage aan het onderzoek kan leveren, en daarom niet gewaardeerd of uitgewerkt. Het monster wordt bij het gemeentelijk depot aangeleverd na afsluiting van het onderzoek.

Afwijkingen en aanpassingen van de onderzoeksstrategie

Tijdens het veldonderzoek is niet afgeweken van de onderzoeksstrategie zoals in het PvE is omschreven.

5 Fysisch-geografisch onderzoek

5.1 Inleiding

Het fysisch-geografisch onderzoek in het plangebied was zeer beperkt. Er werden geen geologische/bodemkundige profielen gedocumenteerd: De natuurlijke ondergrond werd tijdens het onderzoek nergens bereikt, en putwanden bestonden veelal uit ophogingslagen of funderingen/muurresten. Wel zijn er vier boringen in het plangebied gezet (Figuur 7), waarbij getracht werd het dekzand te bereiken. De resultaten van de boringen worden hieronder kort besproken.

5.2 Geologie, geomorfologie en bodemopbouw

De maaiveldhoogte in het plangebied ligt tussen 5,60 en 5,85 m NAP. Boring 1 in put I werd gezet vanaf een hoogte van 4,54 m NAP. Er kon tot een hoogte van 1,64 m NAP (circa 4 m -mv) telkens zwak tot matig siltig sterk humeus zand omhoog gehaald worden. Op deze diepte bevond zich grondwater en liep het zand uit de boor. Wel kon nog vastgesteld worden dat minstens tot 1,64 m NAP nog steeds humeus zand aanwezig was, en nog vrijwel zeker geen dekzand aangetroffen is.

Boring 2 werd in put III gezet, vanaf een hoogte van circa 4,55 m NAP. Hier werd tot een diepte van 3 m (1,55 m NAP) geboord, waarna het zand door het aanwezige grondwater op deze diepte uit de boor gespoeld werd. Tot 2,35 m NAP was een dik humeus ophoogpakket aanwezig dat af en toe wat puin bevatte. Op die hoogte werd lichtgrijs zwak zand aangetroffen met dunne humus- en zandlagen. Mogelijk gaat het hierbij om beekafzettingen. Van 1,85 m tot 1,75 m NAP werd een humeuze kleilaag aangetroffen, daaronder wederom matig fijn zand met humuslagen tot een diepte van minimaal 1,55 m NAP. In deze boring lijkt dus een dik ophoogpakket aanwezig, met daaronder mogelijk beekafzettingen.

Boring 3 werd in put II gezet, vanaf een hoogte van circa 4,80 m NAP. Tot 2,20 m NAP was sprake van zwak tot matig siltig zand met veel humus, en ook puin en mortel, waarbij het waarschijnlijk om ophooglagen uit de middeleeuwen en nieuwe tijd gaat. Tussen 2,20 m en 1,90 m NAP was sprake van lichtgeel zwak siltig zand met een relatief losse structuur. Het kan gaan om een ophoogpakket of verspoeld dekzand. Tussen 1,90 m en 1,50 m NAP is sprake van donkerbruingrijs humeus zand met lichtgrijze zandlagen. Op 1,50 m NAP is grondwater bereikt en loopt zand uit de boor. Te oordelen naar de laatste resten die van onder het grondwater omhoog gehaald kunnen worden, lijkt het te gaan om bruin, zwak siltig zand. Het kan daarbij gaan om de B-horizont van een veldpodzol, mogelijk in dekzand. Omdat het grondwater uit de boor spoelde, kan dit niet met zekerheid gesteld worden.

Boring 4 werd eveneens gezet in put II, vanaf een hoogte van circa 4,88 m NAP. Tot 2,98 m NAP was sprake van humeuze pakketten met puin, vermoedelijk ophooglagen uit de middeleeuwen en nieuwe tijd. Tussen 2,98 en 2,18 m NAP was sprake van lichtgeelgrijs matig fijn zand. Hoewel dit pakket geen puin bevatte, kan op basis van de andere boringen geconcludeerd worden dat het vermoedelijk een ophooglaag betreft. Tussen 2,18 en 1,48 m NAP is sprake van een pakket lichtgeelgrijs zand met humuslagen, dat als beekafzettingen geïnterpreteerd kan worden. Vanaf 1,48 m NAP liep het zand vanwege het grondwater uit de guts, zodat onbekend is wat zich nog op een dieper niveau bevindt.

Concluderend kan gesteld worden dat in het plangebied ophoogpakketten uit de middeleeuwen en nieuwe tijd aanwezig zijn met een dikte tussen 3,3 en 3,9 m, gerekend vanaf het huidige maaiveld. Daaronder zijn minimaal in boringen 2, 3 en 4 beekafzettingen aangetroffen, die minstens doorlopen tot een diepte van 1,48 m NAP, dus tot een diepte van 4,0 à 4,3 m –mv. Mogelijk is in boring 3 vanaf 1,50 m NAP (4,3 m –mv) dekzand aangetroffen, maar dit is allerm minst zeker. Dit komt ongeveer overeen met de bevindingen van Hoogma en Steketee (1996; bijlage 1), die het dekzand op een hoogte van 1,50 m NAP verwachten ter hoogte van de Berewoutstraat. Naar het noordwesten toe zou het dekzand reliëf stijgen tot 2,20 m NAP volgens de kaart van Hoogma en Steketee. Deze stijging kon in het plangebied niet bevestigd worden, het laaggelegen gebied lijkt zich eerder wat verder noordwestwaards uit te strekken dan de kaart van Hoogma en Steketee suggereert.

6 Grondsporen en structuren

6.1 Inleiding

In totaal zijn 227 spoornummers uitgedeeld. Het betreft met name funderingen, muren en ophogingslagen, maar ook zijn vloeren, kelders, poeren, een beerput en een mogelijke waterput gevonden (Tabel 2).

Aard spoor	Aantal
aardewerken pot	1
beerput?	1
fundering	2
goot	3
kelder	1
kuil	7
menglaag/puinlaag/ophogingslaag	61
muur(uitbraak)	126
recente verstoring	5
steen	1
vloer	18
waterput	1
Totaal	227

Tabel 2. Overzicht van de aantallen sporen in het plangebied.

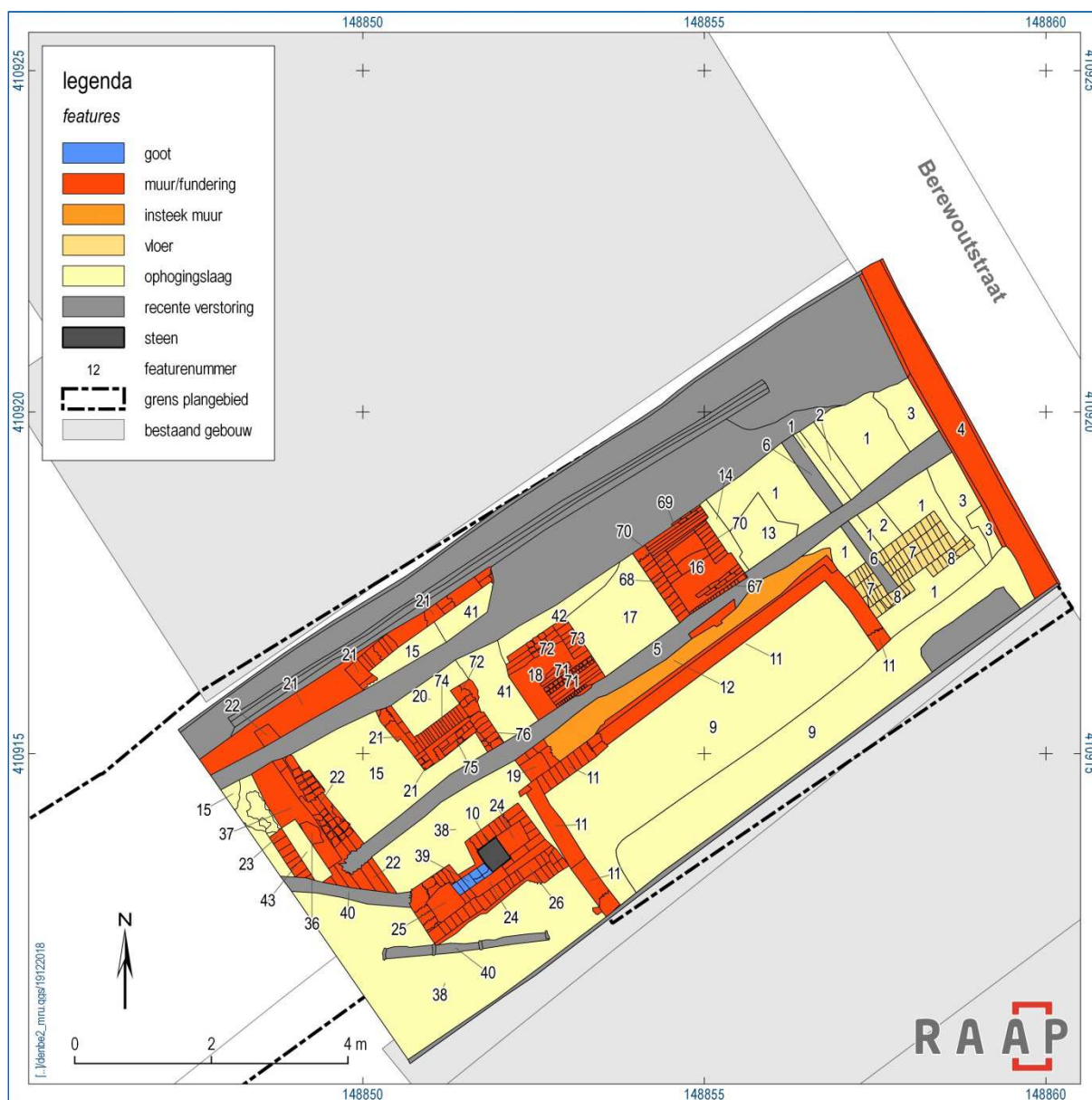
Een uitgebreide beschrijving per spoor is te vinden in bijlage 1. Omdat de opdrachtgever weigert te betalen voor de uitwerking van het onderzoek, betreft onderstaande tekst een zeer beknopte beschrijving van de belangrijkste aangetroffen sporen. Een deel van de aangetroffen gebouwen is terug te vinden op historische kaarten.

Figuur 9. Vloer F143 in put I, vlak 2.

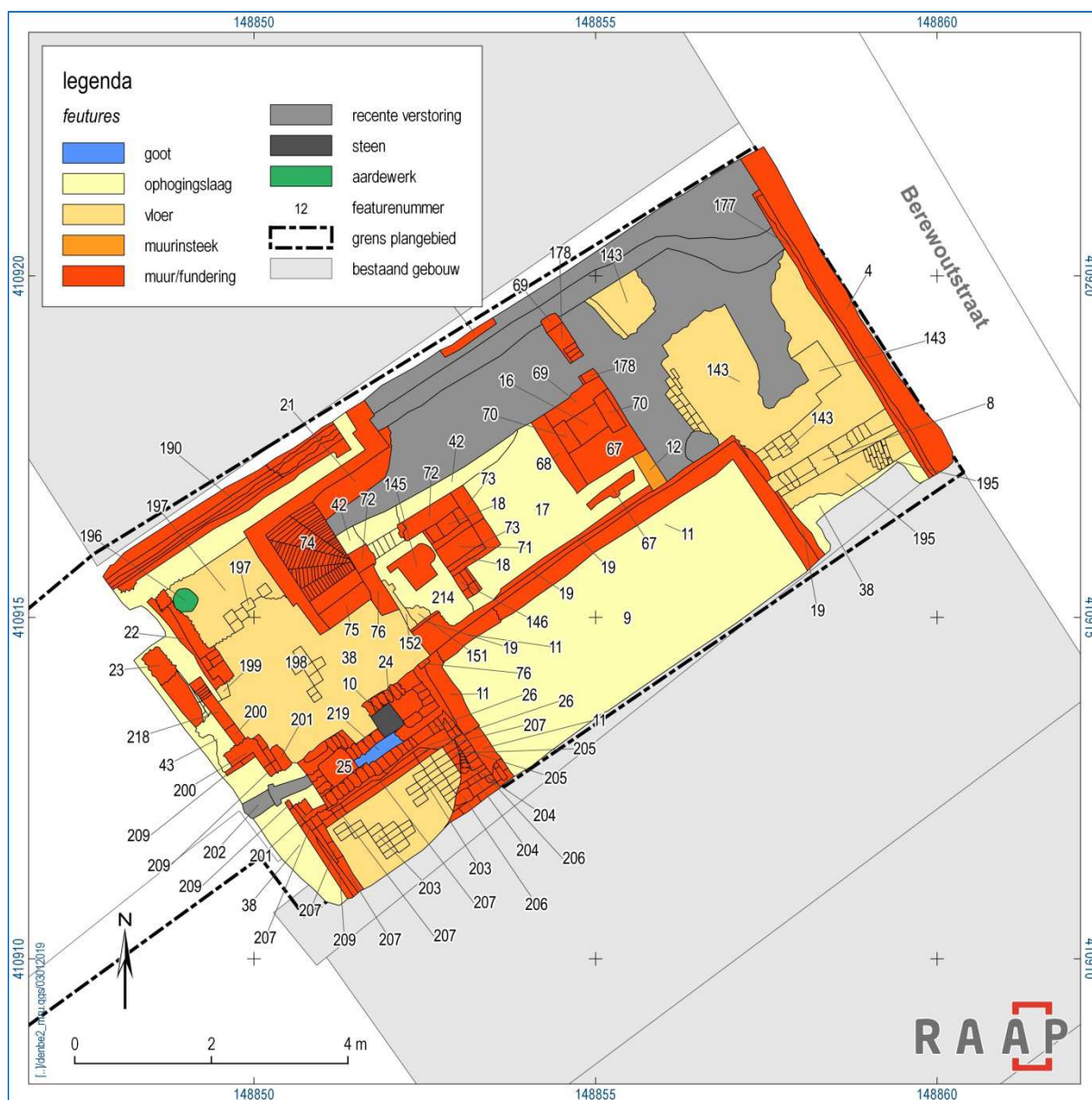
Figuur 10. Dichtgemetselde gewelven kelder, F67, F69 en F70, met op de voorgrond nog een stukje van vloer F143 in put I, vlak 2.

Figuur 11. Overzicht van de sporen in put I, vlak 1.

6.2 Put I

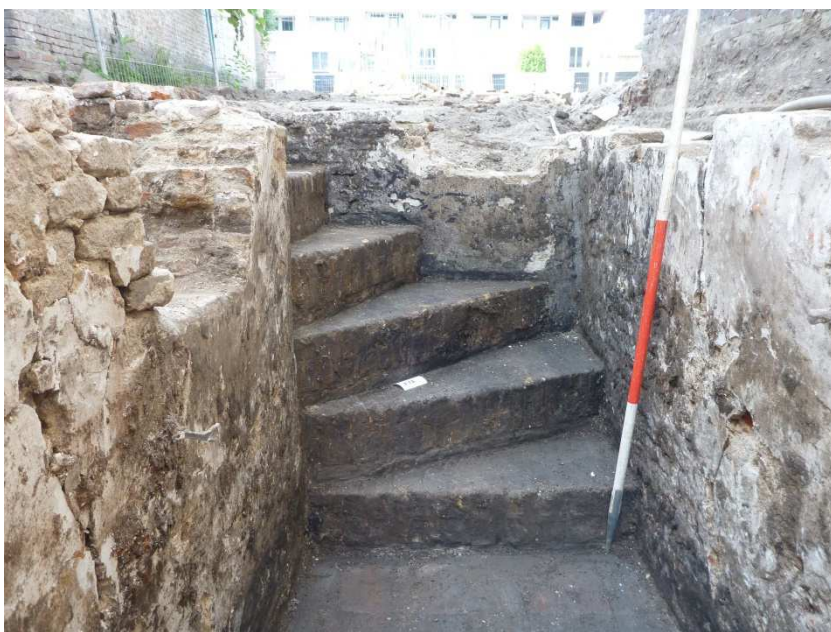
In put I, gelegen aan de Berewoutstraat, zijn verschillende fasen van bebouwing gevonden. De oudste hier aangetroffen fasen dateren vermoedelijk uit de 17e of 18e eeuw. Ook zijn structuren uit de 19e en 20e eeuw aanwezig.

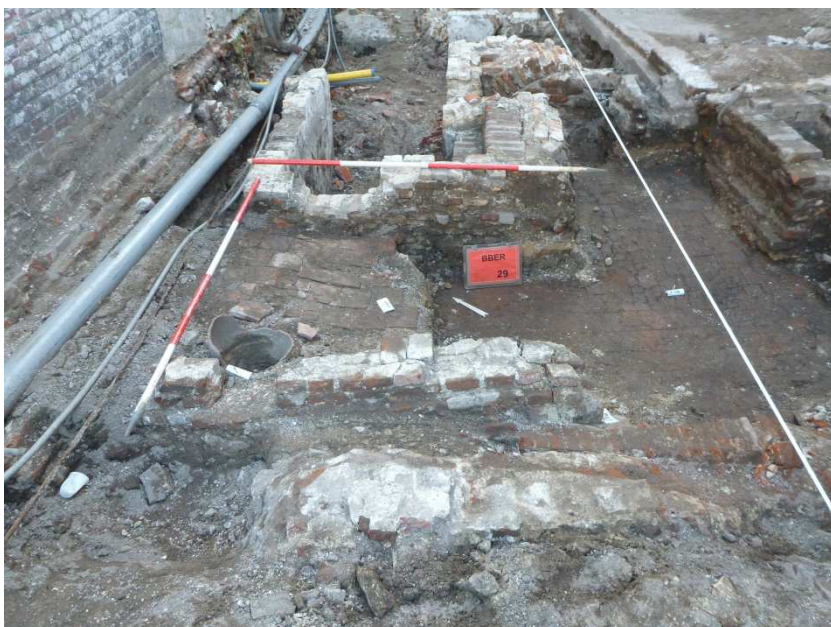
Figuur 12. Overzicht van de sporen in put 1, vlak 2.

Direct langs de Berewoutstraat zijn drie vloerniveaus boven elkaar aangetroffen. Er is niet verder verdiept dan het derde vloerniveau (F143, Figuur 9 en Figuur 12); het is dus mogelijk dat zich hieronder nog oudere fasen bevinden. De vloeren worden in het zuidwesten begrensd door een muur (F16/F69/F70 en F178; Figuur 12) met daarachter een kelder (F17/F18; Figuur 11 en Figuur 12). Van de kelder zijn twee gewelven teruggevonden (gefundeerd op twee poeren, F67 t/m F71 en F71 t/m F73; Figuur 10 en Figuur 12) en de ingang en trap (F20/21/74/75; Figuur 11, Figuur 12 en Figuur 13). De bodem van de kelder is niet bereikt. In het zuidoosten van put I (tot aan het pand Berewoutstraat 26) wordt deze gewelvkelder doorsneden door een recente kelder (F9; Figuur 11 en Figuur 12). De recente kelder is afgedekt met een betonplaat die niet kon

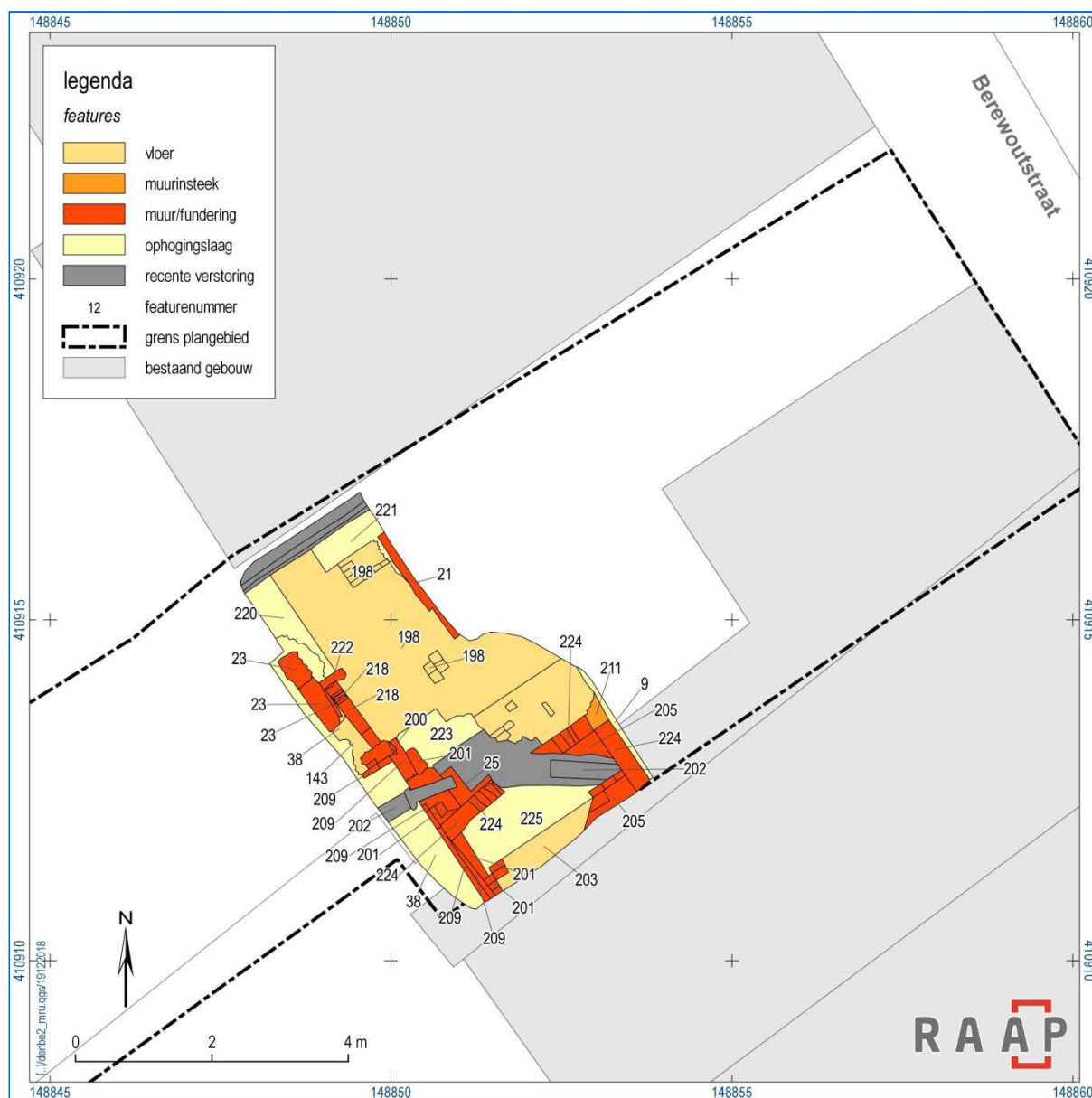
worden weggehaald tijdens het onderzoek, om beschadigingen aan het naastgelegen pand te vermijden. Aan de noordwestzijde van put I zijn verschillende kabels en leidingen ingegraven waardoor de bodem is verstoord, maar het lijkt erop dat het keldergewelf hier tot net vóór de muur van het pand Berewoutstraat 30 is gebouwd.

Figuur 13. Keldertrap F74, met links keldermuur F72 en rechts keldermuur F21 in put I, vlak 2.

Figuur 14. Vloeren F197 en F198, met op de achtergrond de kelder in put I, vlak 2.

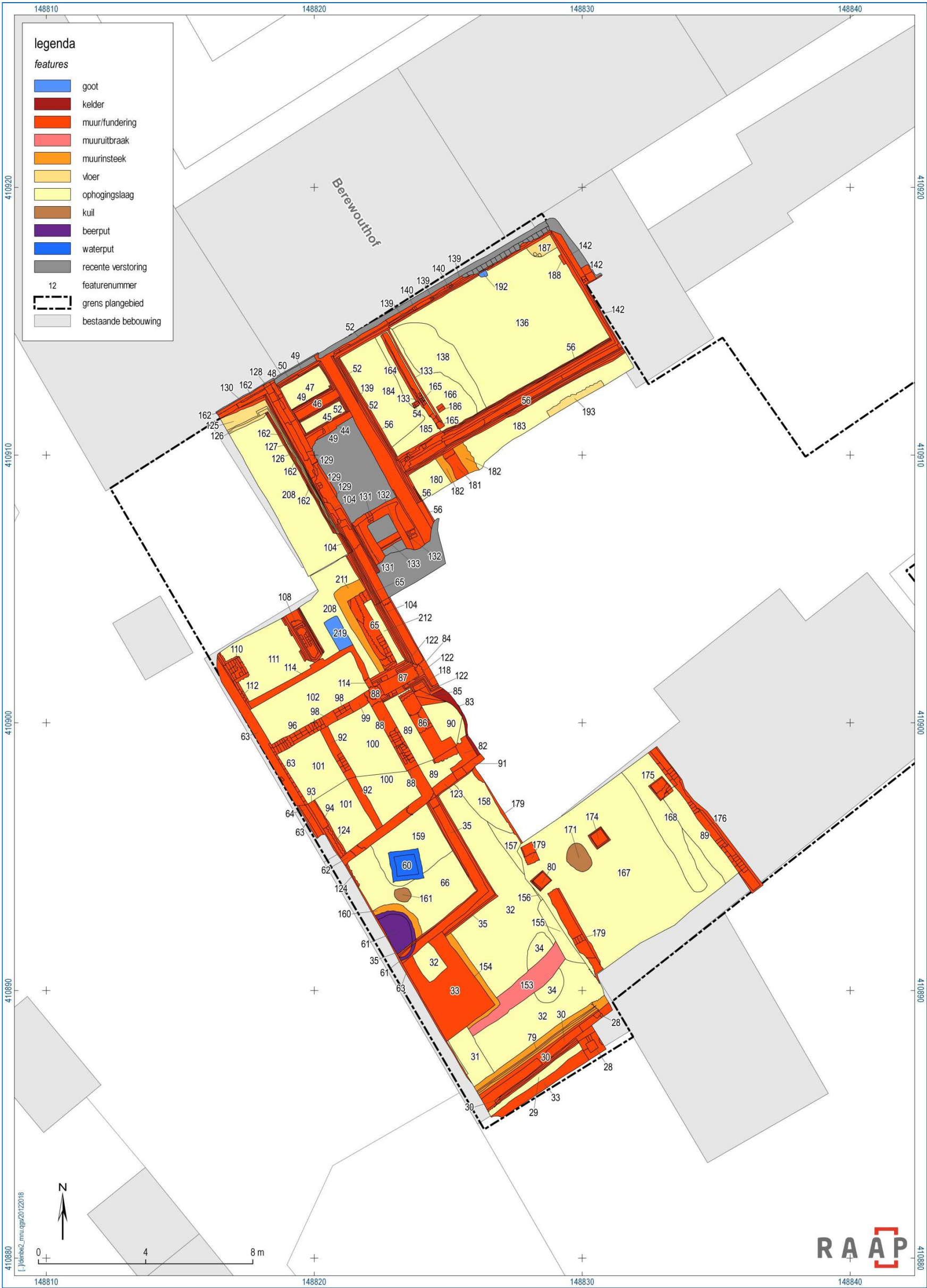

Figuur 15. Overzicht van de sporen in put I, vlak 3.

De fundering van de achtermuur van het pand behorend bij de kelder en de trap was nog aanwezig (F76, zie Figuur 11 en Figuur 12; de ingang van de trap lag in een kleine aanbouw net buiten/achter het huis). Ten zuidwesten hiervan, dus achter het huis, zijn verschillende muren aangetroffen (o.a. F20, F23, F200, F207, F209 en F218; Figuur 11, Figuur 12 en Figuur 15) en evenals langs de Berewoutstraat ook meerdere vloeren (o.a. F197, F198, F203; Figuur 12 en Figuur 14). Gedeeltelijk zijn deze muren en vloeren verstoord door een gresbuis-riolering met putjes (F202, F2 en F25) die hoort bij twee toiletten waarvan bekend is dat deze hier tegen de muur van Berewoutstraat 26 aan lagen.

Figuur 16. Overzicht van de sporen in putten II, III en IV, vlak 1.

Figuur 17. Overzicht van de sporen in putten II, III en IV, vlak 2.

6.3 Putten II, III en IV

Op het achterterrein, waar putten II, III en IV zijn aangelegd, was de verwachting dat hier minder resten te verwachten zouden zijn dan langs de Berewoutstraat, omdat hier geen huizen in de hoofdstructuur (langs de straat) geweest zouden zijn (De Winter, 2012). Bij het aanleggen van de putten bleek echter dat hier zeer veel funderingen en muren aanwezig waren (Figuur 16 en Figuur 17). Het overgrote deel van deze structuren dateert uit het eind van de 19e en het begin van de 20e eeuw. Van een deel van de bebouwing zijn de bouwtekeningen gevonden in de archieven (door M. Endeman, gemeente Den Bosch).

In het noordelijke deel van het plangebied (put II) zijn de gebouwen tegen het kazernesgebouw (F130/F140) aan gemetseld. Hier zijn onder andere de rookkanalen van een vleesrokerij gevonden (F125/F126; Figuur 16, Figuur 17 en Figuur 18).

Figuur 18. Vloer van de rookkanalen van de vleesrokerij, F125 en F126 put II, vlak 1.

In het zuidwestelijke deel van het plangebied liggen de gebouwen langs de 14e eeuwse stadsmuur (F63; Figuur 19), die de westelijke grens van het plangebied vormt. Bovenop de stadsmuur is een recentere muur aangebracht. De oriëntatie van de gebouwmuren is net niet

haaks op de stadsmuur, maar iets schuin naar het noorden gericht. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de stadsmuur onder min of meer deze hoek naar het noordoosten afbuigt waar hij tegen de Dommel aanloopt, en de percelering deze oriëntatie volgt. De stadsmuur zelf is nog goed intact en op twee plaatsen zijn hierop de weggebroken resten van poeren waargenomen (de poer zelf was niet meer aanwezig). Tegen de stadsmuur aan is een halfronde put gebouwd (F61; Figuur 16, Figuur 17 en Figuur 20). De put kon slechts tot een diepte van 90 cm -mv worden onderzocht, waardoor de opbouw (bijv. tonnen eronder) en de diepere opvulling (humeus, beer, etc.) niet zijn bereikt. Hoewel dus niet zeker is of het om een waterput of een beerput gaat, wordt op basis van de los gestapelde opbouw en het ontbreken van bepleistering aan de binnenzijde van de put aangenomen dat het om een beerput gaat. Precies boven de beerput is in de stadsmuur een gat gemaakt (dat later weer is dichtgemetseld). De jongste vondsten uit de insteek (F160) van de beerput dateren vanaf het midden van de 17e eeuw. De mogelijke beerput is dus in ieder geval na deze periode aangelegd. De jongste vondsten uit de opvulling (F61; helemaal bovenin) dateren uit de 19e eeuw.

Figuur 19. Schoongemaakt deel van de stadsmuur (onder, F63) met daarbovenop een jongere muur in put II, vlak 2.

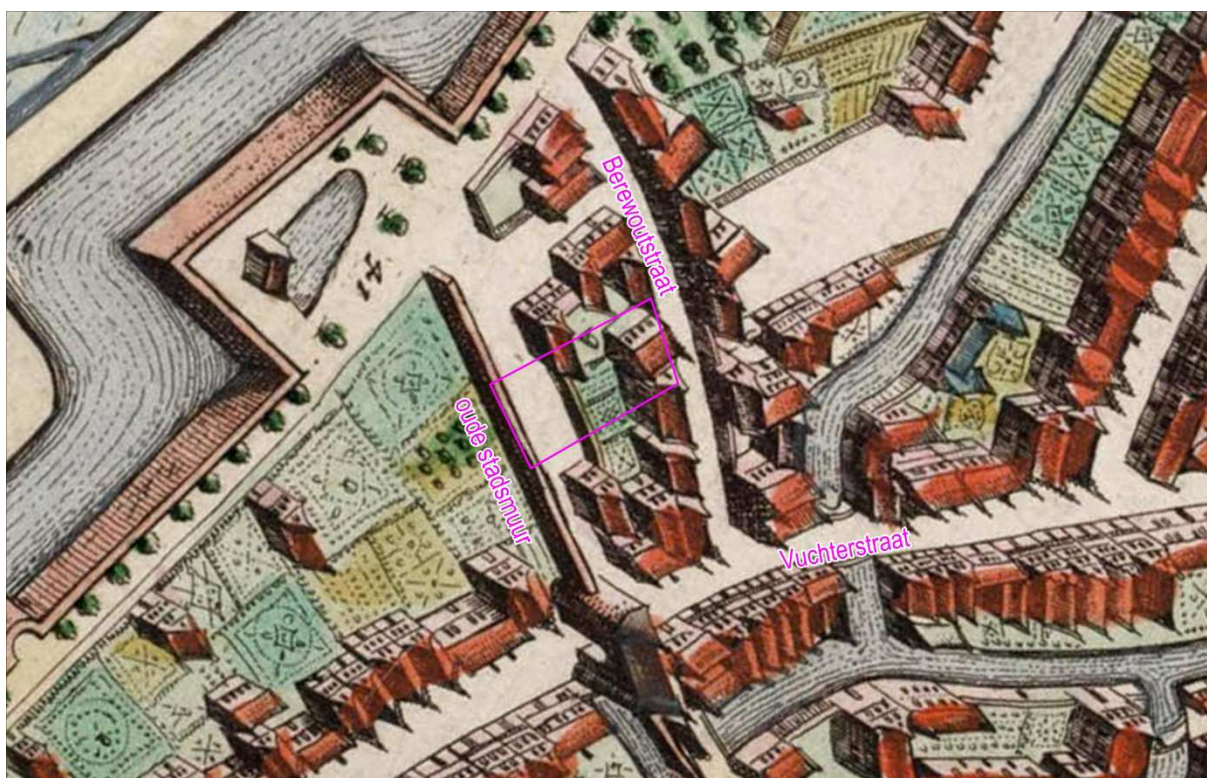

Figuur 20. Halfronde mogelijke beerput (F61) tegen de stadsmuur (rechts, F63) en doorsneden door fundament F35 (achtergrond) in put II, vlak 2.

Figuur 21. Oudere muur (voorgrond, F65) grotendeels gesloopt voor jongere fundamente in put II, vlak 1.

In putten II, III en IV is (behalve de stadsmuur) in ieder geval één muur aangetroffen (F65; Figuur 16, Figuur 17 en Figuur 21) die ouder is dan de 19e eeuw en door de andere muren wordt doorsneden; op basis van de baksteen en mortel wordt voorlopig aangenomen dat deze muur uit de 17e eeuw dateert. Mogelijk gaat het om een gebouw dat te zien is op de kaart van Blaeu uit 1649 (gelegen op het 'achterterrein' en niet langs de Berewoutstraat). Ook zijn er een aantal muren (o.a. F53, F52, F129) waarvan de ouderdom niet duidelijk is, mogelijk dateren zij uit de 19e eeuw maar ze zouden ook uit de 18e eeuw kunnen dateren.

Figuur 22. Plangebied (paarse lijn) op de kaart van Blaeu uit 1649, waarop het achterterrein van de Berewoutstraat ook een gebouw te zien is. Ook de oude stadsmuur is hier nog aangegeven.

Over het hele terrein zijn humeuze, zwarte ophooglagen aangetroffen met puinspikkels en vondstmateriaal (o.a. F1, F32, F111, F136, F167, F208). Alle andere features (muren/funderingen, insteeksleuven van muren, lagen met relatief veel puin en/of mortel) snijden zich in deze ophooglaag. Op basis van het aardewerk kan deze laag in de 17e of 18e eeuw gedateerd worden.

Naast fundamente die in deze laag ingebed zijn, werden enkele sporen als kuil aangemerkt (o.a. F134, F135, F137 en F170; Figuur 16 en Figuur 17). Het betreft over het algemeen zeer puinhoudende kuilen, die als er vondsten in aanwezig zijn, veelal in de negentiende eeuw geplaatst kunnen worden.

6.4 Datering van de aangetroffen funderingen

Figuur 23. Overzicht van de datering van de aangetroffen funderingen.

Op basis van een eerste analyse van de veldgegevens kon een ruwe datering van de aangetroffen muurresten gegeven worden. Omdat de opdrachtgever weigerde te betalen voor de uitwerking van het onderzoek zijn de dateringen van funderingen niet tot in detail nagekeken. Dat heeft tot gevolg dat er in de dateringkaart (Figuur 23) fouten kunnen zitten die bij nadere analyse van de gegevens en ook het betrekken van bouwhistorische gegevens gecorrigeerd hadden kunnen worden. Maar de hieronder beschreven grove datering van de meeste funderingen zal wel kloppen.

De oudste muur in het plangebied, voor zover blootgelegd, ligt langs de zuidwestelijke rand van het plangebied. Het betreft het fundament van de stadsmuur die aan het begin van of in de 14e eeuw gebouwd is.

Enkele muren en de kelder met trap in het noordelijke deel van het plangebied dateert mogelijk in de periode 1600-1800. Hetzelfde geldt voor een kelder, trap en een muur in de zuidwestelijke hoek van het plangebied. De ligging van deze muren en kelder komt niet overeen met gebouwen op het kadastrale minuutplan, zoals hierboven aangegeven gaat het mogelijk om de resten van een gebouw uit de 17e eeuw.

Wat wel zeker qua datering is, betreft het fundament van de kazerne langs de noordwestrand van het plangebied. Deze is in 1744 gebouwd.

Verder zijn in de zuidwestelijke hoek van het plangebied nog enkele vrij ondiepe en smalle fundamenteën aangetroffen die wel exact met de ligging van gebouwen op het minuutplan overeen komen. Deze hebben op de dateringenkaart de datering 1600-1905 meegekregen, nauwkeuriger te plaatsen zijn zij niet zonder nadere analyse van de gegevens. Hierbij horen mogelijk ook een waterput en mogelijke beerput in het zuidelijke deel van het plangebied.

Veruit de meeste fundamenteën zullen uit (het begin van) de 20e eeuw dateren. Aan het begin van deze eeuw, of mogelijk net ervoor raakt het plangebied bijna helemaal bebouwd. De oudere gebouwen die nog op het kadastrale minuutplan staan aangegeven lijken gesloopt te worden en door nieuwe gebouwen vervangen te worden, als het Minuutplan en de stadplattegrond van 1900 met de stadplattegrond van 1905 vergeleken wordt. Ook blijkt dit uit de stenen waaruit de fundamenteën vervaardigd zijn. Deels zijn deze gemaakt van machinaal vervaardigde (strengpers)bakstenen, die voornamelijk aan het einde van de 19e eeuw en in de 20e eeuw gemaakt werden.

7 Aardewerk en glas

S. Ostkamp

7.1 Inleiding

Tijdens het onderzoek aan de Berewoutstraat in Den Bosch zijn zo'n 550 scherven van laat- en postmiddeleeuws gebruiksaardewerk verzameld. Deze vondsten staan centraal in dit hoofdstuk. De vondsten dateren grofweg vanaf de 14e eeuw tot in de late 19e eeuw. Het aardewerk is gedetermineerd conform de standaard van het Deventer-systeem. De navolgende tekst valt in drie delen uiteen. Na een korte uiteenzetting over de systematiek van het Deventer-systeem, volgt een tekstdeel waarin de keramiekvondsten aan de hand van de in de catalogus afgebeelde vondsten uit het onderzoek zullen worden besproken. Ten slotte zullen enkele korte conclusies uit het materiaal worden getrokken.

Omdat het terrein tot geringe diepte is ontgraven, zijn geen complete inventarissen van contexten als beerputten of afvalkuilen verzameld. Bijna al het aardewerk is aangetroffen in de bovenste (ophogings)lagen. De waarde van het gedetermineerde materiaal ligt dan ook vooral in het dateren van de lagen waarin het werd aangetroffen. Om die reden worden geen afzonderlijke contexten besproken.

7.2 Methode: het Deventer-systeem

Om de vondsten die tijdens het onderzoek aan de Berewoutstraat in Den Bosch zijn verzameld, te kunnen vergelijken met vondsten die elders in ons land tevoorschijn kwamen en nog zullen komen, is het noodzakelijk dat ze typologisch op een standaardwijze worden ingedeeld en beschreven. Om tot een dergelijke standaard te komen, is in 1989 het zogenaamde 'Deventer-systeem' (DS) geïntroduceerd. De doelstellingen van dit systeem zijn meervoudig. Enerzijds kunnen met behulp van dit instrument op een snelle en eenvoudige wijze (post-)middeleeuwse voorwerpen van keramiek worden ingedeeld en beschreven. Anderzijds ontstaat door deze manier van werken gaandeweg een steeds groter wordende referentiecollectie voor de beschrijving van vondstgroepen uit de genoemde periode. Daarnaast kan op basis van de aan dit systeem gekoppelde inventarislijsten van de beschreven vondstgroepen statistisch onderzoek worden verricht naar het bij de diverse sociale lagen behorende aardewerken en glazen bestanddeel van het huisraad. Zo kunnen bijvoorbeeld regionale verschillen in kaart worden gebracht. Op dit moment bestaat al een aanzienlijke reeks van aan deze standaard gekoppelde publicaties. Het materiaal dat aan de Berewoutstraat is opgegraven, is volgens het Deventer-systeem gedetermineerd.

De classificatie van aardewerk en glas met behulp van het Deventer-systeem volgt een vast stramien. Eerst worden de keramiek- en glasvondsten per vondstcontext naar de daarin voorkomende baksels/materiaalsoorten uitgesplitst. Vervolgens worden per baksel of

materiaalsoort (glas) codes toegekend aan de individuele objecten. Daarna worden alle scherven per bakselgroep en type voorwerp geteld en in de determinatietabel ingevoerd (Tabel 3). Daarbij is per vondstcontext ook een schatting gemaakt van het Estimated Vessel Equivalent (EVE). De aan de verschillende voorwerpen toegekende codes bestaan uit de drie volgende elementen: het baksel of de materiaalsoort (glas), het soort voorwerp en het op dat specifieke model betrekking hebbende typenummer. Zo krijgt een pispot van roodbakkerd aardewerk de codering: r(roodbakkerd aardewerk)-pis(pot)-, gevolgd door een typenummer (bijv. r-pis-36). Dit typenummer is uniek voor een bepaalde vorm. Wanneer een model niet eerder is beschreven, krijgt het een nieuw typenummer dat vervolgens in een centraal bestand wordt opgenomen. Door middel van de aan de voorwerpen toegekende codes kunnen deze vergeleken worden met soortgelijke objecten die reeds binnen het Deventer-systeem zijn gepubliceerd. Naast de inventarislijst is een representatieve selectie van (archeologisch) complete voorwerpen opgenomen in de aardewerkcatalogus, die eveneens de standaardindeling van het Deventer-systeem volgt (bijlage 4). De afbeeldingen in deze catalogus zijn, tenzij anders vermeld, op schaal 1:4.

Bakselcodes DS	Som van Aantal	Som van EVE waarde
f (faience)	20	0,35
fr (Franse faience)	15	0,35
g (grijsbakkerd)	1	0
gl (glas)	19	2,35
ha (hafner)	2	0,15
iw (industrieel wit)	24	0,9
m (majolica)	10	0,1
mb (majolica biscuit)	2	0
p (Aziatisch porselein)	2	0,2
r (roodbakkerd)	352	11,65
s1 (steengoed zonder glazuur)	7	0,25
s2 (steengoed met glazuur)	63	2,3
w (witbakkerd)	8	0,1
w/ha (witbakkerd of hafner)	2	0
Eindtotaal	527	18,7

Tabel 3. De scherven uit het onderzoek aan de Berewoutstraat uitgesplitst naar aantal scherven en EVE-waarde per baksel- of materiaalgroep.

7.3 Datering van de vindplaats

Wanneer we de aardewerkvondsten uit het onderzoek aan de Berewoutstraat uitsplitsen naar hun begindatering ontstaat het volgende beeld (Tabel 4). De oudste vondsten uit het onderzoek dateren uit de vroege 14e eeuw. Het betreft niet meer dan een handvol scherven, die bovendien sterk gefragmenteerd zijn. We moeten hierbij wel bedenken dat de bouwput niet tot de onderste bewoninglagen onderzocht is, waardoor mogelijk juist de oudste sporen buiten beeld bleven.

Naarmate de tijd vordert, neemt ook het aantal vondsten toe. Dit duurt tot in de 17e eeuw, waarna het aantal vondsten per periode weer afneemt. De clusterings van de aantallen vondsten in bepaalde periodes kunnen meerdere oorzaken hebben. Enerzijds kunnen ze het gevolg zijn van grote verbouwingsactiviteiten die gepaard gingen met bodemingrepen waarbij materiaal in de bodem belandde. Anderzijds kunnen deze clusterings het gevolg zijn van de aan bepaalde keramiek toegekende standaarddateringen van bepaalde bakselgroepen en vormtypen. Vooral 'ronde' jaartallen als 1300 of 1350 worden vaak gekozen als begin- of einddatering van de looptijd van bakselgroepen en vormtypen. Omdat archeologen vaak in 'kwart eeuwen' dateren, komen ook jaartallen als 1525 of 1575 veelvuldig voor. Alleen als voorwerpen van een jaartal zijn voorzien, zullen dateringen als 1616 voorkomen. Dit laatste is in Den Bosch niet het geval. Wanneer we de vondsttabel overzien en combineren met het gegeven dat de onderzoekslocatie binnen de grenzen van de historische stad is gelegen, mogen we concluderen dat deze locatie vanaf de vroege 14e eeuw tot op de dag van vandaag bewoond is geweest. De clusterings rond bepaalde jaartallen zullen het gevolg zijn van verbouwingsactiviteiten, in combinatie met de voor het aardewerk gebruikte standaarddateringen.

Begindateringen	Som van Aantal	Som van EVE waarde
1300	2	0
1325	1	0
1350	4	0,1
1375	4	0,25
1400	11	0,9
1450	37	1,5
1475	3	0
1500	61	2
1525	6	0,1
1550	4	0,3
1575	13	0,45
1580	1	0
1600	229	5,1
1625	10	1,1
1650	79	3,25
1675	7	0,05
1700	31	1,65
1750	1	0
1775	2	0
1800	32	1,8
1850	4	0,15
1875	1	0
Eindtotaal	543	18,7

Tabel 4. De scherven uit het onderzoek aan de Berewoutstraat uitgesplitst naar aantal scherven en EVE-waarde per begindatering.

7.4 Resultaten

In 1983 schetste Hans Janssen in het boek *Van Bos tot Stad* het eerste overzicht van de sedert de late middeleeuwen in Den Bosch gebruikte keramiek (Janssen 1983). Hoewel we inmiddels zo'n 35 jaar verder zijn, is een nieuw overzicht nog niet verschenen. Wel verschenen er de afgelopen decennia tal van opgravingsverslagen met daarin een bijdrage over gebruiksaardewerk, maar door het versnipperde karakter van het onderzoek is het moeilijk om hiervan een goed overzicht te krijgen. Nu ook de gemeente Den Bosch in haar Programma's van Eisen de standaard van het Deventer-systeem voorschrijft en de centrale database in de loop van dit jaar (2019) door een website zal worden ontsloten, zal het voor onderzoekers eenvoudiger worden om de geschiedenis van de lokaal in Den Bosch gemaakte, maar ook de van elders aangevoerde gebruikskeramiek in kaart te brengen.

Figuur 24. Kannen van ongeglazuurd steengoed (s1) uit Siegburg uit de bodem van Rotterdam (tweede van links) en Middelburg (rest), v.r.n.l. s1-kan-8 en -23 (1300-1350); s1-kan-15 (1325-1375) en s1-kan-1 (1375-1425)

Onder de vondsten met de vroegste datering vinden we zowel scherven van lokaal roodbakkerd aardewerk (r) als wel steengoed zonder glazuur uit Siegburg (s1 – Tabel 5). Omdat het bij roodbakkerd aardewerk moeilijk is om aan de hand van (kleine) wandscherven een exacte datering te bepalen, wordt hier meestal gekozen voor een brede standaarddatering. Op basis van kenmerken als spaarzaam toegepast loodglazuur of de afwerking van poten en/of oren kunnen dateringen vaak wel iets worden aan gescherpt. Toch is een datering scherper dan 14e- of zelfs 15e-eeuws voor dit soort vondsten vaak niet goed mogelijk. Het dateren van steengoed uit dezelfde periode is een stuk eenvoudiger. Hierdoor kunnen ook vrij kleine wandscherven vaak met grote mate van zekerheid (vrij) nauwkeurig gedateerd worden (Janssen, 1988). De vroeg 14e-eeuwse producten uit Siegburg zijn sterk verwant aan iets vroegere producten met een bijna-steengoed baksel, een bakselgroep die kort voor 1300 op de markt verschijnt. Ze zijn wijdmondig en relatief dikwandig (bijvoorbeeld s1-kan-8 en -23 – Figuur 24; zie bijvoorbeeld

Verlinde 1983). Ook de met een getande spatel afgewerkte halzen zijn kenmerkend voor deze productiefase. Rond het midden van de 14e eeuw neemt de wanddikte af en begint ook de wijdmondigheid geleidelijk af te nemen (bijvoorbeeld s1-kan-15 – Figuur 24) en na verloop van tijd worden de halzen niet meer met een getande spatel nagedraaid (Krauwier & Snieder, 1994). Tegen 1375 is de klassieke 'jacobakan' ontstaan (s1-kan-1- Figuur 24; Baart 1972; Baart 1977 en Sarfatij 1979). Naast enkele kleine wandscherven uit de eerste helft van de 14e eeuw, is onder de vondsten een groot fragment van een s1-kan-3 (cat. 1), een kantype dat min of meer gelijktijdig met de jacobakan in productie is. Kannen van het type s1-kan-3 blijven tot omstreeks het midden van de 15e eeuw in productie. In dezelfde periode wordt naast (ongeglazuurd) steengoed uit Siegburg ook (geglazuurd) steengoed (s2) uit Langerwehe gebruikt. Ook hiervan leverde het onderzoek aan de Berewoutstraat diverse scherven op.

Onder de vondsten zijn ook tal van fragmenten van lokaal vervaardigd roodbakkerd aardewerk uit de late middeleeuwen,¹ hoewel hiervan slechts enkele fragmenten tot een specifiek type zijn te herleiden. Hieronder zijn echter geen laat 14e- of vroeg 15e-eeuwse voorbeelden. Enkele graven laten zich bijvoorbeeld eerder in de latere 15e en/of vroege 16e eeuw dateren (bijlage 4, cat. 8 en 9). Het betreft voorwerpen met een model dat in deze periode in grote delen van Nederland is gemaakt. Enkele importen die dateren uit het tweede kwart van de 16e eeuw zijn een bord van hafner aardewerk (bijlage 4, cat. 12) en een steengoed (baardman), beide afkomstig uit Keulen. Beide Keulse bakselgroepen zijn in deze periode ruim vertegenwoordigd in Nederlandse steden. Omdat het rijkversierde Keulse steengoed duurder was als het dan nog vaak volledig onversierde steengoed uit Raeren wordt het vaker gevonden in wat rijkere vondstcontexten, die zijn te relateren aan de stedelijke middenklasse en de lagen daarboven. Hetzelfde geldt voor het hafner aardewerk. dat weer net iets duurder was dan de lokaal vervaardigde roodbakkerd aardewerk. Zo vormen het hier besproken bord en de steengoed kan bescheiden aanwijzingen voor 'een wat rijkere' bewoning van de Berewoutstraat in de eerste helft van de 16e eeuw. Meer dan voorzichtige aanwijzingen kunnen twee van dergelijke scherven natuurlijk nooit zijn.

Ook voor de eerste helft van de 17e eeuw wijzen enkele scherven mogelijk in de richting van wat rijkere bewoning aan de Berewoutstraat. Vondstnummer III-14-69 bevatte namelijk scherven van een plooischotel en een bord, die op basis van de dikke glazuurlaag en het gegeven dat ze onverkleurd uit de bodem tevoorschijn kwamen als Franse producten zijn gedetermineerd (bijlage 4, cat. 14).² Vergelijkbare plooischotels zijn eerder in Den Bosch gevonden in de beerput van de Keizershof (Van Genabeek, 2014). Ze worden ook wel op andere plaatsen langs de grote rivieren gevonden en zijn dan vaak te koppelen aan rijkere contexten (Jaspers, 2013). In de eerste helft van de 17e eeuw kwam er in de Republiek veel Franse faience op de markt. We moeten ons echter afvragen of de Franse producten eigenlijk wel echte importen zijn. In de loop

¹ Zie voor de lokale productie van aardewerk in deze periode: Janssen & Nijhof 2010.

² Het is overigens niet geheel zeker of deze producten van Franse origine zijn. De afwerking van de standring van de plooischotel lijkt eerder te wijzen op een Nederlands product.

van de zeventiende eeuw ontstaat in de Republiek een netwerk van veerdiensten, dat (vrijwel) alle Nederlandse steden onderling verbindt. Ook tussen Rouaan en verschillende Nederlandse steden (bijvoorbeeld Middelburg en Rotterdam) bestonden dergelijke geregelde veerdiensten. De Rouaanse kaai in Middelburg is hiervan een stille getuige. Het was dus voor Rouaanse producenten en voor lieden die handelden met deze stad (vrijwel) net zo eenvoudig om hun producten vanuit Rouaan naar de Republiek te verschepen als vanuit een Nederlandse stad zoals Delft. Wellicht moeten we in dit geval dan ook eigenlijk spreken van een West-Nederlandse herkomst, zoals die ook geldt voor de overige majolica en faience uit deze periode. De Franse producten kwamen in West-Nederland aan land en werden van daaruit naar het achterland doorverhandeld. Archeologen kijken vaak vooral naar handelsstromen en een uit Frankrijk afkomstig voorwerp dat vanuit West-Nederland naar het achterland is verhandeld, wijst dus op een West-Nederlandse handelsstroom (Ostkamp, 2013).

Een opvallende vondst is een tweetal scherven van biscuit van majolica (bijlage 4, cat. 13). We kennen dit soort vondsten van biscuit (dit wil zeggen dat een product één maal is gebakken en geen daar normaal op volgende glazuurbrand heeft doorgaan) vooral uit steden waar een lokale productie van majolica of faience heeft bestaan (Figuur 25).³ Hoewel er uit Den Bosch meerdere van dit soort vondsten bekend zijn, zijn er verder geen aanwijzingen voor de lokale productie van tinglazuuraardewerk gedurende de 17^e eeuw (mondelinge mededeling Ronald van Genabeek).

Figuur 25. Een fragment van een majolica-biscuit bord uit een beerput van het Oude Mannenhuis in Gouda (uit: Dijkstra, Houkes & Ostkamp (red.) 2010)

In de vroege 17e eeuw, gedurende de Tachtigjarige Oorlog, worden de van oudsher op het zuiden georiënteerde Brabantse steden Breda en Den Bosch definitief ingelijfd bij de Republiek. Bij opgravingen zien we dit onder meer aan de West-Nederlandse producten, zoals majolica en faience, maar ook rood- en witbakkend loodglazuuraardewerk, die vanaf de vroege 17e eeuw in vondstcontexten opduiken.⁴ Ook bij dit onderzoek in Den Bosch is dit verschijnsel waarneembaar. Naast de zojuist besproken Franse, witte faience die vanuit West-Nederland is

³ Zie bijvoorbeeld Gouda: Dijkstra, Houkes & Ostkamp (red.) 2010; Rotterdam: Ploegaert (red.) 2015; Delft: Jaspers & Ostkamp 2013.

⁴ We zien dit verschijnsel onder meer ook in een stad als Venlo: Van der Velde 2009.

aangevoerd, leverde het onderzoek ook enkele grappen op die onmiskenbaar uit een West-Nederlandse stad, bijvoorbeeld Rotterdam, afkomstig zijn (bijlage 4, cat. 6 en 7). Parallellen van dit soort grappen komen veelvuldig voor in bijvoorbeeld Rotterdam, maar ook in Den Haag en Lisse, waarbij een datering in de eerste helft van de 17e eeuw of mogelijk iets later, het meest voor de hand ligt (ze onder meer Ploegaert (red.) 2015; Van Veen & Ostkamp 2012; Dijkstra & Ostkamp 2006). Ook een uit de latere 17e eeuw daterende pispot is waarschijnlijk in West-Nederland gemaakt (bijlage 4, cat. 10).

Het steengoed uit de 17e eeuw laat het gebruikelijke beeld zien, voor opslag bestemde baardmankruiken uit Frechen (bijlage 4, cat. 4) en drinkgerei uit het Westerwald (bijlage 4, cat. 2). Een drinkbeker uit het Westerwald valt op door de tinnen maatpegel die iets onder de rand is aangebracht. De beker zou kunnen wijzen op de aanwezigheid van een herberg in de directe omgeving van de onderzoekslocatie gedurende de latere 17e eeuw. Om herbergiers te dwingen dat ze hun klanten van voorzagen dat de wettelijk voorgeschreven hoeveelheid drank, werd de inhoud van drinkgerei geijkt en voorzien van een wettelijke inhoudsmaat in de vorm van een loden ijkpegel. Er zijn meerdere van dit soort ijkpegels bekend uit de bodem van Den Bosch (Nijhof & Van de Vrie, 2012). Omdat de ijkpegel zijn eeuwenlange verblijf in de bodem niet ongehavend doorstond, is het oorspronkelijke keurmerk nauwelijks leesbaar. Het lijkt er echter op dat de pegel ooit voorzien was van de boschboom, het merkteken van de stad, dat op zijn beurt weer voorzien was van de initialen van de ijkmeester.

Een moeilijk te determineren stuk aardewerk betreft de onderzijde van een kan of pot die mogelijk secundair gebruikt is als aspot (bijlage 4, cat. 11). Het standvlak onder de pot zou kunnen wijzen op een Nederrijnse herkomst, maar het baksel wijkt hiervan af. Wellicht is het voorwerp als verpakking van een product uit Frankrijk of Spanje in onze streken beland. Door het ontbreken van de bovenzijde zullen we dit waarschijnlijk nooit weten. Ook de datering van deze vondst blijft hierdoor in het ongewisse.

De jongste vondsten uit het onderzoek stammen uit de 19e of vroege 20e eeuw. Het betreft scherven van industrieel vervaardigd witbakkend aardewerk. Dit materiaal werd tot het midden van de 19e eeuw vooral vanuit Engeland ingevoerd, en het betreft aanvankelijk een luxeproduct. Met de opkomst van Maastricht als grootschalige producent van dit soort aardewerk komt het voor iedereen beschikbaar. Een schoteltje dat voorzien is van een transferprint is zo'n typisch 19e-eeuws product dat destijds in vrijwel ieder huishouden was te vinden (bijlage 4, cat. 15). Een typisch 'Zuid-Nederlandse' vondst is een fragment van een wijwaterbakje (bijlage 4, cat. 16). De 19e-eeuwse emancipatie van de katholieke bevolking in vooral de zuidelijke provincies van ons land, bracht onder meer een opbloei van de katholieke materiële cultuur met zich mee. De wijwaterbakjes zijn hiervan een mooi voorbeeld en scherven van deze voorwerpen zijn dan ook regelmatig terugkerende vondsten bij opgravingen in Brabant en Limburg.

Bakselcodes DS	Som van Aantal	Som van EVE waarde	Bakselcodes DS	Som van Aantal	Som van EVE waarde
f	20	0,35	1500	49	1,85
1625	1	0,1	1550	3	0,3
1650	8	0,05	1575	1	0,2
1675	4	0,05	1600	177	3,35
1700	7	0,15	1650	56	2,65
fr	15	0,35	1700	11	0,3
1600	15	0,35	1800	9	0,5
g	1	0	s1	7	0,25
1450	1	0	1300	1	0
gl	19	2,35	1325	1	0
1600	10	1,1	1350	1	0
1650	1	0,1	1375	4	0,25
1700	7	1	s2	63	2,3
1850	1	0,15	1350	1	0
ha	2	0,15	1450	3	0
1525	1	0	1475	3	0
1575	1	0,15	1500	12	0,15
iw	24	0,9	1525	5	0,1
1775	2	0	1550	1	0
1800	19	0,9	1575	10	0
1850	2	0	1580	1	0
1875	1	0	1600	10	0,2
m	10	0,1	1625	5	1
1600	8	0,1	1650	8	0,45
1650	2	0	1750	1	0
mb	2	0	1800	3	0,4
1600	2	0	w	8	0,1
p	2	0,2	1450	1	0
1700	2	0,2	1575	1	0,1
r	352	11,65	1600	4	0
1300	1	0	1650	1	0
1350	2	0,1	1800	1	0
1400	11	0,9	w/ha	2	0
1450	32	1,5	1600	2	0
Eindtotaal	527	18,7			

Tabel 5. De scherven uit het onderzoek aan de Berewoutstraat uitgesplitst naar aantal scherven en EVE-waarde per baksel en onderverdeeld naar begindatering

Naast keramiek leverde dit onderzoek ook een bescheiden hoeveelheid glasvondsten op. Deze zijn betrekkelijk laat te dateren, de oudste stammen uit de periode rond 1700. Een groot fragment van een bolvormige wijnfles (bijlage 4, cat. 19) en de bodem van een zogenaamde netwerkbeker (bijlage 4, cat. 17) zijn hiervan voorbeelden. Een cilindrische (wijn)fles met een geribbelde hals is geblazen in een bruin getint glas (bijlage 4, cat. 18). Deze vondst dateert uit de 19e eeuw.

7.5 Conclusie

De hoeveelheid vondsten uit dit onderzoek is gering. Ook het aantal 'gesloten contexten' dat dit onderzoek opleverde is klein. Daar komt nog bij dat de onderzoekslocatie tot geringe diepte werd ontraven en derhalve zijn van tal van vondstcontexten alleen de bovenste delen onderzocht. De waarde van de vondsten ligt dan ook vooral in het dateren van de onderzochte sporen. Op de vraag of de vondsten ons nog iets vertellen over de (sociale) achtergrond van de vroegere bewoners kunnen we alleen met de nodige slagen om de arm een voorzichtig antwoord geven. Het lijkt erop dat de bewoning in de loop van de 14e eeuw op gang is gekomen. Tot in de late 15e eeuw is het aantal vondsten zeer gering. Dit hangt mogelijk samen met het gegeven dat de diepste (en dus oudste) bewoningslagen niet zijn onderzocht. In de eerste helft van de 16e eeuw wijst een enkele (versierde) Keulse scherf op een mogelijk rijkere bewoning van de onderzoekslocatie (stedelijke middenklasse) en onder meer een 17e-eeuwse Franse plooischotel wijst mogelijk in dezelfde richting voor de daarop volgende periode. Een laat 17e-eeuwse beker van steengoed uit het Westerwald met een loden maatpegel wijst mogelijk op de aanwezigheid van een herberg in de (directe) omgeving van de onderzoekslocatie. Voor de 18e en 19e eeuw is het aantal vondsten nog minder talrijk en onder de spaarzame vondsten uit deze periode zijn er geen die wijzen op een meer dan gemiddelde welstand.

8 Kleipijpen

J. van Oostveen

8.1 Inleiding

Bij het onderzoek zijn 83 fragmenten van tabakspijpen opgegraven die hebben toebehoord aan een minimaal aantal (MAE) van 19 kleipijpen. Deze tabakspijpen kunnen gedateerd worden in de periode vanaf circa 1630 tot in het begin van de 20e eeuw. De (fragmenten van) tabakspijpen zijn in de tellijst van bijlage 5 beschreven. Voor die tabakspijpen waarvan een hiel is overgeleverd is een foto gemaakt en in de catalogus van bijlage 6 opgenomen en beschreven.

Figuur 26. Tabakspijp waarop tijdens het bakken in een Gorinchemse oven loodglazuur is gedruppeld. Vondstnummer III-14-69_PYP_1.

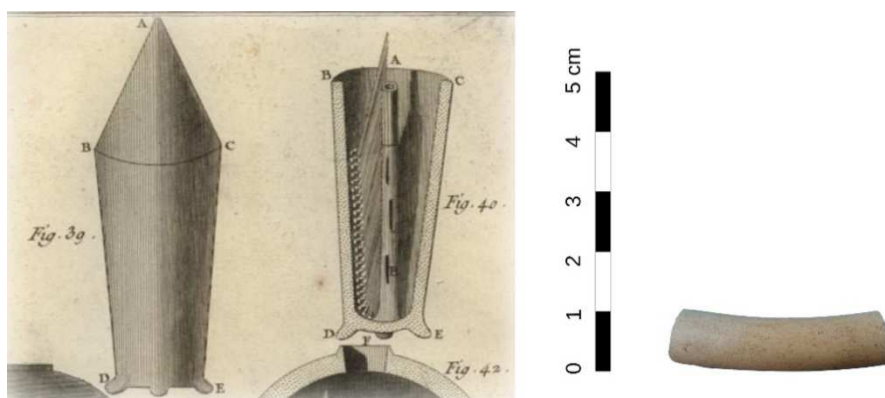
8.2 Resultaten

Enkele producten verdienen een nadere beschouwing. Zo is een Gorinchemse tabakspijp aangetroffen waarop tijdens het bakken een druppel loodglazuur op is gelekt (Figuur 26). Deze tabakspijp van de Gorinchemse pijpenmaker Willem Pritsaert, is ondanks de aangebakken loodglazuur toch de moeite waard geweest om naar Den Bosch te vervoeren en aldaar als B- of C-keus keus verhandeld te worden.

Daarnaast is een licht gebogen massief rond pijpvaardend voorwerp aangetroffen (Figuur 27). Vermoed wordt dat we hier van doen hebben met een zogenaamde pijpenring. Om de interpretatie van deze vondst te begrijpen is het van belang om het bakproces van de tabakspijpen helder voor ogen te hebben. De tabakspijpen werden immers in vele plaatsen waaronder Gouda, Gorinchem en Schoonhoven,⁵ in tabakspotten en later ronde cassetten,

⁵ Uitzondering is de 19e eeuwse pijpenmakerij in Roermond waar de tabakspijpen in rechthoekige bakken werden gebakken. Zie Van Oostveen, 2014.

gebakken. Voorafgaand aan het bakproces werden de tabakspijpen verticaal in de potten gestapeld. Om de stelen te fixeren werd een kleiring rondom de steelluiteinden aangebracht. Een fragment van deze klei- of pijpenring lijkt bij deze opgraving aangetroffen.

Figuur 27. Links: detail uit een afbeelding gepubliceerd in 1783 door Diderot en D'Alembert van een pijpenpot zoals gebruikt werd in Gouda. Aan de bovenzijde van de gestapelde tabakspijpen ter hoogte van de letter A werd een kleiring aangebracht. Rechts het pijpenfragment dat bij het onderzoek aan de Berewoutstraat is aangetroffen (vondstnummer III-14-99_PYP_1).

Het hoe en waarom deze pijpenring bij deze opgraving is aangetroffen is onduidelijk. De afstand van de opgravingslocatie tot de Bossche fabriek van Eras aan de Orthenstraat is toch aanzienlijk. Vermeldenswaardig binnen dit kader is de vondst van een versinterde steel (Figuur 28). Versinterde stelen kunnen het gevolg zijn van misbrand van een pijpenmaker/bakker maar kunnen bijvoorbeeld ook ontstaan wanneer een pijp in een open haard is weggegooid. Het is onduidelijk waarvan hier sprake is.

Figuur 28. Fragment van een versinterde steel opgegraven op de Berewoutstraat. Vondstnummer IV-13-75_PYP_1.

8.2 Conclusies

De afgelopen jaren zijn de tabakspijpen die over de jaren heen in Den Bosch door de archeologische dienst zijn opgegraven, geïnventariseerd en gerapporteerd.⁶ Gecombineerd met archiefonderzoek werd voor het eerst duidelijk dat in tegenstelling tot eerdere publicaties, ook in de 17de eeuw in Den Bosch – op beperkte schaal – tabakspijpen zijn geproduceerd. Net na het beleg van Den Bosch in het jaar 1629, trokken allerlei ambachtslieden naar deze stad. Hieronder was ook een eerder in Rotterdam werkzame en van oorsprong Engelse pijpenmaker: Robert Bon (Figuur 29). Robert Bon is voor hooguit enkele jaren in Den Bosch werkzaam geweest. Daarna keerde hij weer terug naar West-Nederland en was hij werkzaam in Den Briel, Rotterdam en Schiedam.⁷

Figuur 29. Tabakspijp geproduceerd door Robert Bon gedurende zijn werkzame periode in Den Bosch. Collectie archeologie Den Bosch opgraving Buitenhaven (Laffertee); vondstnummer DBLA IV-11-48.

Interessant aan deze eerder uitgevoerde studies is dat een beeld is ontstaan over de herkomst van de tabakspijpen die in Den Bosch worden aangetroffen. Het blijkt dat zowel in de 17e als in de 18e eeuw veel tabakspijpen vanuit Gorinchem werden aangevoerd. De tabakspijpenmakers uit deze stad – Gorinchem – hebben zich vanaf het midden van de 17e eeuw steeds meer gespecialiseerd in de eenvoudig afgewerkte (grove tabakspijpen) tabakspijpen. De beter afgewerkte (fijne en porseleine kwaliteit) tabakspijpen werden in Den Bosch betrokken uit Gouda en in de tweede helft van de 18e eeuw ook op grote schaal vanuit het Duitse Westerwald (Figuur 30).

⁶ Zie de diverse publicaties van Van Oostveen uit 2012 en 2013.

⁷ Voor een uitgebreide beschrijving van de historische bekende gegevens en de door hem gemaakte producten zie Van Oostveen, 2015.

Figuur 30. Fragment van een tabakspijp die is geproduceerd in het Duitse Westerwald in het derde kwart van de 18de eeuw. Vondstnummer II-5-49_PYP_1.

Figuur 31. Negentiende eeuwse tabakspijp geproduceerd in de fabriek van Leonardus Eras en opgegraven op de Berewoutstraat in Den Bosch. Vondstnummer IV-14-113_PYP_1.

In het jaar 1810 wordt in Den Bosch een potten⁸- en pijpenfabriek opgericht (Figuur 31). Deze fabriek van Leonardus Eras gelegen aan de Orthenstraat is tot het midden van de 19e eeuw werkzaam geweest.⁹ Deze fabriek had zich voor wat betreft de tabakspijpen, gespecialiseerd in ovoïde modellen.¹⁰ Kenmerkend aan deze Bossche producten is dat niet zoals bij producten uit het Duitse Westerwald het Goudse bijmerk werd geïmiteerd, maar een Bossche boom als bijmerk

⁸ In het jaar 1810 wordt geadverteerd met Frankfurter aardewerk. Van Oostveen en Stam, 2011, p. 145.

⁹ Zie Van Oostveen en Stam, 2011.

¹⁰ In het jaar 1810 wordt geadverteerd met allerlei soorten tabakspijpen, grove en fijne. Van Oostveen en Stam, 2011, p. 145.

werd geplaatst. Tabakspijpen uit deze fabriek worden in Brabant en Noord-Limburg met enige regelmaat teruggevonden.¹¹

Voor wat betreft de herkomst van de tabakspijpen blijkt dat het beeld dat uit eerdere studies reeds was verkregen, wordt bevestigd. Zo zijn ook bij deze opgraving tabakspijpen aangetroffen die zijn geproduceerd in Gorinchem, Gouda, Den Bosch en het Duitse Westerwald.

¹¹ Zie bijvoorbeeld de tabakspijpen opgegraven op het Hofplein in Grave waar ook diverse Bossche tabakspijpen werden aangetroffen. Van Oostveen, 2017.

9 Metaal

M. Hendriksen

9.1 Inleiding

Tijdens het onderzoek zijn in totaal 40 metaalvondsten verzameld. Deze vondsten zijn optisch bekeken en konden zo worden gedetermineerd. Ook de metaalsoort waaruit een voorwerp is vervaardigd is op basis van uiterlijke kenmerken vastgesteld.

9.2 Resultaten

In elf gevallen kan de functie en datering niet worden vastgesteld. Deze vondsten bestaan uit plaatjes (vondstnummers I-12-180, IV-15-116, III-4-44, II-5-56, III-4-45, III-4-68), een staafje (I-14-98), een strip (III-4-69), brokjes (I-1-14, II-0-3) en een opengewerkt fragment (IV-15-118). Twee vondsten zijn van recente datum (III-2-7, I12-182) en worden buiten beschouwing gelaten. Van alle overige vondsten kon de functie wel worden bepaald.

IJzeren nagel

Een ijzeren nagel met een vierkante doorsnede is handmatig gesmeed (III-5-110). Dit type nagel is vanaf de Romeinse tijd tot in de tweede helft van de 19e eeuw vervaardigd (Janse 2004, p. 33). Tegen het einde van de 19e eeuw komt de machinaal vervaardigde draadnagel in ontwikkeling.

Munten, penningen en muntgewichten

In totaal zijn vijf koperen duiten en twee koperlegering rekenpenningen gevonden. Twee van de vijf duiten kunnen niet meer aan een autoriteit worden toegewezen (I-IV-15-121, III-4-21). Van de drie overige duiten is het oudste exemplaar geslagen door de provincie Friesland in 1612 (III-14-97; Verkade 1848 131.4). De tweede duit is geslagen op naam van de provincie Overijssel in 1626 (III-4-70; Verkade 1848 144.5). Een imitatie op een Frisia duit is geslagen door de heren van Reckheim omstreeks 1640 (III-9-83; Verkade 1848, 132.4/6). De tekst op de voorkant lijkt enigszins op die van Frisia en bestaat hier uit Fricir. Dit moet gelezen worden als de afkorting die staat voor de naam en titels van keizer Ferdinand en de naam van het graafschap Reckheim. De beide rekenpenningen zijn in slechte conditie maar kunnen wel gedateerd worden in de 16e eeuw. De eerste penning (I-2-12) is van het type rose-orb en de andere (IIB-26-185) is een St Marcus type.

Een messing muntgewicht (IV-2-11) is gebruikt voor het wegen van een gouden rijder. Ook deze vondst is slecht geconserveerd waardoor details niet meer zijn waar te nemen.

Kogels en militaria

Zes loden kogels zijn gebruikt in zwartkruit vuurwapens. Vijf ronde gegoten loden kogels zijn te dateren tussen 1550 en 1860 (Baart 1977, p. 444; Kist 1993, p. 117-118.). Drie kogels met een diameter van 13 mm (III-14-100, I-36-181, IV-15-119) zijn toepasbaar geweest in een pistolet. Dit handvuurwapen kon gemakkelijk onder de riem of in een zadel gestoken worden waardoor dit vuurwapen veel gebruikt is binnen de cavalerie. Door de geringe effectieve schietafstand was dit wapen alleen geschikt voor “*close combat*” gevechten. De kogel met een diameter van 15 mm kon worden gebruikt in roer- of karabijngeweer (IV-15-122). Roergeweren en karabijnen konden zowel een korte als een lange loop hebben en dienden altijd met twee handen te worden afgevuurd. Roeren met lange lopen werden voornamelijk gebruikt voor het schieten op wild, meestal betrof het dan gevogelte. De effectieve schietafstand is met 80 tot 100 meter ook aanzienlijk meer in vergelijking met de pistolet. Kogel IV-15-122 is door impact geheel vervormd.

Jonger te dateren is de cilindrische kogelpunt (III-14-161) met een diameter van 11 mm. Deze punt is afkomstig uit een messing patroon en kan worden toegeschreven aan een Beaumontgeweer. De punt heeft deel uitgemaakt van een 11x50R patroon. Het Beaumont geweer werd geproduceerd in Maastricht en is door het Nederlandse leger ingevoerd in 1870. Dit wapen is tot aan 1895 onder de naam M71 of M71/88 gebruikt en daarna vervangen door het Mannlicher karabijn M95. De M71 was enkel schots en werd vanaf 1888 omgebouwd tot het M71/88 dat ruimte bood aan een magazijn met 4 patronen (www.dutchguns.com; Joseph & Schroeder 1972, p. 6).

Ook militair in gebruik geweest is een messing plaatje (III-4-39) dat deel heeft uitgemaakt van een geschubde kinband. Het plaatje heeft aan de onderkant drie lobben en twee bevestigingsgaatjes. De plaatjes werden overlappend aan elkaar bevestigd. In de collectie van het Nationaal Militair Museum te Soesterberg is een fraaie sjako model 1815 uitgevoerd met een dergelijke geschubde kinband (collectie Nationaal Militair Museum objectnummer 058930). Een messing knoop met daarop afgebeeld en kanon is gedragen door een artillerist uit het Napoleontische leger in de periode 1782-1815 (III-4-47). De knoop is zeer gecorrodeerd en kan niet meer aan een specifiek onderdeel of regiment worden toegewezen (Fallou, 1915).

Kleding en naaiaccessoires

Twee andere messing knopen kunnen zowel militair als civiel in gebruik zijn geweest. Knoop III-4-46 is een half bol massief exemplaar dat voorzien is van een secundair aangezet draadoog. Dit soort knoopjes, meestal met fraaie decoratie, is *en masse* geproduceerd in de eerste helft van de 17e eeuw en zaten bevestigd op het wambuis. Er zijn voorbeelden van wambuizen bekend met daaraan wel veertig kopen. Slechts enkele daarvan hadden een sluitfunctie en de rest was decoratief (Baart 1977, afb.274-275). De andere knoop dateert uit de eerste helft van de 18e eeuw en is groter uitgevoerd (IV-15-117). Hier is een meegegoten staafoog aanwezig (Hasselt, Lengting & Van Westing 1993, 429, afb. 117).

Van messing vervaardigd zijn een vingerhoed en een naairing. De vingerhoed is een “Franse vingerhoed” maar kan zowel in Nederland als in Frankrijk vervaardigd zijn. Deze gegoten

vingerhoed onderscheid zich doorgaans door de schuine groefjes onder in de boord (Langedijk & Boon 1999, p. 84-85). In dit geval ontbreekt hier de reeks van schuine groefjes, net als bij een exemplaar uit Amsterdam die gedateerd wordt in de periode 1650-1700 (Langedijk & Boon 1999, p. 84-85). Vingerhoeden werden gebruikt als bescherming tegen het prikken met een naald of speld. Dit omdat spelden en naalden uit koper waren vervaardigd waardoor er kans op kopervergiftiging bestond. De vingerhoeden kunnen gebruikt zijn tijdens kleine verstelwerkzaamheden aan kleding. Voor stuggere materialen werd meestal een naairing gebruikt (III-4-42).

Twee loden hebben bevestigd gezeten aan textiel en zijn aangebracht na uitvoering van een deelproces. Voor welke handeling deze loden zijn gemaakt is niet bekend. Het complete lood (II-9-184) toont aan aan een kant een huismerk, het andere lood is een fragment waarop geen details zichtbaar zijn (III-4-20). De loden kunnen gedateerd worden tussen 1550 en 1700 (Baart 1977, p. 110-125; Krook 1993, p. 489-494).

Meubelonderdelen

Twee koperlegering nageltjes zijn gebruikt voor het bevestigen van bekleding op een stoel of bank. Eén nagel heeft een bolle ronde kop (III-4-19) en de andere is rond en plat (III-15-120). De nageltjes zijn te dateren tussen de 17e en 19e eeuw.

Ringen

Een koperlegering ring is regelmatig van vorm (II-2-13). Een tweede ring is van ijzer vervaardigd en is zeer onregelmatig (III-4-43). De eerstgenoemde ring is van het type dat regelmatig wordt gevonden in contexten die te dateren zijn in de nieuwe tijd. Dergelijke ringen zijn multifunctioneel in gebruik geweest en daardoor niet nader te specificeren. Waarvoor het ijzeren exemplaar heeft gediend is ook niet bekend.

10 Overige vondstcategorieën

10.1 Inleiding

Buiten het aardewerk, glas en metaal is er nog dierlijk bot, schelp, natuursteen, bouwkeramiek en slak aangetroffen. Deze vondstcategorieën zijn niet tot in detail uitgewerkt en gerapporteerd. Enkel het bot is gedetermineerd (bijlage 7). Een overzicht van alle vondsten is te vinden in bijlage 2.

10.2 Dierlijk bot en schelp

De 348 stuks botmateriaal zijn voor het grootste deel afkomstig uit de ophogingslagen. Het gaat zowel om bewerkt bot (met name rozenkrans-uitsnedes, maar ook botten die zijn doorgehakt of bekapt), als om slachtafval. Hoewel er op enkele plaatsen in de ophogingslagen concentraties van de rozenkrans-uitsnedes zijn aangetroffen, gaat het niet om dermate grote hoeveelheden dat dit duidt op productie ter plaatse. Het lijkt eerder te gaan om afval dat met ander afval van elders in deze lagen terecht is gekomen.

Er zijn 22 schelpen verzameld uit ophoogpakketten. Hieronder zijn in ieder geval mosselen, zoals waargenomen tijdens de verzameling in het veld.

10.3 Natuursteen

De 30 verzamelde stukken natuursteen bestaan grotendeels uit leisteen (deels bewerkt met bijvoorbeeld getande randen of doorboringen). Ook zijn enkele stukken granietachtige steen verzameld, eveneens deels bewerkt. Eén stuk betreft mogelijk een kapotte stenen kogel.

10.4 Bouwkeramiek

De 75 stuks bouw materiaal betreffen hoofdzakelijk bakstenen die zijn verzameld uit muren en funderingen.

10.5 Slak

Er zijn vier stukken metaalslak gevonden. Een stuk weegt 20 gram en de andere drie wegen samen 236 gram. Het stuk van 20 gram is afkomstig uit F78, de insteek van F33, een recent (eind 19e - of 20e-eeuwse) put of blok. De drie stukken van 236 gram zijn afkomstig uit F208, de zwarte ophooglaag op de overgang van put II naar put III. Het is mogelijk dat deze stukken afkomstig zijn van de klokkengieterij en in het ophoogpakket terecht zijn gekomen. De aard (metaalsoort) van de slakken is niet bepaald.

11 Conclusies

11.1 Conclusies

Op de specifieke onderzoeksvragen in het PvE kunnen de volgende antwoorden worden gegeven:

1. Op welke manier werd het terrein door de eeuwen heen gebruikt?

Het plangebied was in gebruik om te wonen. Op het achterterrein gezien vanaf de Berewoutstraat vonden ambachtelijke activiteiten plaats. In de 20e eeuw was sprake van een vleesrokerij op het achterterrein. Onduidelijk is of de productie van benen kralen in het plangebied heeft plaatsgevonden of dat het afval ervan naar het plangebied is toegebracht, gezien de relatief kleine hoeveelheden die zijn aangetroffen. Waarschijnlijk heeft ook op het achterterrein tot in de 19e eeuw bewoning plaatsgevonden gezien de huizen op het Minuutplan en de mogelijke 17e eeuwse kelder die hier aangetroffen zijn.

2. Zijn er overblijfselen van de tweede stadsmuur aanwezig? Zo ja:

a. Hoe is de muur geconstrueerd (gaat het om een constructie van poeren en bogen? Zijn er schietgaten aanwezig? Hoe hoog is de aanzet van de weergangsbogen?)

Er zijn mogelijk resten van afgebroken poeren en bogen aangetroffen in put II, maar dat is niet helemaal zeker. Schietgaten en weergangsbogen zijn niet aangetroffen of bevinden zich op een dieper niveau.

b. Wat is de datering van de stadsmuur?

De datering van de stadsmuur kan naar aanleiding van de bevindingen van het onderzoek niet nader aangescherpt wordt dan de reeds bekende datering uit diverse andere onderzoeken (14e eeuw).

c. Wat is de opbouw en constructie van de ambachtelijke infrastructuur?

De opbouw en constructie van de ambachtelijke infrastructuur is niet duidelijk, omdat de sporen en vondsten niet tot in detail zijn uitgewerkt. Voor wat betreft de productie van kralen is hier waarschijnlijk ook weinig over te zeggen omdat hiervan alleen afval in ophogingslagen is aangetroffen, en het niet zeker is dat de productie in het plangebied heeft plaatsgevonden. Voor wat betreft de vleesrokerij zou hier bij nadere bestudering van de gegevens (bouwtekeningen e.d.) waarschijnlijk wel iets over te zeggen zijn.

3. Is er sprake van bebouwing tegen de stadsmuur?

Tot aan het einde van de 19e eeuw was er geen sprake van bebouwing tegen de stadsmuur aan, zover vastgesteld. Onduidelijk is of de 20e eeuwse bebouwing gebruik maakte van de restanten van de stadsmuur als muur of dat deze gesloopt werd voordat de gebouwen op het achterterrein aan het begin van de 20e eeuw gebouwd werden, en de stadsmuur enkel als funDERING van deze jonge gebouwen diende. Een jonge muur bovenop de stadsmuur wijst eerder op het laatste.

4. *Is er een relatie tussen het patroon van de poeren van de stadsmuur en de latere percele-ring?*

Nee, er is geen relatie te vinden tussen de gesloopte poeren en de percelen van het Minuut-plan.

5. *Is er tegen de stadszijde van de stadsmuur een weg en/of een aarden wal aangebracht? Zo ja: is de aanleg van de wal te dateren?*

Nee, er zijn geen aanwijzingen voor een aarden wal of weg binnen de ontgravingsdiepte aangetroffen. Niet uit te sluiten is dat deze pas op een dieper niveau liggen of als zodanig herkenbaar zouden worden.

6. *Zijn er sporen van bebouwing aanwezig en waaruit bestaan die?*

Ja, langs de Berewoutstraat zijn diverse funderingen, een kelder en vloerniveaus aangetroffen die vermoedelijk vanaf de 17e eeuw zijn te dateren. Ook zijn hier elementen uit de 20e eeuw aangetroffen zoals een betonnen vloer en enkele afvoerputjes van voormalige toiletten. Op het achterterrein gezien vanaf de Berewoutstraat was ook bebouwing aanwezig, die waarschijnlijk eveneens vanaf de 17e eeuw gedateerd kan worden. Deels zijn de fundamenteën en kelder van deze gebouwen verloren toen aan het begin van de 20e eeuw nieuwe gebouwen opgericht werden. In de 20e eeuw werd onder andere een vleesrokerij op het achterterrein gevestigd.

7. *Zijn er aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten op het terrein? Zo ja:*

a. *Waaruit bestaan deze aanwijzingen? Aan welk ambacht kunnen ze worden toegeschreven? Is er bewijs voor de aanwezigheid van een klokkengieterij op het terrein?*

Het aangetroffen botafval wijst op het vervaardigen van kralen, met een onbekende datering. Het is overigens niet zeker dat de vervaardiging van kralen in het plangebied heeft plaatsgevonden, gezien de relatief geringe hoeveelheden afval. Verder is in de 20e eeuw sprake geweest van een vleesrokerij. Aanwijzingen voor een klokkengieterij zijn niet aangetroffen.

b. *Wat is de opbouw en constructie van de ambachtelijke infrastructuur?*

De opbouw en constructie van de ambachtelijke infrastructuur is niet duidelijk, omdat de sporen en vondsten niet tot in detail zijn uitgewerkt. Voor wat betreft de productie van kralen is hier waarschijnlijk ook weinig over te zeggen omdat hiervan alleen enkele concentraties afval in ophogingslagen zijn aangetroffen. Voor wat betreft de vleesrokerij zou hier bij nadere bestudering van de gegevens waarschijnlijk wel iets over te zeggen zijn.

c. *Is er afval aanwezig dat samenhangt met ambachtelijke activiteiten en zo ja: waaruit bestaat dat afval?*

Ja, dat bestaat uit dierlijk bot dat vrijkwam bij de productie van benen kralen. Het is alleen niet zeker of de productie in het plangebied heeft plaatsgevonden, of dat het afval van elders is aangevoerd.

8. *Zijn er sporen van percelering aanwezig? Zo ja:*

- a. *Wat is de aard van de perceelsgrenzen?*
- b. *Wat is de datering van de oudste perceelsgrenzen?*
- c. *Waarop is de percelering georiënteerd?*

Nee, sporen van percelering (anders dan de stadsmuur) zijn niet waargenomen.

9. *Is er sprake van ophogingen op het terrein en zo ja:*

- a. *In welke periode hebben de ophogingen plaatsgevonden?*

Ja, er zijn ophoogpakketten aanwezig, gerekend vanaf het dekzand tot wel 4 m dik. De jongste vondsten uit de meeste ophoogpakketten die tijdens het onderzoek in het vlak zijn aangesneden dateren in de 17e en 18e eeuw. Hieronder is zeer waarschijnlijk van oudere ophooglagen sprake.

- b. *Waaruit bestaan de ophogingen?*

Deze bestaan tot de beekafzettingen/dekzand, voor zover vastgesteld, hoofdzakelijk uit zwak siltig, matig tot sterk humeus zand. Er zijn ook enkele lichter gekleurde ophooglagen aanwezig op grotere diepte. Overal in dit pakket komt wel een spikkel puin, houtskool of verbrande leem voor.

- c. *Wat is de relatie tussen de ophogingen en de opdeling in percelen?*

Deze vraag is niet te beantwoorden omdat de opdeling in percelen niet duidelijk is.

- d. *Wat is de relatie tussen de ophogingen en diverse loop- of leefniveaus?*

Deze vraag is niet te beantwoorden omdat de vondsten en sporen niet tot in detail zijn uitgewerkt.

10. *Zijn er nog min of meer gesloten vondstcomplexen aanwezig op het terrein in de vorm van afvalkuilen, beerputten of afvalpakketten? Zo ja:*

- a. *Wat is de datering van deze vondstcomplexen?*
- b. *Aan welk perceel kunnen de vondstcomplexen worden toegeschreven?*
- c. *Wat is de samenstelling van de vondstcomplexen?*
- d. *Welke uitspraken kunnen er op basis van de vondstcomplexen worden gedaan over de status van de bewoners en over hun eet- en leefgewoonten?*

Gesloten vondstcomplexen zijn maar in beperkte mate aangetroffen binnen de maximale ontgravingsdiepte, waardoor deze vraag in feite niet te beantwoorden is. Beerput F 61 is mogelijk zo'n complex, maar werd slechts tot een diepte van 1 m –mv onderzocht, en leverde slechts enkele vondsten op.

11. *Wanneer en hoe is het terrein ontgonnen?*

Deze vraag kan naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek niet beantwoord worden, omdat de maximale ontgravingsdiepte slechts gering was. Het antwoord op deze vraag ligt vermoedelijk 3 à 4 m beneden maaiveld.

12. *Wat kan er worden gezegd over de natuurlijke ondergrond en het landschap voorafgaand aan de ontginning van het terrein?*

Door middel van boringen werd getracht de natuurlijke ondergrond te bereiken. Het grondwater stond tijdens het onderzoek op een hoogte van circa 1,50 m NAP, waardoor dieper niet geboord kon worden. Mogelijk is op deze diepte in één boring dekzand aangetroffen, doch deze interpretatie is niet helemaal zeker. Op het dekzand is in ieder geval in een groot deel van het plangebied, mogelijk zelfs het hele plangebied, sprake van een pakket beekafzettingen, gekenmerkt door lichtgeelgrijs zand met humuslaagjes. Op deze beekafzettingen liggen de middeleeuwse en nieuwe tijdse ophoogpakketten, die een dikte tussen 3,3 en 3,9 m hebben in het plangebied.

11.2 Aanbevelingen

Het onderzoek in het plangebied heeft zich beperkt tot die zones en dieptes die verstoord werden. In de opgravingsputten bevinden zich nog resten uit de nieuwe tijd en vermoedelijk middeleeuwen op diepere niveaus. Maar ook buiten de putten kunnen archeologische resten uit de nieuwe tijd al vanaf het maaiveld voorkomen. Het verdient daarom de aanbeveling het archeologisch beleid dat op deze locatie geldt (archeologisch onderzoek bij ingrepen groter dan 25 m² en dieper dan 50 cm) te handhaven. Ter hoogte van de nieuwbouw kan een vrijstellingsdiepte van 100 cm aangehouden worden omdat de archeologische resten tot deze diepte gedocumenteerd zijn.

Literatuur

- Baart, J. et al., 1977. Opgravingen in Amsterdam. Twintig jaar stadskernonderzoek, Haarlem.
- Baart, J.M., 1972. De potten en pannen van de wacht, in: H.H. van Regteren Altena (red.), *Vondsten onder de Sint Olofskapel*, Amsterdam, pp. 13-21.
- Baart, J.M., et al., 1977. Opgravingen in Amsterdam; 20 jaar Stadskernonderzoek, Amsterdam.
- BAM (gemeente 's-Hertogenbosch, afdeling bouwhistorie, archeologie en monumenten), 2009. *Kwaliteitshandboek archeologisch onderzoek*, versie maart 2009.
- Blaeu, J. 1649. Plattegrond van 's-Hertogenbosch.
- Dijkstra, M., & S. Ostkamp, 2006. Vondsten uit een beerput van huis Rosendaal te Lisse (ca. 1590-1630). Een kijkje in de keuken van een VOC beambte, in: H. Clevis en S. Ostkamp (red.), *Assembled Articles 3. Symposium on medieval and post-medieval ceramics. Zwolle 9 en 10 okt 2003*, Zwolle, pp. 139-184.
- Fallou, L., 1915. Le Bouton uniforme Francais. (De L'Ancien-Regime a Fin juillet 1914), Colombes – Seine.
- Genabeek, R. van, 2014. De beerput van het Keizershof in 's-Hertogenbosch, in: H. Clevis (red.), *Assembled Articles 5. Symposium on medieval and post-medieval ceramics Zwolle 11 and 12 oktober 2012*, Zwolle, pp. 229-265.
- Hagens, J. van, 1900. Platte grond der stad 's Hertogenbosch, 2e druk.
- Hagens, J. van, 1905. Platte grond der stad 's Hertogenbosch.
- Hasselt, H., J.J. Lenting & H. van Westing, 1993. Metalen gebruiksvoorwerpen. In: J.J. Lenting, H. van Gangelen & H. van Westing (red.), *Schans op de grens: Bourtanger bodemvondsten 1550-1850*, Sellingen.
- Hoogma, D. & B. Steketee, 1996. 's - Hertogenbosch Waterstad. Een historische waterstaatkundige verkenning. 's-Hertogenbosch.
- J. Dijkstra, M.C. Houkes & S. Ostkamp (red.), 2010. Over leven aan de rand van Gouda. Een archeologische opgraving en begeleiding in het plangebied Bolwerk, (ADC Rapport 1770), Amersfoort.
- Janse, H., 2004. Spijkers en draadnagels. Ambacht en gereedschap, Leiden.
- Janssen, H.L. & E. Nijhof, 2010. Fifteenth-century pottery production in 's-Hertogenbosch: the excavation of two pottery workshops, in: K. de Groote, D. Tys & M. Pieters (eds.), *Exchanging medieval material culture: studies on archaeology and history presented to Frans Verhaeghe*, Brussel, pp. 93-136.
- Janssen, H.L. (red.), 1983. Van bos tot stad. Opgravingen in 's-Hertogenbosch, 's-Hertogenbosch.
- Janssen, H.L., 1988. The dating and typology of the earliest Siegburg stoneware in the Netherlands, in D.R.M. Gaimster/M. Redknap/H.H. Wegner (eds): *Zur Keramik des Mittelalters und der beginnenden Neuzeit im Rheinland. Medieval and later pottery from the Rhineland and its markets*. Oxford, (BAR International Series 440), pp. 311-333.
- Jaspers, N.L., & S. Ostkamp, 2013. Enkele voorbeelden van bakafval van tinglazuuraardewerk / Some examples of tin-glazed earthenware in kiln waste, in: M.S. van Aken-Fehmers,

- e.a., *Delfts wit. Het is niet alleen blauw dat in Delft blinkt / White Delft. Not just blue, (History of a national product V)*, Den Haag/Zwolle 2013, pp. 163-167.
- Jaspers, N.L., 2013. Roomwit en de Melkmeyt. Buitenlandse witte faience uit Nederlandse bodem (1500-1680) / Cream from the Milkmaid. Plain white faience of foreign origin excavated in the Netherlands (1500-1680), in: M.S. van Aken-Fehmers, e.a., *Delfts wit. Het is niet alleen blauw dat in Delft blinkt / White Delft. Not just blue, (History of a national product V)*, Den Haag/Zwolle 2013, pp. 45-76.
- Joseph, J & J.R. Schoeder, 1972. Arms of the world-1911. The fabulous ALFA catalogue of Arms and the Outdoors. Northfield Illinois.
- Kadaster, 1811-1832. Minuutplan 's-Hertogenbosch, Noord Brabant, sectie G, blad 01.
- Kist, J.B., 1993. Wapens en toebehoren. In: J.J. Lenting, H. van Gangelen & H. van Westing (red.), *Schans op de grens: Bourtanger bodemvondsten 1550-1850*, Sellinger.
- Krauwier, M., & F. Snieder (red.), 1994. Nering en vermaak, Amersfoort.
- Krook, W., 1993. Merkloden. In: J.J. Lenting, H. van Gangelen & H. van Westing (red.), *Schans op de grens: Bourtanger bodemvondsten 1550-1850*, Sellinger.
- Langedijk, C.A. & H.F. Boon., 1999. Vingerhoeden uit Amsterdamse bodem. Productie-technieken vanaf de Late Middeleeuwen. A.W.N reeks II, Amsterdam.
- Molthof, H.M., 2015. Plangebied Berewoutstraat te 's-Hertogenbosch, Gemeente 's Hertogenbosch. Een opgraving en een archeologische begeleiding. RAAP evaluatierapport, Weesp.
- Nijhof, E., & D.M. van de Vrie, 2012. Bossche kleintjes en andere voormetrische gewichten uit 's-Hertogenbosch, in: R. van Genabeek, e.a. (red.), *Putten uit het Bosche verleden. Vriendenbundel voor Hans Janssen ter gelegenheid van zijn afscheid als stadsarcheoloog van 's-Hertogenbosch*, Alphen a/d Maas, pp. 174-205.
- Oostveen, J. van & R. Stam, 2011. Productiecentra van Nederlandse kleipijpen; een overzicht van de stand van zaken. Tiel/Leiden.
- Oostveen, J. van, 2012. Den Bosch. Tabakspijpen uit de beerput van de Tolbrugkazerne (DBLO-XII-F171). Tiel. Versie 0.1.
- Oostveen, J. van, 2012. Den Bosch. Tabakspijpen van de opgraving Tolbrugstraat (DBTB), 1981. Tiel. Versie 0.1.
- Oostveen, J. van, 2012. Den Bosch, Buitenhaven 11-13; tabakspijpen van de opgraving "Laffer-tee". Tiel, versie 1.0.
- Oostveen, J. van, 2013. Den Bosch: Museumkwartier; tabakspijpen uit gesloten vondstcomplexen (SHMU). Versie 1.0, Tiel.
- Oostveen, J. van, 2014. Tabakspijpen van de Grontmij opgraving (2011) Roerkade in Roermond. Versie 1.1, Tiel.
- Oostveen, J. van, 2015. Tabak, tabakspijpenmakers en hun producten in Rotterdam (1600-1675). BOOR notitie 19, Rotterdam.
- Oostveen, J. van, 2017. Tabakspijpen van de opgraving Hofplein (2010) te Grave. versie 1.1.
- Ostkamp, S., 2013. Delfts wit als onderdeel van het faience-assortiment in de zeventiende- en achttiende-eeuwse Republiek / White Delft as part of the range of faience production in the Dutch Republic of the seventeenth and eighteenth century, in: M.S. van Aken-

- Fehmers, e.a., *Delfts wit. Het is niet alleen blauw dat in Delft blinkt / White Delft. Not just blue*, (History of a national product. Volume V), Den Haag/Zwolle 2013, pp. 76-123.
- Ploegaert, P.H.J.I. (red.), 2015. Rotterdam Timmerhuis. Archeologisch onderzoek tussen Rodezand en Haagseveer. Een dijk uit de 13e eeuw en de stedelijke ontwikkeling vanaf de 14e eeuw. (BOOR rapporten 541), Rotterdam
- Sarfati, H., 1979. Münzschatzgefäße in den Niederlanden, I: die Periode 1190-1566, Berichten Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek 29, pp. 491-526.
- Veen, M.M.A. van, en S. Ostkamp, 2012. Catalogus van het aardewerk uit het onderzoek aan de Bierstraat, Den Haag, in: *Opgravingen in de Bierstraat Gemeente Den Haag. Wonen aan de rand van die Haghe vanaf het midden van de 16de eeuw*, (HOP 14), pp. 371-431.
- Velde, H. van der, e.a., 2009. Venlo aan de Maas, van vicus tot stad. Sporen van een Romeinse nederzetting en stadsontwikkeling uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd in het plangebied Maasboulevard, Amersfoort (ADC Monografie 7).
- Verkade, P., 1848. Muntboek bevattende de namen en afbeeldingen van munten, geslagen in de zeven voormalig verenigde Nederlandse provinciën, Schiedam.
- Verlinde, A.D. (red.), 1983. Het kasteel Voorst. Macht en val van een Overijsselse burcht circa 1280-1362, Zwolle (Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, Werken Nr. 36), pp. 79-84.
- Winter, J. de, 2012. Programma van Eisen 's-Hertogenbosch, Berewoutstraat. Archeologische Begeleiding (AB) – protocol opgraven en opgraving. BAAC b.v., 's-Hertogenbosch.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging plangebied (rood gearceerd). Inzet: ligging in Nederland (ster).	9
Figuur 2. Dekzandrelief in de binnenstad van 's-Hertogenbosch, de gele kleuren zijn de relatief hoge delen van het dekzand, de blauwe de lage delen. Bron: Hoogma en Steketee 1996, bijlage 1.	10
Figuur 3. Plangebied (paarse lijn) op de kaart van Blaeu uit 1649, waarop ook de oude stadsmuur uit de 14e eeuw ten zuidwesten van het plangebied nog te zien is.	11
Figuur 4. Plangebied op het Minuutplan uit circa 1811-1832. De Berewoutkazerne ten noorden van het plangebied is goed te zien, alsmede bebouwing in de zuidwestelijke hoek van het plangebied én langs de Berewoutstraat. Bron: Kadaster, 1811-1832.	12
Figuur 5. Plangebied op de stadplattegrond van 's-Hertogenbosch uit circa 1900. Bron: Van Hagens, 1900.	13
Figuur 6. Plangebied op de stadplattegrond van 's-Hertogenbosch uit circa 1905. Bron: Van Hagens, 1905.	14
Figuur 7. Methodenkaart.	18
Figuur 8. Aangelegde vlakken.	19
Figuur 9. Vloer F143 in put I, vlak 2.	24
Figuur 10. Dichtgemetselde gewelven kelder, F67, F69 en F70, met op de voorgrond nog een stukje van vloer F143 in put I, vlak 2.	24
Figuur 11. Overzicht van de sporen in put I, vlak 1.	25
Figuur 12. Overzicht van de sporen in put I, vlak 2.	26
Figuur 13. Keldertrap F74, met links keldermuur F72 en rechts keldermuur F21 in put I, vlak 2.	27
Figuur 14. Vloeren F197 en F198, met op de achtergrond de kelder in put I, vlak 2.	27
Figuur 15. Overzicht van de sporen in put I, vlak 3.	28
Figuur 16. Overzicht van de sporen in putten II, III en IV, vlak 1.	29
Figuur 17. Overzicht van de sporen in putten II, III en IV, vlak 2.	30
Figuur 18. Vloer van de rookkanalen van de vleesrokerij, F125 en F126 put II, vlak 1.	31
Figuur 19. Schoongemaakt deel van de stadsmuur (onder, F63) met daarbovenop een jongere muur in put II, vlak 2.	32
Figuur 20. Halfronde mogelijke beerput (F61) tegen de stadsmuur (rechts, F63) en doorsneden door fundament F35 (achtergrond) in put II, vlak 2.	33
Figuur 21. Oudere muur (voorgrond, F65) grotendeels gesloopt voor jongere fundamente in put II, vlak 1.	33
Figuur 22. Plangebied (paarse lijn) op de kaart van Blaeu uit 1649, waarop het achterterrein van de Berewoutstraat ook een gebouw te zien is. Ook de oude stadsmuur is hier nog aangegeven.	34
Figuur 23. Overzicht van de datering van de aangetroffen funderingen.	35
Figuur 24. Kannen van ongeglazuurd steengoed (s1) uit Siegburg uit de bodem van Rotterdam (tweede van links) en Middelburg (rest), v.r.n.l. s1-kan-8 en -23 (1300-1350); s1-kan-15 (1325-1375) en s1-kan-1 (1375-1425)	40

Figuur 25. Een fragment van een majolica-biscuit bord uit een beerput van het Oude Mannenhuis in Gouda (uit: Dijkstra, Houkes & Ostkamp (red.) 2010)	42
Figuur 26. Tabakspijp waarop tijdens het bakken in een Gorinchemse oven loodglazuur is gedruppeld. Vondstnummer III-14-69_PYP_1.	46
Figuur 27. Links: detail uit een afbeelding gepubliceerd in 1783 door Diderot en D'Alembert van een pijpenpot zoals gebruikt werd in Gouda. Aan de bovenzijde van de gestapelde tabakspijpen ter hoogte van de letter A werd een kleiring aangebracht. Rechts het pijparden fragment dat bij het onderzoek aan de Berewoutstraat is aangetroffen (vondstnummer III-14-99_PYP_1).	47
Figuur 28. Fragment van een versinterde steel opgegraven op de Berewoutstraat. Vondstnummer IV-13-75_PYP_1.	47
Figuur 29. Tabakspijp geproduceerd door Robert Bon gedurende zijn werkzame periode in Den Bosch. Collectie archeologie Den Bosch opgraving Buitenhaven (Laffertee); vondstnummer DBLA IV-11-48.	48
Figuur 30. Fragment van een tabakspijp die is geproduceerd in het Duitse Westerwald in het derde kwart van de 18de eeuw. Vondstnummer II-5-49_PYP_1.....	49
Figuur 31. Negentiende eeuwse tabakspijp geproduceerd in de fabriek van Leonardus Eras en opgegraven op de Berewoutstraat in Den Bosch. Vondstnummer IV-14-113_PYP_1.....	49
Tabel 1. Archeologische tijdschaal.....	8
Tabel 2. Overzicht van de aantallen sporen in het plangebied.	23
Tabel 3. De scherven uit het onderzoek aan de Berewoutstraat uitgesplitst naar aantal scherven en EVE-waarde per baksel- of materiaalgroep.	38
Tabel 4. De scherven uit het onderzoek aan de Berewoutstraat uitgesplitst naar aantal scherven en EVE-waarde per begindatering.	39
Tabel 5. De scherven uit het onderzoek aan de Berewoutstraat uitgesplitst naar aantal scherven en EVE-waarde per baksel en onderverdeeld naar begindatering.....	44
Bijlage 1. Sporenlijst	64
Bijlage 2. Vondstenlijst.....	70
Bijlage 3. Determinatielijst aardewerk en glas.....	74
Bijlage 4. Catalogus aardewerk en glas	80
Bijlage 5. Determinatie kleipijpen.....	88
Bijlage 6. Catalogus kleipijpen.....	89
Bijlage 7. Determinatielijst bot en schelp	98

Bijlage 1. Sporenlijst

Vorm		Grind	
Code	Omschrijving	Code	Omschrijving
lin	langwerpig/lineair	-	geen bijmenging
NVT	Niet van toepassing	g1	zwak grindig
onr	onregelmatig	g2	matig grindig
ovaa	ovaa		
rechth	rechthoekig	Puin	
rond	Rond	Code	Omschrijving
vier	Vierkant	0	afwezig
		1	weinig fijn puin
Vorm van de coupe		2	fijn puin
Code	Omschrijving	3	veel fijn puin
-	niet van toepassing	4	weinig middelgrof puin
nnb	niet nader beschreven	5	middelgrof puin
		6	veel middelgrof puin
Textuur		7	weinig grof puin
Code	Omschrijving	9	veel grof puin
MR	muur		
X	niet benoemd	Soort puin	
Zs1	zand zwak siltig	Code	Omschrijving
Zs2	zand matig siltig	-	nnb
		mb	modern baksteen
Mediaan		rb	rood baksteen
Code	Omschrijving		
-	niet van toepassing	Mortel	
-	niet van toepassing	Code	Omschrijving
MF	matig fijn	0	afwezig
MG	matig grof	1	spikkels
ZF	zeer fijn	2	enkele brokken
ZG	zeer grof	3	veel brokken
		11	spikkels kalkmortel
Sublaag		12	enkele brokken kalkmortel
Code	Omschrijving	13	veel brokken kalkmortel
-	niet van toepassing		
kb	kleibrokken	Houtskool	
zb	zandbrokken	Code	Omschrijving
zkb	zand- en kleibrokken	0	afwezig
zl1	enkele zandlagen	1	enkele spikkel
		2	spikkels
Kleur en gevlekt		3	veel spikkels
lijst van codes die in willekeurige combinaties gebruikt kunnen worden			
Code	Omschrijving	Fosfaat	
L	licht	Code	Omschrijving
U	bruin	0	afwezig
D	donker	2	vlekken
Y	grijs		
E	geel	Schelpresten	
Z	zwart	Code	Omschrijving
O	oranje	-	geen schelpenresten
W	wit	R2	schelpfragment (niet gedifferentieerd)
R	rood		
P	paars	Plantenresten	
A	blauw	Code	Omschrijving
G	groen	-	geen plantenresten
X	kleur niet te bepalen (veld)	PR1	spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%)
NVT	niet van toepassing		
		IJzer en mangaan	
Humus		Code	Omschrijving
Code	Omschrijving	-	geen bijmengsels
-	geen humusbijmenging	FE1	enkele Fe-vlekken
h1	zwak humeus		

feature	put	vlak	vorm in vlak	tekeningnummer	interpretatie	begindatering	einddatering	vulling	textuur	mediaan	sublaag	kleur	gevekt	humus	grind	puin	soort puin	mortel	houtschool	fosfaat	schelpresten	plantenresten	ijzer en mangaan	opmerking	
1	1	1	rond	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	
2	1	1	lin	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	zl1	YU	-	-	-	5	mb	11	0	0	-	-	-	-	
3	1	1	lin	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	zl1	UY	-	-	-	6	mb	12	0	0	-	-	-	-	
4	1	1	lin	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	muur recent gesloopt gebouw, recente bouw. baksteenformaat 21x9,5x5; 22x7x4.	
5	1	1	lin	0	recente verstoring	recent	recent	0	Zs1	MF	-	UY	E	-	-	4	mb	11	0	0	-	-	-	verstoring met ijzeren buis	
6	1	1	lin	0	recente verstoring	recent	recent	0	Zs1	MF	zl1	YU	-	-	-	4	mb	11	0	0	-	-	-	-	
7	1	1	rechth	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	halletje? baksteenmaat 118x8x4 (V1-1-10)	
8	1	1	rond	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	DRU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	opstaand randje langs F7	
9	1	1	rond	0	ophogingslaag	recent	recent	0	Zs1	ZG	-	UY	-	-	-	1	-	0	0	0	-	-	-	grijs stortzand, opvulling bovenop kelder	
10	1	1	vier	0	steen	recent	recent	0	X	-	-	Y	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	deksel van natuursteen	
11	1	1	lin	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	RO	-	-	-	4	mb	11	0	0	-	-	-	kalkpleister aan binnenkant, formaat 21,5x10,5x5	
12	1	1	lin	0	muurinsteek	recent	recent	0	Zs1	MF	-	UY	-	-	-	2	rb	1	1	0	-	-	-	insteek F11	
13	1	1	onr	0	recente verstoring	recent	recent	0	Zs1	ZF	-	LE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	FE1	geel zand, gat	
14	1	1	lin	0	muurinsteek	1600	1800	0	Zs1	ZF	-	DUY	-	-	-	4	rb	0	0	0	-	-	FE1	insteek F70	
15	1	1	lin	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	ZF	-	DUY	-	-	-	1	mb	0	0	0	-	-	FE1	lijkt op spoor 1	
16	1	1	vier	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	poer van gewelf, is overkoepelend feature nummer	
17	1	1	vier	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	YU	LYU	-	-	1	mb	1	0	0	-	-	-	-	
18	1	1	vier	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	poer van gewelf. cf F16	
19	1	1	rechth	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	U	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	putje, baksteen ziet er machinaal uit. formaat 17,5x10x5,25. geen steen verzameld en geen vijf lagen maat.	
20	1	1	rond	0	ophogingslaag	1800?	1900?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	2	rb	2	0	0	-	-	-	-	
21	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	EO	-	-	-	0	-	13	0	0	-	-	-	veel zachte kalkmortel	
22	1	1	rechth	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	deels verstoord door leiding	
23	1	1	lin	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	RU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	
24	1	1	nvt	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	machinale stenen	
25	1	1	rond	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	putje	
26	1	1	nvt	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	
27	2	1	NVT	0	menglaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	U	-	-	5	-	3	2	0	-	-	-	sintels, steenkool	
28	2	1	vier	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	6	rb	3	0	0	-	-	-	putje. 20x9,5x5 cm; 5lagen:30 cm; gootje gecementeerd	
29	2	1	NVT	0	menglaag	1500?	1550	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	5	-	3	2	0	-	-	-	-	
30	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	rb	0	0	0	-	-	-	21,5x10x5cm; 5lagen=29 cm. gootje gecementeerd. cementmortel+ kalkmortel (hergebruik oude stenen?)	
31	2	1	NVT	0	menglaag	1700?	1800?	0	Zs1	MF	-	U	-	-	-	5	-	11	1	0	-	-	-	sintels, beetje leisteent, bot	
32	2	1	NVT	0	menglaag	1700?	1800?	0	Zs1	MF	-	DY	-	-	-	1	-	0	1	2	-	-	-	-	beetje leisteent, sintels, bot
33	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	cementmortel. 20x10x5; 5lagen:31cm
34	2	1	NVT	0	menglaag	1700?	1800?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	9	-	3	2	0	-	-	-	-	steenkool, houtschool
35	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	kalkmortel; 21x10x5cm en 5lagen:29cm
36	1	1	nvt	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	Y	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	blok bewerkte natuursteen
37	1	1	rechth	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	kb	DUY	-	-	-	0	rb	2	0	0	-	-	-	-	met stukjes leisteent
38	1	1	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	5	rb	2	0	0	-	-	-	-	-
39	1	1	lin	0	goot	recent	recent	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	gootje met enkele afdekstenen. loopt door tot binnenkant putje f25
40	1	1	lin	0	recente verstoring	recent	recent	0	X	-	-	nvt	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	keramische leiding
41	1	1	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	1	-	2	1	0	-	-	-	-	-
42	1	1	nvt	0	ophogingslaag	1580?	1620?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	1	-	2	1	0	-	-	-	-	-
43	1	1	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	UG	-	E	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	-
44	3	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	machinale baksteen, metaalpen
45	3	1	onr	0	menglaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DU	-	-	-	5	rb	3	0	0	-	-	-	-	vieze laag
46	3	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	gelijk aan F44, cementmortel bepleisterd aan 2 kanten gesmeerd. Vertanding aan NW-kant (onder 5 lagen baksteen)
47	3	1	onr	0	menglaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DU	-	-	-	5	rb	3	0	0	-	-	-	-	mogelijk zelfde laag als spoor 45
48	3	1	onr	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	tegen spoor 128, verankerd in kazerne
49	3	1	lin	0	fundering	1744	1744	0	MR	-	-	EO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	fundering kazerne
50	3	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	poer
51	3	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	idem spoor 50, gefundeerd op IJssel-steentjes, daaronder geel zand.
52	3	1	lin	0	fundering	1905	2000	0	MR	-	-	EO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	-
53	3	1	lin	0	muur	1600	1905	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	-
54	3	1	lin	0	muur	1600	1905	0	MR	-	-	ER	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	-
55	3	1	rond	0	ophogingslaag	1575?	1650?	0	Zs2	MF	-	YU	-	-	-	5	rb	2	3	0	-	-	-	-	-
56	3	1	rond	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	-
57	3	1	nvt	0	muur	1600	1905	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-	tuinmuurtje?

feature	put	vlak	vorm in vlak	tekeningnummer	interpretatie	begindatering	einddatering	vulling	textuur	mediaan	sublaag	kleur	gevekt	humus	grind	puin	soort puin	mortel	houtskool	fosfaat	schelpresten	plantenresten	ijzer en mangaan	opmerking
58	3	1	onr	0	vloer	-	-	0	Zs1	MF	-	E	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	vlijlaag van vloer, plavuizen grotendeels verdwenen
59	3	1	rond	0	ophogingslaag	1600?	1700?	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	6	rb	2	1	0	-	-	-	puinstortkuil
60	2	1	vier	0	waterput	1600	1905	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	put. binnen+buitenkant bepleisterd; kalkmortel; 18,5x9x4,5 en 18x9,5x3,5; 5lagen:30cm
61	2	1	rond	0	beerput	1650	1905	0	Zs1	MF	-	DYU	-	h1	-	1	-	0	0	0	-	PR1	-	droog gemetseld (geen mortel); lagen gebroken stenen en hele stenen, verschillende formaten (zie tekening). 5lagen:22cm. op bs resten van kalksteenmortel (hergebruik?)
61	2	1	rond	0	beerput	1650	1905	1	MR	-	-	ER	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
62	2	1	rechth	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	20x10x5; kalkmortel; 5lagen:30cm
63	2	1	lin	0	muur	1300	1400	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	stadsmuur; div. maten, zie tekening; 5lagen:41 cm. afgedekt door F64
64	2	1	lin	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	cementmortel; 21x10,5,6cm. 4lagen:24cm. recente muur boven F63
65	2	1	lin	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	oudere fase, zie F83, F85, F86, kalkmortel, 20x9,5x4cm. 5lagen:28cm
66	2	1	rond	0	ophogingslaag	1600?	1700?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
67	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	gewelf, zie ook f69
68	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	E	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
69	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	gewelf, zie ook f67
70	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	ligt tegen/op f67 en f69
71	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	gewelf
72	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
73	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
74	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	traprede
75	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
76	1	1	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	RE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
77	2	1	nvt	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	6	-	0	0	0	-	-	-	veel mortel
78	2	1	NVT	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	DU	-	-	-	4	-	2	2	0	-	-	-	insteek F33
79	2	1	NVT	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	3	-	1	1	0	-	-	-	steenkool, bot, insteek F30
80	4	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	poer
81	2	1	lin	0	muur	1300	1400	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	restant steunbeer stadsmuur; kalkmortel, niet in verband met stadsmuur, baksteenformaat niet te bepalen.
82	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	kalkmortel, vormt geheel met F91; 20x10x4cm; 5lagen:30 cm
83	2	1	NVT	0	kelder	1600	1800	0	MR	-	-	EU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	gewelf kelder. formaat niet te bepalen, gelijktijdig met trap F85
84	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	mortelcement, strengpersbaksteen, 21x9x6cm. gebouwd over trap F85 -> jonger dan F85 en F83
85	2	1	NVT	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	trap. aan binnenkant trede bepleisterd. 21x?x4,5
86	2	1	lin	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	kalkmortel, formaat niet te bepalen door mortel. gelijktijdig met F85 en F86
87	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	EU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	en rode baksteen (hergebruikt?) kalkmortel. dichting gat
88	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	kalkmortel, hangt samen met F62, F123, F122, F99. 21x10x5 cm
89	2	1	NVT	0	menglaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	2	-	2	1	0	-	-	-	steenkool
90	2	1	NVT	0	menglaag	1500?	1700?	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	3	-	2	0	0	-	-	-	opvul trap keldergat
91	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	kalkmortel, onderin geelbruine baksteen, kopse kant voor; ?x9x4. 5lagen:30cm. in verband met F82, F35, F62, F88
92	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	kalkmortel, vrij strakke baksteen, 20x9,5x5. muur aan beide zijden bepleisterd
93	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	O	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	recent, voor stadsmuur geplaatst, snelbouwsteen (na 1850) bedekt met beton
94	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	muur voor stadsmuur; ?x9,5x5cm, kalkmortel
95	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	kalkmortel, beide kanten bepleisterd, geen afmetingen te nemen. deel van 20e eeuwse kelder
96	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	=oorspronkelijke dichtgemetselde deur. met kalkmortel. 10stenenlaag:61 cm, jonger dan F95
97	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	relatie met F95, F99, F92. kalkmortel, geen maten vanwege mortel
98	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	idem als F96, dichtgemaakte deur van F98. kalkmortel. 10lagen:60 cm

feature	put	vlak	vorm in vlak	tekeningnummer	interpretatie	begindatering	einddatering	vulling	textuur	mediaan	sublaag	kleur	gevekt	humus	grind	puin	soort puin	mortel	houtschoor	fosfaat	schelpresten	plantenresten	ijzer en mangaan	opmerking
99	2	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	kalkmortel, 5lagen:30 cm
100	2	1	NVT	0	menglaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	9	-	3	0	0	-	-	-	-
101	2	1	NVT	0	menglaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	5	rb	2	1	0	-	-	-	glas
102	2	1	NVT	0	menglaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	6	-	0	1	0	-	-	-	dakpanfragm.
103	2	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	muur/ trap. binnen nog bedekt door zand (F102), staat los tegen F114, kalkmortel, maten niet te nemen
104	2	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	in verband met F122 en F241. kalkmortel, 21x10x5, 5lagen:30 cm
105	2	1	NVT	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	1	-	1	1	0	-	-	-	insteek F104. sintels, aardewerk
106	2	1	NVT	0	menglaag	1300?	1500?	0	Zs1	MF	-	DY	-	-	-	1	-	1	1	0	-	-	-	-
107	2	1	NVT	0	puinlaag	-	-	0	Zs2	MF	-	YU	Z	-	-	6	-	3	0	0	-	-	-	-
108	2	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	OER	Z	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
109	2	1	rechth	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	hergebruikt, oude formsten. verzakt of aanzet spaarboog?
110	2	1	rechth	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	20e eeuwse poer, vermoedelijk behorend bij vleesrokerij
111	2	1	rond	0	ophogingslaag	1575?	1625?	0	Zs1	MF	-	DU	Z	-	-	5	-	2	1	0	-	-	-	vergelijkbaar met f106
112	2	1	nvt	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	EO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	steen vergelijkbaar met f108. bovenop stadsmuur
113	2	1	nvt	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	EO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	vergelijkbaar met f112, maar opgenomen binnen portaal rokerij
114	2	1	nvt	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	begin 20e eeuw. koud tegen f112
115	2	1	onr	0	vloer	1905	2000	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	ingang tot 'werkplaats'
116	2	1	onr	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
117	2	1	onr	0	vloer	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	vloer v portaal. machinale baksteen
118	2	1	onr	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	DO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
119	2	1	rond	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	6	-	3	0	0	-	-	-	recent
120	2	1	onr	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	UY	-	-	-	6	-	3	0	0	-	-	-	recent
121	2	1	rond	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs2	MF	-	DUY	-	-	-	0	rb	2	0	0	-	-	-	-
122	2	1	nvt	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	machinale baksteen. gresbuis erdoor
123	2	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	cementmortel, 20x10x5cm; afdekking boven buis
124	2	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	raam? verruwd baksteen (aanhechting?) kalkmortel, 20x10x? cm
125	3	1	NVT	0	vloer	1905	2000	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	3	0	0	-	-	-	'werkplaats' waarschijnlijk rond 1900
125	3	1	NVT	0	vloer	1905	2000	1	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	roetsporen
126	3	1	NVT	0	vloer	1905	2000	0	MR	-	-	OR	-	-	-	0	-	0	3	0	-	-	-	stookplaats?
127	3	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
128	3	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
129	3	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
130	3	1	NVT	0	muur	1744	1744	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
131	3	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
132	3	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
133	3	1	NVT	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	DR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
134	3	2	rond	0	kuil	1800	1900	0	Zs2	MF	-	DYU	Z	-	-	9	-	2	2	0	-	-	-	puinkuil met gls, industrieel wit
135	3	1	rond	0	kuil	1800	1900	0	Zs2	MF	-	DYU	Z	-	-	9	-	2	0	0	-	-	-	puinkuil
136	3	1	rond	0	ophogingslaag	1650?	1750?	0	Zs1	MF	-	DYU	-	-	-	7	-	2	2	0	-	-	-	-
137	3	1	rond	0	kuil	1750	1850	0	Zs2	MF	-	DYU	Z	-	-	9	-	2	2	0	-	-	-	puinkuil
138	3	1	rond	0	ophogingslaag	1650?	1800?	0	Zs1	MF	-	UY	-	-	-	5	rb	0	2	0	-	-	-	-
139	3	1	rechth	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	OE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
140	3	1	rechth	0	muur	1744	1744	0	MR	-	-	OE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	fundering kazerne
141	3	1	rechth	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MG	-	UY	-	-	-	5	-	2	0	0	-	-	-	snijdt door f136
142	3	1	rechth	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	OE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
143	1	2	rond	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
144	1	2	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	LUE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
145	1	2	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
146	1	2	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
147	1	2	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	LUE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
148	3	1	rechth	0	ophogingslaag	1700?	1900?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
149	3	1	onr	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
150	3	1	onr	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	UY	-	-	-	6	-	3	0	0	-	-	-	-
151	1	2	onr	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
152	1	2	onr	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
153	2	2	lin	0	muuruitbraak	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	6	-	3	0	0	-	-	-	uitbraaksleufje
154	2	2	NVT	0	muurinsteek	1905	2000	0	Zs1	MF	-	UY	-	h1	-	1	-	1	0	0	-	-	-	insteek F33

feature	put	vlak	vorm in vlak	tekeningnummer	interpretatie	begindatering	einddatering	vulling	textuur	mediaan	sublaag	kleur	gevekt	humus	grind	puin	soort puin	mortel	houtschoor	fosfaat	schelpresten	plantenresten	ijzer en mangaan	opmerking
155	2	2	NVT	0	ophogingslaag	1450?	1550?	0	Zs1	MF	-	LUY	-	-	-	6	-	3	0	0	-	-	-	-
156	2	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MG	-	LE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	onder F80
157	2	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	1	-	1	0	0	-	-	-	-
158	2	2	NVT	0	ophogingslaag	1450?	1550?	0	Zs1	MF	-	UY	-	h1	-	6	-	3	0	0	-	-	-	-
159	2	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	zb	DUY	LY	h1	-	1	-	1	0	0	-	-	-	-
160	2	2	NVT	0	muurinsteek	1650?	1750?	0	Zs1	MF	-	UY	-	h1	-	1	-	1	0	0	-	-	-	insteek beer/waterput
161	2	2	ovaal	0	kuil	-	-	0	Zs1	MF	-	WY	-	h1	-	0	-	13	0	0	-	-	-	kalksteenmortelkuil
162	3	1	rechth	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
163	3	1	rechth	0	muur	1600	1905	0	MR	-	-	E	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
164	3	1	rechth	0	muur	1600	1905	0	MR	-	-	DO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
165	3	1	rechth	0	muur	1600	1905	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
166	3	2	rond	0	ophogingslaag	1600?	1700?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
167	4	1	NVT	0	ophogingslaag	1800?	1900?	0	Zs2	MF	-	DUY	-	-	g1	5	-	0	0	0	R2	-	-	-
168	4	1	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	YU	LU	-	-	5	-	0	0	0	-	-	-	-
169	4	1	ovaal	0	kuil	-	-	0	Zs2	MF	-	DYU	-	-	-	3	-	13	0	0	-	-	-	-
170	4	1	ovaal	0	kuil	1800?	1900?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	6	-	13	0	0	-	-	-	natuursteenstukken en dakpan
171	4	1	ovaal	0	kuil	-	-	0	Zs1	MF	-	LYU	-	-	g2	3	-	13	0	0	-	-	-	-
172	4	1	NVT	0	muurinsteek	-	-	0	Zs2	MF	-	DUY	-	-	-	2	-	0	0	0	-	-	-	insteek poer
173	4	1	NVT	0	muurinsteek	-	-	0	Zs2	MF	-	DYU	-	-	-	2	-	0	0	0	-	-	-	insteek poer
174	4	1	rechth	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	poer met cementmortel, 18,5x11x6, 5lagen:28 cm
175	4	1	rechth	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	poer met cementmortel, 18,5x11x6, 5lagen:30 cm
176	4	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	LR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	met cementmortel. 23x10,5x5,5. 10lagen:64 cm
177	1	2	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
178	1	2	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
179	4	1	lin	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	LR	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	met cementmortel, 23x11x5,5, 5lagen:27 cm
180	3	2	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
181	3	2	nvt	0	muur	1600	1905	0	MR	-	-	DO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
182	3	2	nvt	0	muurinsteek	1600	1905	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	0	-	0	0	0	-	-	-	insteek van f181
183	3	2	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	1	-	2	0	0	-	-	-	-
184	3	2	nvt	0	ophogingslaag	1600?	1700?	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	1	-	2	0	0	-	-	-	-
185	3	2	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	UY	-	h1	-	6	-	2	0	0	-	-	-	-
186	3	2	nvt	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
187	3	2	nvt	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	RE	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
188	3	2	nvt	0	muur	1905	2000	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
190	1	2	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
191	1	2	nvt	0	muur	1600	1800	0	MR	-	-	E	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
192	3	2	nvt	0	goot	-	-	0	MR	-	-	DY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	gootje dy dakpan
193	3	1	nvt	0	vloer	recent	recent	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
194	3	1	nvt	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
195	1	2	nvt	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
196	1	2	nvt	0	aardewerk	1600	1800	0	X	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	aardewerk pot in situ. is v147
197	1	2	vier	0	vloer	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	met plavuizen: 15,5x15,5x?
198	1	2	vier	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
199	1	2	vier	0	vloer	-	-	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	ligt mogelijk boven f197
200	1	2	vier	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
201	1	2	nvt	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
202	1	2	nvt	0	recente versterking	recent	recent	0	X	-	-	DRU	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	rioolleiding?
203	1	2	rechth	0	vloer	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
204	1	2	rechth	0	muursteen	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
205	1	2	rechth	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
206	1	2	rechth	0	muursteen	recent	recent	0	MR	-	-	EO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
207	1	2	rechth	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
208	2	2	NVT	0	ophogingslaag	1600?	1725?	0	Zs1	MF	-	DYU	-	h1	-	1	-	1	2	0	-	-	-	-
209	1	2	rechth	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	E	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
210	2	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	UY	-	-	-	6	-	3	0	0	-	-	-	-
211	2	2	NVT	0	muurinsteek	1525?	1550?	0	Zs1	MF	-	UY	-	-	-	6	-	3	0	0	-	-	-	insteek F65
212	2	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	UY	-	-	-	5	-	2	0	0	-	-	-	opvulling kelder
213	1	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs2	MF	-	DUY	-	-	-	3	-	3	0	0	-	-	-	-
214	1	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	LYP	-	-	-	5	-	1	0	0	-	-	-	brokjes bs puin
215	1	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MG	-	E	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
216	1	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs2	MG	zkb	DUY	-	h1	-	4	-	2	0	0	-	-	-	fragmenten bs
217	1	2	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	zb	DYU	UE	-	-	6	-	0	0	0	-	-	-	fragmenten natuursteen (lei). restant plavuizen vloer
218	1	2	NVT	0	muur	onbekend	onbekend	0	MR	-	-	RO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	traprede

feature	put	vlak	vorm in vlak	tekeningnummer	interpretatie	begindatering	einddatering	vulling	textuur	mediaan	sublaag	kleur	gevekt	humus	grind	puin	soort puin	mortel	houtschoor	fosfaat	schelpresten	plantenresten	ijzer en mangaan	opmerking
219	1	2	NVT	0	goot	recent	recent	0	MR	-	-	EO	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
220	1	3	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	UY	-	h1	-	5	-	3	0	0	-	-	-	-
221	1	3	NVT	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	UY	-	h1	-	6	-	3	0	0	-	-	-	-
222	1	3	rond	0	muursteen	onbekend	onbekend	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
223	1	3	rond	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	kb	DUY	-	h1	-	4	-	2	0	0	-	-	-	-
224	1	3	rond	0	muur	recent	recent	0	MR	-	-	R	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	-
225	1	3	nvt	0	ophogingslaag	-	-	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	6	rb	2	0	0	-	-	-	-
226	1	3	nvt	0	muurinsteek	1600	1800	0	Zs1	MF	-	DUY	-	h1	-	4	-	2	0	0	-	-	-	insteek kelder f21
227	1	2	nvt	0	ophogingslaag	recent	recent	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	6	-	2	0	0	-	-	-	binnenkant putje f28
228	3	2	nvt	0	muur	1905	2000	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	keldermuur tegen F52 aan maar dieper doorlopend (tegenhanger van 129)
9999	1	1	NVT	0	recente versterking	recent	recent	0	Zs1	MF	-	DUY	-	-	-	0	-	0	0	0	-	-	-	recente versterkingen

Bijlage 2. Vondstenlijst

putnr	tekeningnr	vondstnummer	splitsing	featurenummer	aard spoor	vullingnummer	vaknummer	vakletter	verzamelwijze	materiaal algemeen	materiaal specifiek	aantal	gewicht	opmerking
I	0	1	0	20	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	glas	overig	1	49,84	-
II	0	2	0	33	muur	0	0	-	machinaal schaven	bot	artefact	2	1,06	In stratigrafie rond F33, bewerkt bot
II	0	3	0	29	menglaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	non-ferro	1	1	Brons, koper
II	0	4	1	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	artefact	7	60,75	bewerkt bot, rozenkrans stukjes
II	0	4	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	5	233,29	Ophoogpakket
III	0	5	1	55	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	1	20,41	-
III	0	5	0	55	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	5	93,22	-
III	4	6	0	119	muur insteek	0	0	-	handmatig schaven	steen	natuursteen	1	242,36	Uit insteek F56 (= F119), natuursteen (kogel?)
II	2	7	0	60	waterput	0	0	-	machinaal schaven	metaal	non-ferro	1	1	Uit binnenvulling F60
II	0	8	1	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	1	0,32	-
II	0	8	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	11	303,46	-
II	0	9	0	65	muur	0	0	-	machinaal schaven	keramiek	gebruiksaardewerk	1	302,82	Aardewerk, grond rond F65
I	1	10	0	7	vloer	0	0	-	machinaal schaven	keramiek	bouwmateriaal	1	828	-
II	2	11	0	66	ophogingslaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	non-ferro	1	1	metaaldetector, brons, vierkant muntgewichtje
II	2	12	2	32	menglaag	0	0	-	machinaal schaven	bot	overig	1	1,56	-
II	2	12	1	32	menglaag	0	0	-	machinaal schaven	keramiek	gebruiksaardewerk	5	198,11	Ander tekeningnr 0 en ander F - nr F66
II	2	12	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	munt	1	1	metaaldetector, brons
II	2	13	0	61	beerput	0	0	-	machinaal schaven	metaal	ferro	1	1	metaaldetector, ijzeren ring
I	1	14	1	20	ophogingslaag	0	0	-	machinaal schaven	keramiek	gebruiksaardewerk	8	17,49	Uittroffelen, vondst 1 eigenlijk ipv 14
I	1	14	0	20	ophogingslaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, lood, brok
I	1	15	0	1	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	1	2,38	-
I	1	16	0	42	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	1	13,03	-
II	2	17	0	90	menglaag	0	0	A	machinaal aanleggen	glas	overig	1	32,97	-
II	2	17	2	90	menglaag	0	0	A	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	5	222,42	-
II	2	17	1	90	menglaag	0	0	A	machinaal aanleggen	steen	natuursteen	1	866	Natuursteen bewerkt/afgestoken
III	3	18	0	59	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	3	52,09	-
III	4	19	0	55	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, nagel/pinnetje met ronde kop
III	4	20	0	55	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	metaal	-	1	1	Metaaldetector
III	4	21	0	55	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	metaal	munt	1	1	Metaaldetector
III	4	22	0	55	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	artefact	1	1,91	Bewerkt bot, rozenkrans stukjes
III	4	23	0	121	muur insteek	0	0	-	machinaal schaven	keramiek	gebruiksaardewerk	1	83,89	-
II	3	24	0	111	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	7	234,99	-
II	3	25	0	106	menglaag	0	0	B	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	1	20,3	-
III	4	26	0	120	muur insteek	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	1	12,56	-
II	2	27	0	79	muur insteek	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	1	29,64	-
II	2	28	0	31	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	overig	1	2,26	-
II	2	29	0	34	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	overig	1	0,88	-
II	2	30	0	30	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	2	18,8	-
II	2	31	0	61	beerput	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	3	105,47	-
II	2	31	1	61	beerput	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	keramisch artefact	1	42,49	tegel
II	2	32	0	61	beerput	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	overig	4	12,59	-
II	2	33	0	66	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	artefact	1	1,52	bewerkt bot, rozenkrans stukje
III	4	34	0	135	kuil	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	keramisch artefact	8	51,65	fragment jesus beeldje, pijpaaarde
III	4	35	0	137	kuil	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	1	9,66	-
III	4	36	0	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	20	97,37	-
III	4	37	0	148	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	1	38,59	-
III	4	38	0	138	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	12	340,88	-
III	4	39	0	150	muur insteek	0	0	-	handmatig schaven	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, brons plaatje
III	4	40	0	150	muur insteek	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	9	74,35	inclusief pijpaaarde fragment
III	4	41	0	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	non-ferro	1	1	Brons, vingerhoed
III	4	42	0	136	ophogingslaag	0	0	-	handmatig schaven	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, brons, vingerhoed
III	4	43	0	137	kuil	0	0	-	handmatig schaven	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, brons, ring
III	4	44	0	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	non-ferro	1	1	-
III	4	45	0	136	ophogingslaag	0	0	-	handmatig schaven	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, brons, plaatje
III	4	46	0	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	non-ferro	1	1	Brons, knoop
III	4	47	0	136	ophogingslaag	0	0	-	handmatig schaven	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, brons, knoop
III	4	48	0	121	muur insteek	0	0	-	handmatig schaven	metaal	non-ferro	1	1	Metaaldetector, lood, musket kogel

putnr	tekeningnr	vondstnummer	splitting	featurenummer	aard spoor	vullingnummer	vaknummer	vakletter	verzamelwijze	materiaal algemeen	materiaal specifiek	aantal	gewicht	opmerking
II	5	49	1	66	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	1	26,77	-
II	5	49	0	66	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	22	403,25	-
II	5	50	0	66	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	glas	overig	1	24,42	-
II	5	51	0	160	muur insteek	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	3	298,61	-
II	5	51	1	160	muur insteek	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	keramisch artefact	1	75,72	Delfts blauwe tegel
II	5	52	0	158	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	6	376	-
II	5	53	0	157	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	artefact	19	55,54	bewerkt bot, rozenkrans stukjes
II	5	54	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	artefact	5	28,76	2 fragmenten bewerkt bot voor maken rozenkrans.
II	5	55	0	32	menglaag	0	2	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	5	283	Vlak 2
II	5	55	1	32	menglaag	0	2	-	machinaal aanleggen	onbekend/mix	-	0	0	-
II	5	56	0	32	menglaag	0	2	-	machinaal aanleggen	metaal	non-ferro	1	1	bronzen plaatje, gebogen
II	5	57	0	32	menglaag	0	2	-	machinaal aanleggen	glas	overig	2	22,56	-
II	5	58	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	bouwmateriaal	1	1320	plavuis
II	5	59	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	1	572	-
II	5	60	0	155	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	schelp	1	15,55	oester?
II	5	60	1	155	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	onbekend/mix	-	0	0	-
II	5	61	0	155	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	3	220	-
II	5	62	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	8	412	-
II	5	62	1	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	schelp	1	26,38	-
II	5	63	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	15	492	-
II	5	64	0	29	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	3	183,75	-
II	5	65	0	29	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	8	438	-
II	5	66	0	32	menglaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	12	642	met fragment bakpan, fragmenten met versiering
II	5	67	0	32	menglaag	0	2	-	machinaal aanleggen	bot	overig	7	171,16	Vlak 2
III	4	68	2	138	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	11	151,5	-
III	4	68	0	138	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	glas	overig	8	68,36	-
III	4	68	4	138	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	114	3687,87	Verdiepen vlak 1 naar vlak 2
III	4	68	1	138	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	metaal	non-ferro	1	1	Mxx - lood, aanleg vlak 2
III	4	68	3	138	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	steen	natuursteen	20	1732,28	Aanleg vlak 2, oa leiste
III	4	69	4	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	153	7095,98	-
III	4	69	1	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	glas	overig	1	2,56	Aanleg vlak 2
III	4	69	3	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	bouwmateriaal	1	171,66	dakpan
III	4	69	5	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	169	5872,74	-
III	4	69	6	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	keramisch artefact	2	83,27	tegel
III	4	69	2	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	metaal	ferro	1	1	Roestig langwerpig voorwerp, aanleg vlak 2
III	4	69	0	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	steen	natuursteen	2	17,92	lei
III	4	70	0	136	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	metaal	munt	1	1	-
III	4	71	0	166	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	keramisch artefact	1	231,95	Plavuis
III	4	71	1	166	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	2	61,95	-
II	5	72	0	34	menglaag	0	0	A	machinaal aanleggen	bot	artefact	7	56,07	bewerkt bot, rozenkrans stukjes
II	5	73	0	158	ophogingslaag	0	0	A	machinaal aanleggen	bot	artefact	1	4,5	Bewerkt bot, rozenkrans stukje
III	4	74	0	55	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	6	431,22	Aanleg vlak 2
IV	13	75	0	167	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	15	189,21	-
I	0	76	0	149	vloer	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	2	1510	-
I	0	77	0	57	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2000	-
I	1	78	0	8	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1125	Muur, baksteen
I	1	79	0	67	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	906	Gewelf, baksteen
I	1	80	0	68	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1115	Muur, handmatig, baksteen
I	1	81	0	69	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	942	Gewelf, baksteen
I	1	82	0	70	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	806	Muur, baksteen
I	1	83	0	71	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	916	Gewelf, baksteen
I	1	84	0	72	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	776	Muur, baksteen
I	1	85	0	73	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1000	Muur
I	1	86	0	74	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1670	Trap
I	1	87	0	75	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1085	Muur
I	1	88	0	76	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1040	Muur, baksteen
I	1	89	0	21	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	912	Muur, baksteen
I	1	90	0	25	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1505	Muur, baksteen
I	1	91	0	26	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1640	Muur, baksteen
I	1	92	0	143	vloer	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	2	1735	Vloer, baksteen, tegel
IV	0	93	0	66	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	schelp	1	25,85	Schelp

putnr	tekeningnr	vondstnummer	splitting	featurenummer	aard spoor	vullingnummer	vaknummer	vakletter	verzamelwijze	materiaal algemeen	materiaal specifiek	aantal	gewicht	opmerking
IV	0	94	0	94	muur	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	artefact	25	212,64	bewerkt bot, rozenkrans stukjes
III	14	95	0	136	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	glas	overig	2	255,67	-
IV	13	96	0	170	kuil	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	13	646,13	-
III	14	97	0	136	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	munt	1	1	munt
III	14	98	0	136	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	loden staafje
III	14	99	0	184	ophogingslaag	0	0	-	handmatig verdiepen	keramiek	gebruiksaardewerk	9	156,4	-
III	14	100	0	184	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	0	musketkogel, lood
III	0	101	1	134	kuil	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	schelp	4	1,88	schelp
III	0	101	0	134	kuil	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	1	22,39	-
II	5	102	0	31	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	6	98,5	-
II	5	103	0	31	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	artefact	8	140,23	bewerkt bot, rozenkrans stukjes
II	5	104	0	31	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	glas	overig	1	14,62	-
II	5	105	0	31	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	pijpaardewerk	1	7,31	-
II	5	106	0	31	menglaag	0	0	0	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	2	71,42	-
II	5	106	1	31	menglaag	0	0	0	troffelen (en fijner)	keramiek	keramisch artefact	1	26,02	tegel
II	5	107	0	31	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	schelp	1	0,99	Schelp
II	5	108	0	31	menglaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	steen	natuursteen	3	53,17	Leisteen
II	5	109	0	78	muur insteek	0	0	-	troffelen (en fijner)	bot	artefact	6	55,99	bewerkt bot, rozenkrans stukjes
II	5	110	0	78	muur insteek	0	0	-	troffelen (en fijner)	metaal	ferro	1	1	Spijker
II	5	111	0	78	muur insteek	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	gebruiksaardewerk	6	151,22	-
II	5	112	0	78	muur insteek	0	0	-	troffelen (en fijner)	metaal	slak	1	20	ijzerslak
IV	14	113	0	148	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	7	580,27	-
II	0	114	0	93	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	3930	Baksteen (strengpers)
IV	15	115	0	167	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	schelp	3	13,5	schelp
IV	15	115	2	167	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	bot	overig	21	301,89	-
IV	15	115	1	167	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	glas	overig	1	44,73	-
IV	15	115	3	167	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	34	1503,07	-
IV	15	115	4	167	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	keramisch artefact	4	167,2	tegel
IV	15	116	0	167	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	achthoekig plaatje
IV	15	117	0	167	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	bronzen knoopje
IV	15	118	0	167	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	loden plaatje bewerkt
IV	15	119	0	167	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	loden musketkogel
IV	15	120	0	167	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	Nagel/pinnetje met ronde kop
IV	15	121	0	168	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	-	0	0	-
IV	15	122	0	167	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	loden musketkogel
II	2	123	0	28	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1820	-
II	2	124	0	30	muur	0	0	A	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1480	-
II	21	125	0	61	beerput	0	0	-	monster botanie	plantaardig overig	-	0	0	monster macro
II	21	126	0	61	beerput	0	0	A	profiel	bot	overig	29	307,39	meerdere zakken
II	21	126	1	61	beerput	0	0	A	profiel	bot	schelp	10	9,41	schelp
II	21	126	2	61	beerput	0	0	A	profiel	keramiek	gebruiksaardewerk	16	173,85	-
II	21	126	4	61	beerput	0	0	A	profiel	keramiek	keramisch artefact	2	8,45	tegel
II	21	126	5	61	beerput	0	0	A	profiel	keramiek	bouwmateriaal	2	57,4	dakpan, bs
II	21	126	3	61	beerput	0	0	A	profiel	steen	natuursteen	3	126,98	lei
II	2	127	0	77	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2455	-
II	2	128	0	35	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2125	-
II	3	129	0	108	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	948	-
II	2	130	0	60	waterput	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1780	-
II	2	131	0	61	beerput	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	782	-
II	2	132	0	62	muur	0	0	A	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2060	vondstnr ontbreekt
II	2	133	0	92	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2050	-
II	2	134	0	93	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1910	-
IV	13	135	0	176	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2035	-
IV	13	136	0	175	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1640	-
IV	14	137	0	179	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1775	-
IV	13	138	0	179	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2305	-
II	3	139	0	86	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1350	-
II	3	140	0	122	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2590	-
II	3	141	0	95	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1960	-
II	3	142	0	84	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1925	-
II	3	143	0	117	vloer	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1800	-

putnr	tekeningnr	vondstnummer	splitting	featurenummer	aard spoor	vullingnummer	vaknummer	vakletter	verzamelwijze	materiaal algemeen	materiaal specifiek	aantal	gewicht	opmerking
II	3	144	0	109	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	3170	-
II	3	145	0	110	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2110	-
II	3	146	0	65	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1375	-
I	12	147	0	196	aardewerkconcentratie	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	pijpaardewerk	2	23,26	-
III	14	148	0	187	vloer	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	608	-
III	4	149	0	125	vloer	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1805	-
III	14	150	0	140	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	694	-
III	14	151	0	164	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1030	-
0	0	152	0	0		0	0	-	-	keramiek	bouwmateriaal	1	612	-
III	14	153	0	56	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	698	uit onderste laag
III	4	154	0	51	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	634	-
III	4	155	0	50	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	614	-
III	4	156	0	44	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2090	-
III	4	157	0	48	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	1965	-
III	4	158	0	133	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2255	-
III	4	159	0	104	muur	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	bouwmateriaal	1	2395	-
III	14	160	0	208	ophogingslaag	0	0	-	machinaal schaven	metaal	slak	3	235,48	slak
III	14	161	0	208	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	non-ferro	1	1	loden meniekogel
II	26	162	0	211	muur insteek	0	0	-	machinaal schaven	keramiek	gebruiksaardewerk	3	130,73	-
II	26	163	0	208	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	gebruiksaardewerk	13	550,39	-
II	26	163	1	208	ophogingslaag	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	keramisch artefact	1	36,27	tegels
I	12	164	0	196	aardewerkconcentratie	0	0	-	afwerken vlak of spoor	keramiek	gebruiksaardewerk	0	0	min of meer complete pot
I	12	165	0	197	vloer	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1090	plavuiz
I	12	166	0	22	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1360	-
I	12	167	0	37	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1250	-
I	12	168	0	209	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1830	-
I	12	169	0	203	vloer	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1860	Vloer, baksteen
I	12	170	0	204	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1865	-
I	12	171	0	206	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1695	-
I	12	172	0	205	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1560	-
I	12	173	0	195	vloer	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	954	Vloer, baksteen
I	12	174	0	24	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1890	-
I	12	175	0	25	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	1480	-
I	12	176	0	26	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	1	2135	-
I	12	177	0	198	vloer	0	0	-	troffelen (en fijner)	keramiek	bouwmateriaal	4	1390	-
I	36	178	0	222	muur	0	0	-	machinaal aanleggen	keramiek	bouwmateriaal	1	1590	-
I	36	179	0	224	muur	0	0	-	machinaal schaven	keramiek	bouwmateriaal	1	1480	-
I	12	180	0	143	vloer	0	0	-	troffelen (en fijner)	metaal	non-ferro	1	17,07	Metaaldetector, loden muntje?
I	36	181	0	181	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	metaal	non-ferro	1	4,82	Metaaldetector, musketkogel
I	12	182	0	25	muur	0	0	-	troffelen (en fijner)	metaal	non-ferro	1	9,9	Metaaldetector, Lepel
III	9	183	0	136	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	metaal	munt	1	1,57	metaaldetector, munt
III	9	184	0	136	ophogingslaag	0	0	-	troffelen (en fijner)	metaal	non-ferro	1	10,59	metaaldetector, lakenkloodje
II	26	185	0	111	ophogingslaag	0	0	-	metaaldetectie	metaal	munt	1	1	koper, munt

Bijlage 3. Determinatielijst aardewerk en glas

Categorie

Code	Omschrijving
KER	keramiek
GLS	glas

Bakselcode DS

Code	Omschrijving
BW	tinglazuuraardewerk
f	faience
fr	Franse faience
g	grijsbakkend
gl	glas
ha	hafner aardewerk
iw	industrieel wit
m	majolica
mb	majolica biscuit
ns	natuursteen
p	porselein
r	roodbakkend
s1	steengoed zonder glazuur
s2	steengoed met glazuur
w	witbakkend
w/ha	hafner of witbakkend

Vormgroep DS

Code	Omschrijving
bak	bakpan
bek	beker
bek/kan	beker/kan
blo	bloempot
bor	bord
bor/kom	bord/kom
bor/voe	bord/voetschaal
dek	deksel
dri	drinkschaal
file	fles
gra	grape
gra/kap	grape/kachelpan
gra/pis	grape/pispot
gresbuis	gresbuis
kan	kan
kan/pot	kan/pot
kap	kachelpan
kel	kelkglas
kmf?	komfoor?
kni	knikker
kom	kom/melkteil
kom/kop	kom/papkom
kop	kop/papkom
lek	lekschaal
lek/ver	lekschaal/vergiet
oli	olielamp
pis	pispot
plo	plooischotel
pot	pot
sch	schaal
stk	steelkom
twe	tweelingbak
ven	vensterglas
vet	vetvanger
wyw	wijwaterbakje

Vondstnummer	Categorie	Volgnummer	Put	Feature	Vulling	Aantal	EVE waarde	Bakselcode DS	Vormgroep DS	Typenummer DS		Herkomst	Begindatering	Einddatering		Opmerking
I-0-1	GLS	1	I	0	0	1	1	gl	fle	0	Nederland	1600	1700	fles		
I-1-14	KER	1	I	20	0	1	0	iw	bor	0	Engeland of Nederland	1800	1900	(kop en) schotel; geheel wit		
I-1-14	KER	2	I	20	0	1	0	r		0	Nederland	1600	1700			
I-1-14	KER	3	I	20	0	1	0	w		0	Nederland	1600	1700			
I-1-15	KER	1	I	1	0	1	0	s2		0	Langerwehe	1350	1459			
I-1-16	KER	1	I	42	0	1	0	s2	kan	49	Rearen	1580	1620	boerendanskruik		
I-12-164	KER	1	I	196	0	2	0	r	pot	0		1600	1800	pot; vreemd baksel (lijkt op s5), voorraadpot, mogelijk Franse import o.i.d.		
II A-21-126	KER	1	II	0	0	2	0	BW		0	Nederland	1700	1800	dunne tegels, fragment is geheel wit		
II A-2-17	GLS	1	II	90	0	1	0	gl	kel	0	Nederland	1700	1800			
II A-2-17	KER	1	II	90	0	2	0	s2	kan	0	Raeren	1500	1525			
II A-2-17	KER	2	II	90	0	1	0,15	r	gra	0	LO of RE	1500	1550	worstoor		
II A-2-17	KER	3	II	90	0	2	0	r	gra	0	LO of RE	1500	1700			
II A-24-126	KER	1	II	61	0	7	0	r		0	Nederland	1700	1850			
II A-24-126	KER	2	II	61	0	1	0,15	r	kap	14	Nederland	1800	1900	uitw. donker glazuur (mangaan?)		
II A-24-126	KER	3	II	61	0	1	0,1	r		0	Nederland	1700	1850			
II A-24-126	KER	4	II	61	0	1	0,1	r	gra	0	Nederland	1550	1650			
II A-24-126	KER	5	II	61	0	1	0,1	iw	bor	0	Engeland of Nederland	1800	1900	geheel wit		
II A-24-126	KER	6	II	61	0	1	0	BW		0	Nederland	1700	1800			
II B-3-24	KER	1	II	111	0	2	0,1	s2	kan	0	Raeren	1525	1575			
II B-3-24	KER	2	II	111	0	1	0,1	r	gra	999	LO of RE	1400	1500	als II-5-55-3		
II B-3-24	KER	3	II	111	0	1	0,15	r	gra	999	LO of RE	1400	1500	als II-5-55-4		
II B-3-24	KER	4	II	111	0	2	0	r	gra	0	LO of RE	1400	1500	1 x poot en 1 x wand		
II B-3-24	KER	5	II	111	0	1	0,1	w	gra	0	West-Nederland	1575	1625	w-gra-10?, inw. groen		
II B-3-25	KER	1	II	106	0	1	0	r		0	LO of RE	1300	1500	geheel ongeglazuurd		
II-0-12	KER	1	II	66	0	1	0	g	kom	0	LO of RE	1450	1550	kom		
II-0-12	KER	2	II	66	0	1	0	r	blo	0	LO of RE	1400	1500			
II-0-12	KER	3	II	66	0	1	0	s2	kan	0	Raeren	1500	1550			
II-0-12	KER	4	II	66	0	2	0,1	r	stk	37	LO of RE	1450	1550	1 x rand		
II-0-4	KER	1	II	32	0	1	0,25	r	oli	0	LO of RE	1450	1550			
II-0-4	KER	2	II	32	0	1	0,15	r	gra/pis	0	LO of RE	1450	1550			
II-0-4	KER	3	II	32	0	1	0,1	r	stk	37	LO of RE	1450	1550			
II-0-4	KER	4	II	32	0	1	0	r	gra	0	LO of RE	1350	1450	wandscherf : schouder met spatel nagedraaid		
II-0-4	KER	5	II	32	0	1	0	s2	kan	0	Raeren	1500	1550	geknepen standing		
II-0-8	KER	1	II	32	0	8	0	r		0	Nederland	1500	1700	o.a. 2 x r-lek/ver-		
II-0-8	KER	2	II	32	0	1	0,05	s2	kan	9	Raeren	1500	1550			
II-0-8	KER	3	II	32	0	1	0	NS	kni	0	Duitsland	1600	1800			
II-0-9	KER	1	II	65	0	1	0,1	r	bak	15	LO of RE	1350	1450	grot exemplaar, geknepen, platte steel		
II-2-27	KER	1	II	79	0	1	0	r		0	LO of RE	1400	1600	ongeglazuurd oor van grape o.i.d.		
II-2-30	KER	1	II	34	0	2	0,1	r		0	Nederland	1600	1700	r-bor-18?		
II-2-31	KER	1	II	61	0	1	0	s2	kan	0	Frechen	1800	1700			
II-2-31	KER	2	II	61	0	2	0	r		0	Nederland	1600	1700	sterk verweerd		
II-2-31	KER	1	II	61	0	1	0	BW		0	Nederland	1650	1700	kinderspel: jongen met hoepel		
II-26-162	KER	1	II	211	0	3	0	s2	kan	0	Keulen	1525	1550	eikenloof		
II-26-163	KER	1	II	208	0	1	0	s2	kan/pot	9	Raeren of Langerwehe	1450	1550	voorraadkan of -pot		
II-26-163	KER	2	II	208	0	1	0	s2	kan	45	Raeren	1500	1550	bodem		
II-26-163	KER	3	II	208	0	1	0	s2	kan	0	Raeren	1550	1625	oor		
II-26-163	KER	4	II	208	0	3	0,25	s2	kan	3	Siegburg	1375	1425			
II-26-163	KER	5	II	208	0	1	0	f	bor/kom	0	Delft	1675	1725	bord (schoteltje) of kom; hoge, dunne standing		
II-26-163	KER	6	II	208	0	1	0,1	r	gra	0	Nederland	1550	1650	band met duimdrukken onder rand		
II-26-163	KER	7	II	208	0	1	0,1	r	gra	0	Nederland	1550	1650	rand met oor		
II-26-163	KER	8	II	208	0	1	0,1	r	bor	0	Nederland	1600	1700	r-bor-18?		
II-26-163	KER	9	II	208	0	1	0,1	r	bor	0	Nederland	1600	1700	r-bor-18?		
II-26-163	KER	10	II	208	0	1	0,1	r	bor	0	Nederland	1600	1700	r-bor-18?		
II-26-163	KER	11	II	208	0	1	0	r	bor/kom	0	LO of RE	1450	1550	bord of kom; inw. witte sliblaag en geel, groen gespikkeld loodglazuur		
II-26-163	KER	12	II	208	0	2	0	BW		0	Nederland	1675	1725	hoek van 'kwardraat' met wit wit vierkant en hoek met mangaanpaars geschilderde 'krieltjes'		
II-4-23	KER	1	II	121	0	1	0,2	s2	pis	5	Westerwald	1650	1700	pispot/spoegpot; appliques: twee leeuwtjes met daar gestempeld rozet, klein model		
II-5-102	KER	1	II	31	0	1	0,15	r	gra	91	West-Nederland of West-Brabant	1600	1650			
II-5-102	KER	2	II	31	0	1	0,1	r	gra	91	West-Nederland of West-Brabant	1600	1650			
II-5-102	KER	3	II	31	0	1	0,05	r	gra	91	West-Nederland of West-Brabant	1600	1650			
II-5-102	KER	4	II	31	0	3	0	r		0	Nederland	1600	1700			
II-5-104	GLS	1	II	31	0	1	0	gl	fle	0	Nederland	1700	1750	bolvormige wijnfles		
II-5-106	KER	1	II	31	0	1	0	m	bor	0	West-Nederland, Delft?	1650	1700	eenvoudig blauwwit decor		
II-5-106	KER	2	II	31	0	1	0	w		0	West-Nederland, Delft?	1600	1700	uitw. groen		

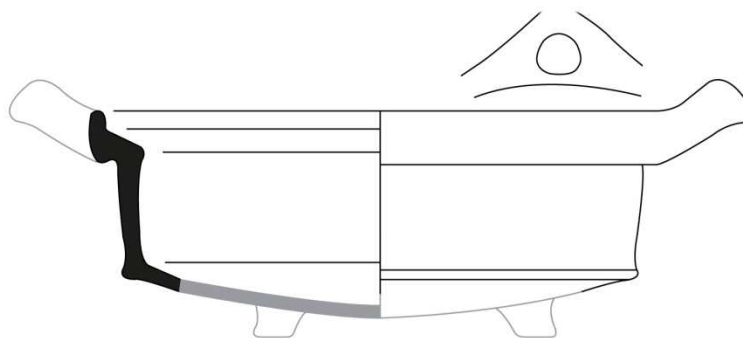
Vondstnummer	Categorie	Volgnummer	Put	Feature	Vulling	Aantal	EYE waarde	Bakselcode DS	Vormgroep DS	Typenummer DS		Herkomst	Begindatering	Einddatering		Opmerking
II-5-106	KER	3	II	31	0	1	0	BW		0	Nederland		1700	1800	dunne tegels, fragment is geheel wit	
II-5-111	KER	1	II	78	0	1	0	s2	kan	0	Raeren		1500	1550		
II-5-111	KER	2	II	78	0	1	0	r	pis	0	LO of RE		1450	1550	holle bodem	
II-5-111	KER	3	II	78	0	1	0,15	r	kom	0	LO of RE		1450	1550	kom	
II-5-111	KER	4	II	78	0	1	0,05	r	kan	0	LO of RE		1500	1550		
II-5-111	KER	5	II	78	0	2	0	r		0	LO of RE		1450	1550		
II-5-29	KER	1	II	29	0	1	0,2	r	kom	0	LO of RE		1500	1550	melkteil; r-kom-40 of -42, worstoor	
II-5-29	KER	2	II	29	0	1	0,1	r	dek	0	LO of RE		1450	1550	ongeglazuurd	
II-5-29	KER	3	II	29	0	1	0	r		0	LO of RE		1450	1550		
II-5-49	KER	3	II	66	0	2	0	s2	kan	0	Raeren		1500	1600		
II-5-49	KER	4	II	66	0	1	0	s2	kan	0	Raeren		1575	1625	snijwerk (als s2-kan-55)	
II-5-49	KER	5	II	66	0	1	0,2	r	kop	8	LO of RE		1500	1550	papkom	
II-5-49	KER	6	II	66	0	2	0,1	r	kom	0	LO of RE		1450	1550	melkteil; r-kom-40 of -42	
II-5-49	KER	7	II	66	0	1	0	r	lek/ver	0	LO of RE		1500	1700		
II-5-49	KER	8	II	66	0	3	0,1	r	gra	0	LO of RE		1450	1550	twee poten en een rand	
II-5-49	KER	9	II	66	0	6	0,1	r		0	LO of RE		1500	1700	1 x rand, rest wand	
II-5-49	KER	1	II	66	0	1	0,05	f	bor	0	Delft		1650	1700	blauwe beschildering	
II-5-49	KER	2	II	66	0	1	0	s2	kan	5	Westerwald		1650	1700	appliques met mangaanpaars opgevuld	
II-5-50	GLS	1	II	66	0	1	0	gl	bek	0	Nederland		1600	1700		
II-5-51	KER	1	II	160	0	1	0,1	r	pot	0	Nederland		1650	1750	hengselpot; hoog, geknepen hengsel	
II-5-51	KER	2	II	160	0	2	0	r	pot	0	Nederland		1650	1750	voorraadpot; hoge standing	
II-5-51	KER	3	II	160	0	1	0	BW		0	Nederland		1650	1700	landschap (met figuren?) met ossekopjes als hoekvulling	
II-5-52	KER	1	II	158	0	2	0,2	r	gra	0	LO of RE		1500	1550		
II-5-52	KER	2	II	158	0	1	0,1	r	gra	0	LO of RE		1500	1550	worstoor	
II-5-52	KER	3	II	158	0	2	0	r		0	LO of RE		1450	1550	twee worstoren (grote kan en grape/pispot)	
II-5-52	KER	4	II	158	0	1	0,1	f	bor	0	West-Nederland, Delft?		1625	1675	wanli-motief (kraak), f-bor-10?	
II-5-55	KER	1	II	32	0	1	0	s1	kan	0	Siegburg		1375	1425		
II-5-55	KER	2	II	32	0	1	0	iw	kop	2	Nederland		1875	1925	kop; geheel wit	
II-5-55	KER	3	II	32	0	2	0,2	r	gra	999	LO of RE		1400	1500		
II-5-55	KER	4	II	32	0	1	0,2	r	gra	999	LO of RE		1400	1500		
II-5-57	GLS	1	II	32	0	2	0	gl	ven	0	Nederland		1600	1800		
II-5-59	KER	1	II	32	0	1	0,2	r	gra	48	West-Brabant, OH?		1700	1800		
II-5-61	KER	1	II	155	0	1	0	r	twe	1	LO of RE		1450	1550	geheel ongeglazuurd	
II-5-61	KER	2	II	155	0	2	0	r	gra	0	LO of RE		1450	1550		
II-5-63	KER	1	II	32	0	2	0	s2	kan	0	Raeren		1500	1550		
II-5-63	KER	2	II	32	0	1	0	r	pis	0	LO of RE		1450	1550	holle bodem	
II-5-63	KER	3	II	32	0	1	0,15	r	stk	7	LO of RE		1500	1550	lange samengeknepen steel	
II-5-63	KER	4	II	32	0	1	0,15	r	stk	0	LO of RE		1500	1550	samengeknepen steel	
II-5-63	KER	5	II	32	0	1	0,15	r	kom	0	LO of RE		1500	1550	kom	
II-5-63	KER	6	II	32	0	9	0,05	r		0	LO of RE		1500	1550	1 x rand, rest wand	
II-5-66	KER	1	II	22	0	1	0	ha	bor	1	Rijnland, Frechen?		1525	1625	inw. groen geglazuurd, kamstreek versiering	
II-5-66	KER	2	II	22	0	1	0	w	kom	0	LO of RE		1450	1550	kom; lobvoeten, geheel geglazuurd, Maaslands of imitatie Maaslands	
II-5-66	KER	3	II	22	0	2	0	s2	kan	0	Raeren		1475	1550		
II-5-66	KER	4	II	22	0	2	0,15	r	pis	1	LO of RE		1450	1550	holle bodem, geheel loodglazuur, bodem- en randscherf	
II-5-66	KER	5	II	22	0	1	0	r	bor	0	LO of RE		1450	1550	slibboogjes	
II-5-66	KER	6	II	22	0	1	0,1	r	stk	0	LO of RE		1450	1550	platte, korte massieve steel	
II-5-66	KER	7	II	22	0	2	0	r		0	LO of RE		1450	1550	poot van grape? en standing van kom?	
II-5-66	KER	8	II	22	0	1	0	r	bor	10	Nederrijns gebied		1700	1800	ringeloor: rasterpatroon	
III- ... -101	KER	1	III	134	0	1	0,15	iw	bor	3	Engeland of Nederland		1800	1900	(kop en) schotel; transferprint	
III-0-5	KER	1	III	55	0	1	0,1	s2	kan	0	Rearen of Frechen		1500	1600		
III-0-5	KER	2	III	55	0	1	0,1	r	gra	0	LO of RE		1400	1500	rand met oor	
III-0-5	KER	3	III	55	0	1	0,15	r	gra	0	LO of RE		1400	1500	rand met oor	
III-14-69	KER	21	III	136	0	6	0,5	r	gra	70	West-Nederland of West-Brabant		1650	1725	schenklip	
III-14-69	KER	22	III	136	0	15	0,2	r	pis	36	West-Nederland of West-Brabant		1650	1725		
III-14-69	KER	23	III	136	0	1	0	r	oli	0	Nederland		1600	1700		
III-14-69	KER	24	III	136	0	1	0,15	r	stk	7	Nederland		1650	1700		
III-14-69	KER	25	III	136	0	2	0	r	kmf?	0	Nederland		1650	1750	twee liggende oren ter hoogte van bodemknik	
III-14-69	KER	26	III	136	0	1	0,1	r	lek	0	Nederland		1650	1750	sterk verweerd	
III-14-69	KER	27	III	136	0	1	0,1	r	kom	0	Nederland		1650	1750	melkteil	
III-14-69	KER	28	III	136	0	1	0	r	kom	0	Nederland		1650	1750	melkteil	
III-14-69	KER	29	III	136	0	1	0,1	r	kop	0	Nederland		1600	1700	papkom	
III-14-69	KER	30	III	136	0	1	0,1	r	kop	0	Nederland		1600	1700	papkom	
III-14-69	KER	31	III	136	0	1	0,1	r	kop	0	Nederland		1600	1700	papkom	

Vondstnummer	Categorie	Volgnummer	Put	Feature	Vulling	Aantal	EVE waarde	Bakselcode DS	Vormgroep DS	Typenummer DS		Herkomst	Begindatering	Einddatering		Opmerking
III-14-69	KER	32	III	136	0	4	0	r	kom/kop	0	Nederland	1600	1750	kom of papkom; bodemfragmenten, standringen		
III-14-69	KER	33	III	136	0	1	0,05	r	pis	0	Nederland	1600	1700			
III-14-69	KER	34	III	136	0	3	0	r	kan	0	Nederland	1600	1700	grote schenkkannen (OH?), twee bodems en een oor		
III-14-69	KER	35	III	136	0	5	0	r	kan	0	Oosterhout?	1650	1750	grote schenkkannen, 1 x bodem en wandscherven, uitwendig donker loodglazuur (mangaan?)		
III-14-69	KER	36	III	136	0	41	0	r		0	Nederland	1600	1800	vnl wandscherven, ook enkele oren		
III-14-69	KER	37	III	136	0	1	0,15	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	38	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	39	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	40	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	41	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	42	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	43	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	44	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	45	III	136	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-14-69	KER	3	III	136	0	1	0,15	fr	bor	0	Frankrijk, Rouaan?	1600	1650	als f-bor-2?, geheel wit		
III-14-69	KER	4	III	136	0	6	0	f	bor	0	Delft	1650	1700	kleine fragmenten van verschillende borden (vnl f-bor-2?), 5 x met blauwe beschildering en 1 x in geel/paars (afgebladderd)		
III-14-69	KER	5	III	136	0	6	0,1	m	bor	0	West-Nederland	1600	1650	kabelrand		
III-14-69	KER	6	III	136	0	1	0,1	p	bor	9	China, Jingdezhen	1700	1750	(kop en) schotel; Kangxi of directe opvolger(s)		
III-14-69	KER	7	III	136	0	1	0,1	p	bor	3	China, Jingdezhen	1700	1750	(kop en) schotel; Kangxi of directe opvolger(s)		
III-14-69	KER	8	III	136	0	2	0	iw	kop	3	Engeland	1775	1850	kop (en schotel); 1 x wit en 1 x beschilderd		
III-14-69	KER	9	III	136	0	2	0	mb	bor	0	West-Nederland	1600	1650			
III-14-69	KER	10	III	136	0	1	0	s2		0	Langerwehe of Raeren	1475	1550			
III-14-69	KER	11	III	136	0	3	0	s2	kan	0	Frechen	1575	1675	getijgerd		
III-14-69	KER	12	III	136	0	6	0	s2	kan	0	Raeren	1575	1650	drie verschillende bodems (MAE 3), s2-kan-55? en -64?, snijwerk en appliques		
III-14-69	KER	13	III	136	0	2	0	s2	kan	5	Raeren en/of Westerwald	1650	1700	Westerwald-type, 1 x inwendig bruin geglaazuurd, 2 x uitwendig mangaanpaars (1 x s2-bek-11?)		
III-14-69	KER	14	III	136	0	2	0	s2	kan	5	Westerwald	1625	1700	kleine nopvormige appliques met kobaltblauwe glazuur		
III-14-69	KER	15	III	136	0	2	0	s2	fle	0	Westerwald	1650	1700	mineraalwaterfles, P-kruik; s2-fle-5?, één complete bodem		
III-14-69	KER	16	III	136	0	6	0,15	r	bor	0	Nederrijns gebied	1650	1750	zowel grote (r-bor-7) als kleine (r-bor-10) exemplaren, twee randjes, slijbversiering; stippen en doorlooptechniek		
III-14-69	KER	17	III	136	0	1	0,15	ha	bor/voe	0	Rijnland, Frechen?	1575	1650	inw. groen geglaazuurd		
III-14-69	KER	19	III	136	0	1	0	w	lek/ver	0	West-Nederland	1600	1700	groen geglaazuurd		
III-14-69	KER	18	III	136	0	1	0	r	pot	0	Nederrijns gebied?	1600	1700	hengselpot; hengel van pot met vingerindrukken		
III-14-69	KER	20	III	136	0	1	0	s1	kan	0	Siegburg	1300	1350			
III-14-69	KER	46	III	136	0	2	0	BW		0	Nederland	1625	1700	twee hoeken van tegels, 1 x geheel wit en 1 x met ossekopje		
III-14-69	KER	2	III	136	0	10	0	fr	plo	0	Frankrijk, Rouaan?	1600	1650	glazuur deels afgebladderd, geheel wit, andere vorm standring dan vorig record		
III-14-69	KER	1	III	136	0	3	0,2	fr	plo	3	Frankrijk, Rouaan?	1600	1650	geheel wit		
III-14-95	GLS	1	III	136	0	1	1	gl	fle	21	Nederland	1700	1725	bolvormige wijnfles		
III-14-95	GLS	2	III	136	0	1	0	gl	kel	0	Nederland	1700	1750	omgeslagen voetrand		
III-14-99	KER	1	III	184	0	1	0	s1	kan	8	Siegburg	1325	1350			
III-14-99	KER	2	III	184	0	4	0	r		0	Nederland	1600	1700			
III-4-18	KER	1	III	59	0	1	0	r		0	Nederland	1600	1700			
III-4-26	KER	1	III	120	0	1	0	r		0	Nederland	1600	1700			
III-4-34	KER	1	III	135	0	1	0	fr		0	Frankrijk, Rouaan?	1600	1650	fragment van standring, ploischotel?		
III-4-34	KER	2	III	135	0	1	0,1	iw	bor	0	Engeland of Nederland	1800	1900	(kop en) schotel; geheel wit		
III-4-34	KER	3	III	135	0	1	0	iw	wyw	0	Europees, België?	1800	1900			
III-4-35	KER	1	III	137	0	1	0	s2		0	Westerwald	1750	1850	kobaltblauwe beschildering, Keulse pot		
III-4-36	KER	1	III	136	0	1	0,1	r	bor	7	Nederrijns gebied	1650	1750			
III-4-36	KER	2	III	136	0	1	0,1	r	bak	0	LO of RE	1450	1550			
III-4-36	KER	3	III	136	0	1	0,1	r	kan	0	LO of RE	1500	1600			
III-4-36	KER	4	III	136	0	2	0	r		0	Nederland	1500	1700			
III-4-36	KER	5	III	136	0	1	0	w		0	Nederland	1600	1700			
III-4-36	KER	6	III	138	0	3	0	f	bor	0	Delft	1700	1800	= één verkruiemde scherf		
III-4-36	KER	2	III	136	0	1	0	iw		0	Engeland of Nederland	1800	1900	geheel wit		
III-4-37	KER	1	III	148	0	1	0,25	s2	bek	11	Westerwald	1650	1700	maatpegel		
III-4-38	KER	1	III	138	0	1	0,1	r	gra	0	Nederland	1650	1750	grape, sluitpan		
III-4-38	KER	2	III	138	0	2	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1650	1725	grape in dezelfde traditie als r-gra-70		
III-4-38	KER	3	III	138	0	1	0	r	kan/pot	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700	grote kan of pot		
III-4-38	KER	4	III	138	0	1	1	s2	kan	32	Frechen	1625	1675	baardman		
III-4-38	KER	5	III	138	0	1	0	f	bor	0	Delft	1650	1750			
III-4-40	KER	1	III	150	0	1	0	s2		9	Westerwald	1650	1800	bodem van (pis)pot		
III-4-40	KER	2	III	150	0	5	0,05	iw		0	Engeland of Nederland	1800	1900	geheel wit, 1 x rand van bord of kom		
III-4-40	KER	3	III	150	0	1	0	iw	kop	0	Engeland of Nederland	1800	1900	koffie of theekop; blauw floraal motief		
III-4-64	GLS	1	III	136	0	1	0,1	gl	bek	0	Nederland	1650	1700			
III-4-68	GLS	1	III	136	0	3	0	gl	fle	0	Nederland	1700	1750	bolvormige wijnfles; = één bodem		

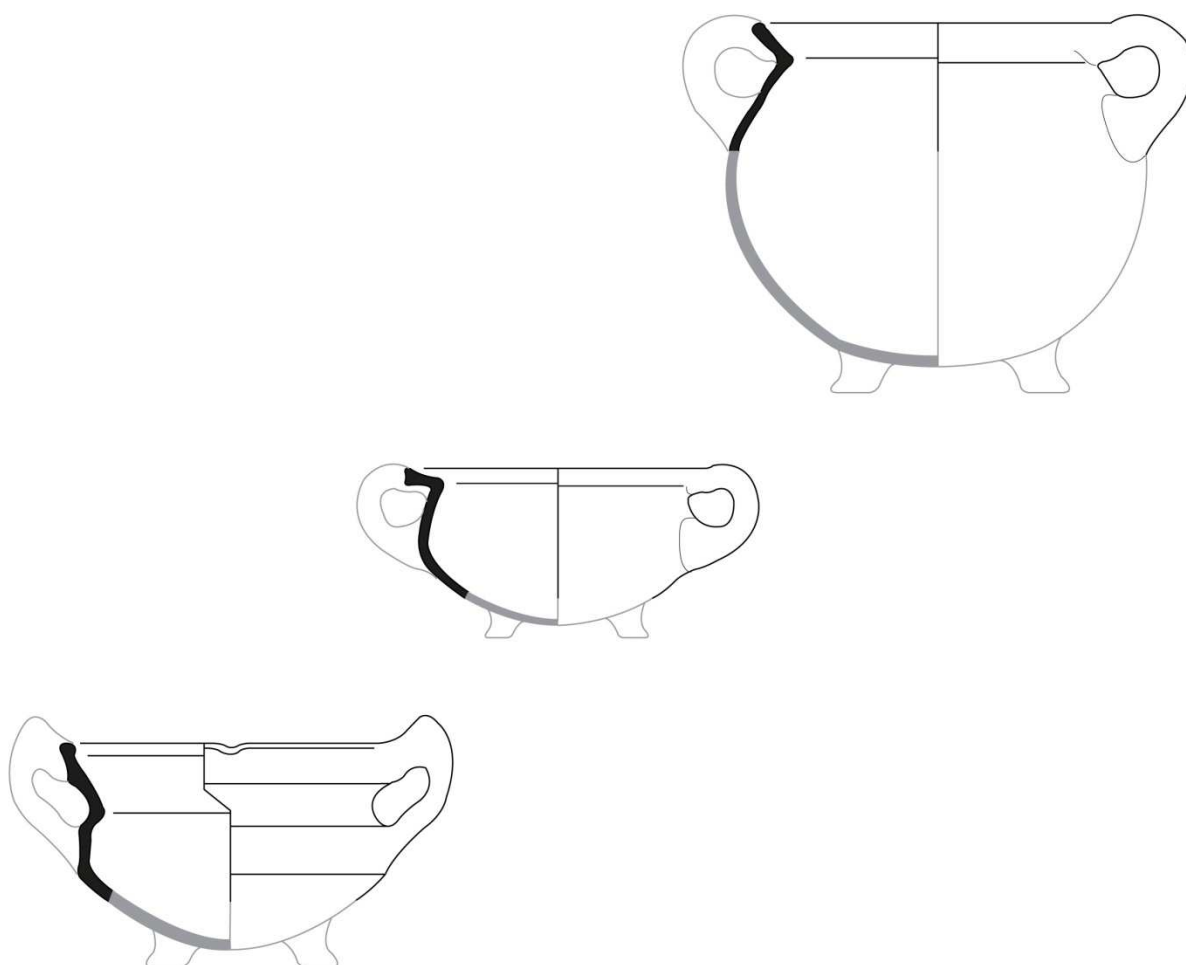
Vondstnummer	Categorie	Volgnummer	Put	Feature	Vulling	Aantal	EYE waarde	Bakselcode DS	Vormgroep DS	Typenummer DS		Herkomst	Begindatering	Einddatering		Opmerking
III-4-68	GLS	2	III	136	0	2	0	gl	ven	0	Nederland	1600	1800			
III-4-68	GLS	3	III	136	0	3	0	gl		0	Nederland	1600	1800			
III-4-68	GLS	4	III	136	0	1	0,1	gl	bek	0	Nederland	1600	1650		'vetro a fili'	
III-4-68	KER	1	III	138	0	1	0	s2	kan	55	Raeren	1600	1650			
III-4-68	KER	2	III	138	0	2	0	s2	kan	0	Langerwehe of Raeren	1450	1525		twee bodems met geknepen standring	
III-4-68	KER	3	III	138	0	3	0	s2	kan	0	Frechen	1600	1700		twee bodems met geknepen standring	
III-4-68	KER	4	III	138	0	2	0,2	s2	kan	0	Raeren	1600	1650		Westerwald-type	
III-4-68	KER	5	III	138	0	2	0	s2	kan	0	Westerwald	1625	1675		s2-kan-5 en -7?, 1 x met mangaanpaars glazuur	
III-4-68	KER	6	III	138	0	2	0	w/ha	gra	0	West-Nederland of Frechen	1600	1700		groen geglazuurd	
III-4-68	KER	7	III	138	0	2	0	r	bor	0	Oosterhout	1600	1650		ringeloor, spiralen	
III-4-68	KER	8	III	138	0	1	0	m	bor	0	West-Nederland	1650	1700		eenvoudig blauwwit decor	
III-4-68	KER	9	III	138	0	1	0	m	kom	0	West-Nederland	1600	1650		papkom; dambordmotief	
III-4-68	KER	10	III	138	0	1	0,1	f	bor	8	Delft	1700	1800		schoteltje, blauw, geel en paars	
III-4-68	KER	11	III	138	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	12	III	138	0	1	0,2	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	13	III	138	0	2	0,25	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	14	III	138	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	15	III	138	0	1	0,15	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	16	III	138	0	1	0,15	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	17	III	138	0	1	0,15	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	18	III	138	0	1	0,1	r	gra/pis	0	West-Nederland of West-Brabant	1500	1550			
III-4-68	KER	19	III	138	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	20	III	138	0	1	0,1	r	gra	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	21	III	138	0	1	0,1	r	kan	0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	22	III	138	0	1	0,15	r	dek	8	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700			
III-4-68	KER	23	III	138	0	1	0,1	r		0	Nederland	1600	1700			
III-4-68	KER	24	III	138	0	1	0,1	r		0	Nederland	1600	1700			
III-4-68	KER	25	III	138	0	7	0	r		0	Nederland	1600	1700		zeven bodem, 1 x standvlak = vreemd baksel	
III-4-68	KER	26	III	138	0	64	0	r		0	Nederland	1600	1700		vnl. wandschervn	
III-4-71	KER	1	III	166	0	1	0,15	r	gra	91	West-Nederland of West-Brabant	1600	1650			
III-4-71	KER	2	III	166	0	1	0	r		0	West-Nederland of West-Brabant	1600	1700		papkom o.i.d.	
III-4-74	KER	1	III	55	0	1	0	s1	dri	0	Siegburg	1350	1550		complete standring zonder rand	
III-4-74	KER	2	III	55	0	1	0	r	pis	0	LO of RE	1450	1550		holle bodem, geheel loodglazuur	
III-4-74	KER	3	III	55	0	1	0,1	r	vet	0	LO of RE	1450	1550			
III-4-74	KER	4	III	55	0	1	0,15	r	bak	20	LO of RE	1500	1550		schenklip	
III-4-74	KER	6	III	55	0	1	0,2	r	gra	107	West-Nederland of West-Brabant	1575	1650			
IV-13-75	KER	1	IV	167	0	2	0	iw	kop	2	Nederland, Maastricht	1850	1900		koffie of theekop; geheel wit	
IV-13-75	KER	2	IV	167	0	1	0,4	s2	fle	4	Westerwald	1800	1900		mineraalwaterfles	
IV-13-75	KER	3	IV	167	0	1	0,05	r	blo	0	Nederland	1800	1900			
IV-13-75	KER	4	IV	167	0	6	0,1	r		0	Nederland	1600	1900		diverse dateringen	
IV-13-96	KER	1	IV	170	0	1	0	iw	dek	0	Engeland of Nederland	1800	1900		knop van deksel	
IV-13-96	KER	2	IV	170	0	2	0,15	iw	kop	0	Engeland of Nederland	1800	1900		koffie of theekop; paarse en blauwe biezen	
IV-13-96	KER	3	IV	170	0	1	0,05	iw	bor	0	Engeland of Nederland	1800	1900		ontbijtbord; wit	
IV-13-96	KER	4	IV	170	0	1	0	iw	kop	0	Engeland of Nederland	1800	1900		koffie of theekop; transferprint	
IV-13-96	KER	5	IV	170	0	1	0,2	iw	sch	0	Engeland of Nederland	1800	1900		geheel wit	
IV-13-96	KER	6	IV	170	0	1	0,1	r	gra/kap	0	Nederland	1800	1900		paarse bies (als Frankfurter aardewerk	
IV-13-96	KER	7	IV	170	0	5	0,2	r	pot	0	Nederland	1800	1900		grape of kachelpan; paarse bies (als Frankfurter aardewerk)	
IV-14-113	KER	1	IV	148	0	1	0	BW	gresbuis	0		1850	2000			
IV-14-113	KER	2	IV	148	0	1	0	r		0	Nederland	1800	1900		als iz-	
IV-14-113	KER	3	IV	148	0	1	0,1	r	bor	7	Nederrijns gebied	1650	1750			
IV-14-113	KER	4	IV	148	0	1	0	r	kan	7	West-Nederland of West-Brabant	1650	1750			
IV-14-113	KER	5	IV	148	0	1	0	f	bor	0	Delft	1700	1800			
IV-14-113	KER	6	IV	148	0	1	0	w		0	Nederland	1800	1900		melkkan? (wandscherf)	
IV-15-115	GLS	1	IV	167	0	1	0,15	gl		0	Nederland	1850	1900		persglas	
IV-15-115	KER	1	IV	167	0	1	0,1	iw	kop	0	Engeland of Nederland	1800	1900		koffie of theekop; geheel wit	
IV-15-115	KER	2	IV	167	0	1	0	s2	fle	4	Westerwald	1800	1900		mineraalwaterfles; 'complete' onderheft	
IV-15-115	KER	3	IV	167	0	3	0	s2	bek/kan	0	Westerwald	1600	1700		s2-bek-11?	
IV-15-115	KER	4	IV	167	0	1	0	s2	kan	55	Raeren	1600	1650			
IV-15-115	KER	5	IV	167	0	1	0	f	bor	0	Delft	1700	1750		stooibloemen	
IV-15-115	KER	6	IV	167	0	1	0,05	f	bor	3	Delft	1700	1800			
IV-15-115	KER	7	IV	167	0	3	0,05	f	bor	0	Delft	1675	1750		geheel wit	
IV-15-115	KER	8	IV	167	0	1	0	m	bor	0	West-Nederland	1600	1650			
IV-15-115	KER	9	IV	167	0	1	0,1	r	kan	0	Nederland	1600	1700			

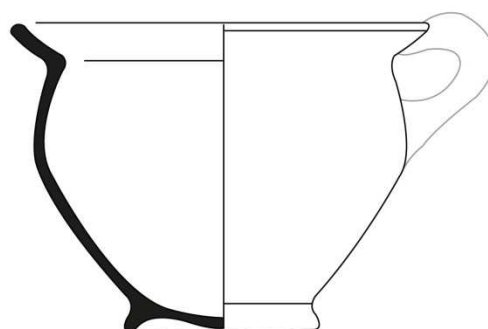
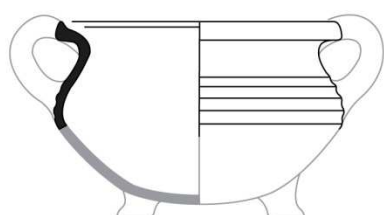
Vondsnummer	Categorie	Volgnummer	Put	Feature	Vulling	Aantal	EVE waarde	Bakselcode DS	Vormgroep DS	Typennummer DS	Herkomst	Begindatering	Einddatering	Opmerking
IV-15-115	KER	10	IV	167	0	1	0,1	r	gra	0	Nederland	1600	1700	
IV-15-115	KER	11	IV	167	0	1	0,1	r	gra	0	Nederland	1600	1700	
IV-15-115	KER	12	IV	167	0	1	0	r	lek/ver	0	Nederland	1600	1700	
IV-15-115	KER	13	IV	167	0	1	0	w	gra	0	Nederland	1650	1700	worstoor
IV-15-115	KER	14	IV	167	0	1	0	r	pot	0	Nederland	1600	1700	(as)pot; groot liggend oor
IV-15-115	KER	15	IV	167	0	1	0	r	pot	0	Nederrijns gebied	1700	1800	pot; groot bandoor met slijbstreepjes
IV-15-115	KER	16	IV	167	0	8	0	r		0	Nederland	1500	1900	diverse dateringen
IV-15-119	KER	1	IV	167	0	1	0	BW		0	Nederland	1675	1725	tegel met ornamentaal / geometrisch motief in mangaanpaars spons- of spatwerk
IV-15-119	KER	2	IV	167	0	1	0	BW		0	Nederland	1650	1700	landschap met ossekopjes als hoekvulling
IV-15-119	KER	3	IV	167	0	1	0	BW		0	Nederland	1625	1650	polychroom geschilderde planten / bloemen met ossekopjes als hoekvulling
IV-15-119	KER	4	IV	167	0	1	0	BW		0	Nederland	1625	1700	niet nader te duiden fragment

cat. 3 (schaal 1:2)		cat. 4 (schaal 1:2)		cat. 5	
1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. II-26-162-1	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III-4-38-4	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. II-5-59-1
1b	feature 211	1b	feature 138	1b	feature 32
2	s2-kan-	2	s2-kan-32	2	r-gra-48
3	1525-1550	3	1625-1675	3	1750-1850
4a	-/-	4a	-/-	4a	-/-
4b		4b	bolle kan met schouder overgaand in hoge hals met geribbelde kraagrand, standvlak	4b	zeer wijde grape/sluitpan met scherpe knik bodem-wand, naar buiten geknikte rand met afgeronde verdikking ('hamerkoprand')
5a	steengoed met glazuur	5a	steengoed met glazuur	5a	roodbakkend aardewerk
5b	ijzerengobe en zoutglazuur	5b	ijzerengobe en zoutglazuur	5b	loodglazuur
5c	appliques: eikenloof	5c	applique: baardmanmasker	5c	
5d		5d		5d	
6a	standvoet	6a	standvlak (bodem ontbreekt)	6a	poten (bodem ontbreekt)
6b	bandoor (ontbreekt)	6b	worstoor	6b	twee ('Friese') puntoren
6c	fragment	6c	fragment	6c	fragment, gereconstrueerd
7	schenkkan	7	voorraadkan		profiel
8	Keulen	8	Frechen	7	grape
9		9		8	West-Brabant
				9	

cat. 6		cat. 7		cat. 8	
1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III-14-69-21	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III-4-74-6	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. II-5-55-3
1b	feature 136	1b	feature 55	1b	feature 32
2	r-gra-59	2	r-gra-107	2	r-gra-7
3	1650-1700	3	1575-1650	3	1400-1500
4a	-/-	4a	-/-	4a	-/-
4b	wijde grape/terrine met drieledige buik (knikken bodem-wand en wand-schouder), kraagrand met dekselgeul	4b	wijde grape met afgeronde buikknik en naar buiten geknikte kraagrand	4b	bolle grape met uitstaande hals, rand aan bovenzijde afgeplat
5a	roodbakkend aardewerk	5a	roodbakkend aardewerk	5a	roodbakkend aardewerk
5b	loodglazuur	5b	loodglazuur	5b	loodglazuur
5c		5c		5c	
5d	schenklip	5d		5d	
6a	poten (bodem ontbreekt)	6a	poten (bodem ontbreekt)	6a	poten (bodem ontbreekt)
6b	twee 'opgetrokken' worstoren	6b	twee worstoren	6b	twee worstoren
6c	fragment, gereconstrueerd	6c	fragment, gereconstrueerd	6c	fragment, gereconstrueerd
	profiel		profiel		profiel
7	grape	7	grape	7	grape
8	West-Nederland	8	West-Nederland	8	lokaal of regionaal
9		9		9	

cat. 9

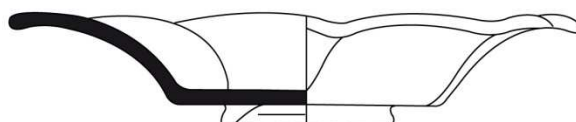
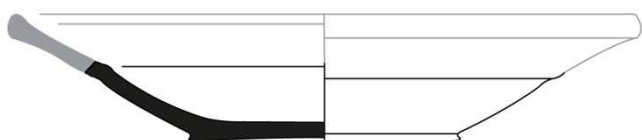
- 1a Den Bosch Berewoutstraat
vnr. II-5-55-4
- 1b feature 32
- 2 r-gra-8
- 3 1450-1525
- 4a -/-
- 4b grape met afgeronde buikknik en
kraagrand met dekselgeul
- 5a roodbakkend aardewerk
- 5b loodglazuur
- 5c
- 5d
- 6a poten (bodem ontbreekt)
- 6b twee worstoren
- 6c fragment, gereconstrueerd
profiel
- 7 grape
- 8 lokaal of regionaal
- 9

cat. 10

- 1a Den Bosch Berewoutstraat
vnr. III-14-69-22
- 1b feature 136
- 2 r-pis-36
- 3 1650-1725
- 4a -/-
- 4b hoge pispot met afgeronde
buikknik en uitstaande platte
rand, standing
- 5a roodbakkend aardewerk
- 5b loodglazuur
- 5c
- 5d
- 6a standing
- 6b worstoor
- 6c fragment, compleet profiel
- 7 pispot
- 8 West-Nederland of West-
Brabant
- 9

-
- cat. 11
1a Den Bosch Berewoutstraat
vnr. I-12-164-1
1b feature 196
2 r-pot/kan-
3 1600-1800
4a -/-
4b
5a roodbakkend aardewerk
5b ongeglazuurd
5c
5d
6a standvlak
6b
6c fragment
7 voorraadpot of -kan
8
9

cat. 12		cat. 13 (schaal 1:2)		cat. 14	
1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. II-5-66-1	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III-14-69-9	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III-14-69-1
1b	feature 22	1b	feature 136	1b	feature 136
2	ha-bor-1	2	mb-bor-	2	fr-plo-3
3	1525-1600	3	1600-1650	3	1600-1675
4a	-/-	4a	-/-	4a	-/-
4b	bord met platte spiegel, rand aan buitenzijde aangedrukt, stand- vlak	4b		4b	plooischotel met knik van spie- gel naar vlag, brede plooien al- leen in vlag, standing
5a	hafner aardewerk	5a	majolica, biscuit	5a	Franse faience
5b	bovenzijde bedekt met (koper-) groen loodglazuur	5b		5b	tinglazuur
5c	kamstreekversiering	5c		5c	
5d		5d		5d	
6a	standvlak	6a		6a	standing
6b		6b	fragment	6b	
6c	fragment, gereconstrueerd	6c	bord	6c	fragment, compleet profiel
7	bord	7	West-Nederland	7	plooischotel
8	Keulen of Frechen	8		8	Frankrijk, Nevers of Rouaan
9		9		9	

cat. 15		cat. 16 (schaal 1:2)		ca. 17 (schaal 1:2)	
1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III- ... -101-1	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III-4-34-3	1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. II-5-50-1
1b	feature 134	1b	feature 135	1b	feature 66
2	iw-bor-3	2	iw-wyw-	2	gl-bek-
3	1800-1900	3	1850-1900	3	1650-1725
4a	-/-	4a	-/-	4a	-/-
4b	afgerond bord zonder vlag, standing	4b		4b	
5a	industrieel wit aardewerk	5a	industrieel wit aardewerk	5a	glas
5b	loodglazuur	5b	loodglazuur	5b	groen
5c	transferprint	5c	in mal vervaardigd, voorstelling: gekruisigde Christus in reliëf	5c	stervormig motief op bodem
5d		5d	twee ophanggaten	5d	
6a	standing	6a		6a	getande voetring
6b		6b		6b	
6c	fragment, compleet profiel	6c	fragment	6c	fragment
7	bord, (kop en) schotel	7	wijwatervat	7	beker
8	Engeland?	8	Nederland of België	8	Nederland
9		9		9	

cat. 18 (schaal 1:2)

1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. I-0-1-1
1b	feature 0
2	gl-fle-
3	1750-1850
4a	-/-
4b	
5a	glas
5b	groen
5c	reliëfversiering
5d	
6a	
6b	glasdraad om hals
6c	fragment
7	fles
8	Nederland?
9	

cat. 19 (schaal 1:2)

1a	Den Bosch Berewoutstraat vnr. III-14-95-1
1b	feature 136
2	gl-fle-21
3	1700-1725
4a	-/-
4b	bolvormige wijnfles met licht uitstaande lip en V-vormige of afgeronde draad om de lip, opgestoken bodem met pontil- merk
5a	glas
5b	groen
5c	
5d	
6a	opgestoken bodem met pontil- merk (bodem ontbreekt)
6b	
6c	fragment
7	wijnfles
8	Nederland
9	

Bijlage 5. Determinatie kleipijpen

vondstnummer	featurenummer	subnummer	catalogusnummer	aantal	minimum aantal individuen	merk	steelversiering	mogelijk productiecentrum	mogelijke producent	kwaliteit	begindatering	einddatering	overig
I-1-14	20	PYP	Nee	4							1675	1900	Stelfragment
I-12-147	196	PYP_1	Ja	1	1	Haan		Nederland, Gouda	Leendert Slobbe	Fijn	1780	1820	
I-12-147	196	PYP_2	Ja	1	1	W? gekroond		Nederland, Gouda		Fijn/porselein	1780	1820	
II-5-49	66	PYP_1	Ja	1	1	W		Duitsland, Westerwald		Fijn/porselein	1750	1775	Ketelfragment
II-5-49	66	PYP	Nee	1							1750	1900	Ketelfragment mogelijk 19de eeuws
II-5-49	66	PYP	Nee	2							1675	1800	Stelfragment
IIA-29-126	61	PYP_1	Ja	1	1	Man in de Boot		Nederland, Gouda	Joris de Liefde	Fijn	1750	1775	
IIA-29-126	61	PYP	Nee	1							1600	1700	Stelfragment
III-0-5	55	PYP	Nee	1							1600	1700	Stelfragment
III-4-18	59	PYP	Nee	1							1600	1700	Stelfragment
III-4-18	59	PYP_1	Ja	1	1	Vijfbladige roos		Nederland, Gorinchem		Fijn	1630	1660	Ketelfragment
III-4-34	135	PYP	Nee	3							1675	1800	Ketelfragment. Datering mogelijk 18A
III-4-34	135	PYP	Nee	2							1675	1900	Stelfragment
III-4-38	138	PYP	Nee	3							1600	1700	Stelfragment
III-4-38	138	PYP	Nee	1							1675	1900	Stelfragment
III-4-38	138	PYP	Nee	1							1630	1700	Ketelfragment
III-4-38	138	PYP_1	Ja	1	1	Radering		Nederland, Gorinchem		Grof	1650	1680	
III-4-40	122	PYP	Nee	1							1675	1900	Stelfragment
III-4-40	122	PYP_1	Ja	1	1	65 gekroond		Nederland, Gouda	Maarten Heerkens of Adrianus van der Duin	Fijn	1820	1860	
III-4-68	138	PYP	Nee	6							1600	1700	Stelfragment
III-4-68	138	PYP	Nee	1							1650	1680	Ketelfragment
III-4-68	138	PYP_1	Ja	1	1	Radering		Nederland, Gorinchem		Grof	1660	1690	
III-4-68	138	PYP_2	Ja	1	1	-		Nederland, Gorinchem		Grof	1640	1665	
III-4-68	138	PYP_3	Ja	1	1	-		Nederland, Gorinchem		Grof	1650	1680	
III-4-68	138	PYP_4	Ja	1			Tanden				1650	1680	Stelfragment
III-4-74	55	PYP_1	Ja	1	1	Lelle in ruit		Nederland, Gorinchem		Grof	1630	1650	
III-14-69	136	PYP	Nee	8							1600	1700	Steelgramgent
III-14-69	136	PYP	Nee	3							1675	1800	Steelgramgent
III-14-69	136	PYP	Nee	1							1675	1900	Steelgramgent
III-14-69	136	PYP_1	Ja	1	1	Gekroonde roos met initialen WP		Nederland, Gorinchem	Willem Pritsaert	Grof	1630	1645	Loodglazuur bij ketelopening
III-14-69	136	PYP_2	Ja	1	1	Gekroonde zesbladige roos met twee sterren		Nederland, Gorinchem		Fijn/porselein	1635	1650	
III-14-69	136	PYP_3	Ja	1	1	H gekroond		Nederland, Gouda		Fijn/porselein	1690	1730	
III-14-69	136	PYP_4	Ja	1	1	Zevenpuntige roos		Nederland, Gorinchem		Grof	1690	1720	
III-14-69	136	PYP_5	Ja	1	1	Melkmeid		Nederland, Gouda	Firma Jan Prince op Firma P.J. van der Want	Fijn	1850	1920	
III-14-99	184	PYP	Nee	2							1600	1700	Stelfragment
III-14-99	184	PYP_1	Ja	1				Nederland, Den Bosch			1600	1900	Fragment pijpenring?
III-36-136	175	PYP	Nee	2							1600	1700	Stelfragment
III-36-136	175	PYP	Nee	6							1675	1900	Stelfragment
III-36-136	175	PYP	Nee	1							1740	1900	Ketelfragment
III-36-136	175	PYP_1	Ja	1	1	H gekroond		Nederland, Den Bosch	Leonardus Eras	Fijn	1810	1830	Ketelfragment
IV-13-75	167	PYP	Nee	1						Fijn/porselein	1740	1900	Ketelfragment
IV-13-75	167	PYP	Nee	3							1675	1900	Stelfragment
IV-13-75	167	PYP_1	Ja	1							1600	1700	Versinterde steel
IV-14-113	148	PYP_1	Ja	1	1	66 gekroond		Nederland, Den Bosch	Leonardus Eras	Fijn/porselein	1820	1850	
IV-15-115	167	PYP	Nee	4							1675	1900	Stelfragment
IV-15-115	167	PYP	Nee	1							1600	1700	Stelfragment
IV-15-115	167	PYP_1	Ja	1	1	46 gekroond		Nederland, Gouda	Cornelis van Leeuwen	Porselein	1780	1820	
IV-15-115	167	PYP_2	Ja	1				Nederland, Gouda		Fijn/porselein	1700	1730	Hiel afgebroken

Bijlage 6. Catalogus kleipijpen

Voor de beschrijving van de producten wordt een uniforme systematiek gehanteerd die gebaseerd is op de deductieve kenmerken van de kleipijp en zoals o.a. is gepubliceerd in Westerheem, Van Oostveen 2001. De uniforme beschrijving is als volgt:

Nummer	Omschrijving
1a.	Objectnummer;
1b.	Vondstlocatie;
2a.	Modelbeschrijving ketel conform Van Oostveen en Stam, 2011;
2b.	Beschrijving van het zijmerk aan de linkerzijde / beschrijving van het zijmerk aan de rechterzijde van de ketel; definitie van linker- en rechterzijde is vanuit de roker naar de pijp toe bezien;
2c.	Beschrijving van het bijmerk aan de linkerzijde / beschrijving van het bijmerk aan de rechterzijde van de ketel
2d.	(Fabrieks)merk op de ketel
2e.	Oppervlaktebehandeling ketel; gedacht kan worden aan het met een agaatsteen glazen van het oppervlak, het beschilderen van de ketel e.d.
2f.	Behandeling ketelopening; denk hierbij aan het afwerken van de ketelopening met een zogenaamde 'botter';
2g.	Afwerking ketelopening; hieronder wordt de radering die al dan niet rondom de ketelopening is aangebracht, beschreven;
2h.	Overige ketelkenmerken;
3a.	Beschrijving steelversiering;
3b.	Oppervlaktebehandeling steel;
3c.	Overige steelkenmerken;
4.	Datering tabakspijp;
5.	Mogelijk productiecentrum;
6.	Mogelijke tabakspijpenmaker / fabrikant;
7.	Literatuurverwijzing.

CATALOGUSNUMMER 1.

1A.	BBER I-12-147_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	-/-
2C.	Gouds wapenschild + S / Gouds wapenschild + S
2D.	Haan
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1780-1820
5.	Nederland, Gouda
6.	Leendert Slobbe
7.	

CATALOGUSNUMMER 2.

1A.	BBER I-12-147_PYP_2
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	-/-
2C.	Onduidelijk
2D.	W? gekroond
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1780-1820
5.	Nederland, Gouda
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 3.

1A.	BBER II-5-49_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	
2C.	
2D.	W (ketelmerk)
2E.	Geglaasd
2F.	
2G.	
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1750-1775
5.	Duitsland, Westerwald
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 4.

1A.	BBER IIA-29-126_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	-/-
2C.	Gouds wapenschild + S / Gouds wapenschild + S
2D.	Man in de boot
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1750-1775
5.	Nederland, Gouda
6.	Joris de Liefde
7.	

CATALOGUSNUMMER 5.

1A.	BBER III-4-18_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	Vijfbladige roos
2E.	Geglaasd
2F.	
2G.	
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1630-1660
5.	Nederland, Gorinchem
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 6.

1A.	BBER III-4-38_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Trechter
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	Radering
2E.	Ongeglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Radering voorzijde ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1650-1680
5.	Nederland, Gorinchem
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 7.

1A.	BBER III-4-40_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	-/-
2C.	Gouds wapenschild + S / Gouds wapenschild + S
2D.	65 gekroond
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1820-1860
5.	Nederland, Gouda
6.	Maarten Heerkens of Adrianus van der Duin
7.	

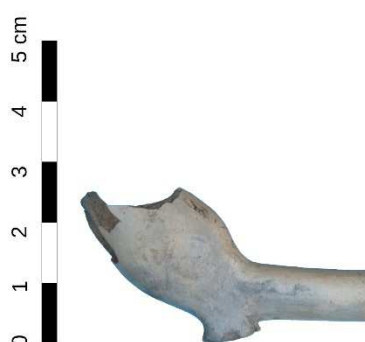
CATALOGUSNUMMER 8.

1A.	BBER III-4-68_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Trechter
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	Radering
2E.	Ongeglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Radering voorzijde ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1660-1690
5.	Nederland, Gorinchem
6.	
7.	

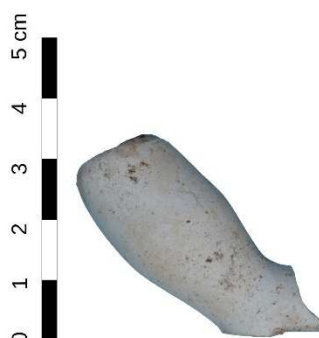
CATALOGUSNUMMER 9.

1A.	BBER III-4-68_PYP_2
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Dubbelconisch
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	-
2E.	Ongeglaasd
2F.	
2G.	
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1640-1665
5.	Nederland, Gorinchem
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 10.

1A.	BBER III-4-68_PYP_3
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Trechter
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	-
2E.	Ongeglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Radering voorzijde ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1650-1680
5.	Nederland, Gorinchem
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 11.

1A.	BBER III-4-68_PYP_4
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	
2B.	
2C.	
2D.	
2E.	
2F.	
2G.	
2H.	
3A.	Tanden
3B.	Ongeglaasd
3C.	
4.	1650-1680
5.	Nederland
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 12.

1A.	BBER III-4-74_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Trechter
2B.	Lelie / Lelie (zwaar gesleten mal)
2C.	-/-
2D.	Lelie in ruit
2E.	Ongeglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Radering voorzijde ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1630-1650
5.	Nederland, Gorinchem
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 13.

1A.	BBER III-14-69_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Dubbelconisch
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	Gekroonde vijfbladige roos met initialen WP
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	Loodglazuur in ketelopening
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1630-1645
5.	Nederland, Gorinchem
6.	Willem Pritsaert
7.	

CATALOGUSNUMMER 14.

1A.	BBER III-14-69_PYP_2
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Dubbelconisch
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	Gekroonde zesbladige roos met twee sterren
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1635-1650
5.	Nederland, Gorinchem
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 15.

1A.	BBER III-14-69_PYP_3
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Trechter
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	H gekroond
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1690-1730
5.	Nederland, Gouda
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 16.

1A.	BBER III-14-69_PYP_4
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Trechter
2B.	Zevenpuntige roos / zevenpuntige roos
2C.	-/-
2D.	-
2E.	Ongeglasd
2F.	
2G.	
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1690-1720
5.	Nederland, Gorinchem?
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 17.

1A.	BBER III-14-69_PYP_5
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Rondbodem
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	-
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1850-1920
5.	Nederland, Gouda
6.	Firma Jan Prince op Firma P.J. van der Want
7.	

CATALOGUSNUMMER 18.

1A.	BBER III-14-99_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	
2B.	
2C.	
2D.	
2E.	
2F.	
2G.	
2H.	Fragment pijpenring?
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1600-1900
5.	Nederland, Den Bosch?
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 19.

1A.	BBER III-36-136_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	-/-
2C.	-/-
2D.	H gekroond
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1810-1830
5.	Nederland, Den Bosch
6.	Leonardus Eras
7.	

CATALOGUSNUMMER 20.

1A.	BBER IV-13-75_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	
2B.	
2C.	
2D.	
2E.	
2F.	
2G.	
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	Versinterde steel
4.	1600-1700
5.	
6.	
7.	

CATALOGUSNUMMER 21.

1A.	BBER IV-14-113_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	-/-
2C.	Bossche boom / Bossche boom
2D.	66 gekroond
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1820-1850
5.	Nederland, Den Bosch
6.	Leonardus Eras
7.	

CATALOGUSNUMMER 22.

1A.	BBER IV-15-115_PYP_1
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Ovoïde
2B.	-/-
2C.	Gouds wapenschild / -
2D.	46 gekroond
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1780-1820
5.	Nederland, Gouda
6.	Cornelis van Leeuwen
7.	

CATALOGUSNUMMER 23.

1A.	BBER IV-15-115_PYP_2
1B.	Den Bosch, Berewoutstraat
2A.	Trechter
2B.	-/-
2C.	
2D.	
2E.	Geglaasd
2F.	Gebotterd
2G.	Gehele radering rondom ketelopening
2H.	
3A.	
3B.	
3C.	
4.	1700-1730
5.	Nederland, Gouda
6.	
7.	

Bijlage 7. Determinatielijst bot en schelp

vordstnummer	featurenummer	diersoort	element	deel	fragmentatie	conservering	zijde	sex	leeftijd (1)	leeftijd (2)	gram	aantal	modificaties	opmerkingen
IA-21-126	61	Cepaea hortensis of nemoralis	huisje	compleet	6	goed					1,1	1		
IA-21-126	61	Cepaea hortensis of nemoralis	huisje	compleet	6	goed					0,8	1		
IA-21-126	61	Cepaea hortensis of nemoralis	huisje	compleet	6	goed			juveniel		0,3	1		
IA-21-126	61	Spisula sp	klep	compleet	6	goed					2,3	1		
IA-21-126	61	Spisula sp	klep	compleet	6	goed					1,3	1		
IA-21-126	61	Spisula sp	klep	fragment	4	goed					0,5	1		
IA-21-126	61	Spisula sp	klep	fragment	5	goed					0,7	1		
IA-21-126	61	Spisula sp	klep	fragment	5	goed					0,4	1		
IA-21-126	61	Spisula sp	klep	fragment	5	goed					1,5	1		
IA-21-126	61	Spisula sp	klep	compleet	6	goed					0,5	1		
II-0-12	66	s/g	opperarmbeen	(3)	1	goed					1,5	1		
II-0-2	33	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					0,8	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-0-2	33	vis	fragment	fragment	1	goed					0,1	1		
II-0-4	32	rund	dijbeen	(3)	2	goed					35,3	1	hakspoor	
II-0-4	32	rund	mp	(2)	1	goed					3,9	1	afvalstuk: kralen gedraaid	
II-0-4	32	s/g	rib	123	5	goed					6,9	1		
II-0-4	32	varken	rib	12	4	goed					7,4	2		
II-0-4	32	varken	rib	(2)	1	goed					3,3	1		
II-0-4	32	wilde eend	opperarmbeen	12	4	goed					3,0	1		Anas plat.
II-0-8	32	s/g	staartwervel	fragment	5	goed					0,2	1		
II-2-28	31	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,1	1	afvalstuk: kralen gedraaid	
II-2-29	34	zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed					0,8	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk rund
II-2-32	61	rund	middenhands- /voetsbeen	(1)(2)	1	goed					4,5	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	
II-2-32	61	rund	middenhands- /voetsbeen	(2)	1	goed					1,5	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	
II-2-32	61	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,8	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-2-32	61	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					3,5	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-2-33	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,6	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
II-5-103	31	rund	middenvoetsbeen	3	1	goed			jvol/vol	>2-2,5jr	27,2	1	doormidden gekapt boven epifyse: afval- stuk beenbewerking	
II-5-103	31	rund	bovenkaak	losse M	1	goed					35,0	1		
II-5-103	31	rund	gebitsfragment	fragment	1	goed					3,9	1		
II-5-103	31	rund	bovenkaak	losse M	1	goed					33,7	1		
II-5-103	31	rund	onderkaak	losse M1	1	goed					13,7	1		
II-5-103	31	rund	schedel	hoornpit	1	goed					7,4	1		
II-5-103	31	rund	schedel	fragment	1	goed					14,0	1		
II-5-103	31	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					4,4	1	hakspoor, afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-107	31	mossel	klep	fragment	1	goed					0,9	1		
II-5-109	78	groot zoogdier	wervel?	fragment	1	goed					11,5	1		
II-5-109	78	rund	schedel	hoornpit	1	goed					4,7	1		
II-5-109	78	rund	schedel	temporalis	1	goed					19,7	1		
II-5-109	78	rund	middenhands- /voetsbeen	(2)	2	goed					8,2	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
II-5-109	78	rund	middenhands- /voetsbeen	(2)	2	goed					9,2	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
II-5-109	78	varken	rib	(1)(2)	2	goed					1,3	1		
II-5-53	157	rund	onderkaak	(2)	1	goed					13,4	1		
II-5-53	157	rund	middenhands- /voetsbeen	(1)(2)	1	goed					5,3	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					3,6	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,8	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					3,9	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,0	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,1	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,9	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,6	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,5	1	haksporen, waarschijnlijk afvalstuk kralenproductie	
II-5-53	157	rund	middenvoetsbeen	(1)	1	goed					2,3	1		

vondstnummer	featurenummer	diersoort	element	deel	fragmentatie	conservering	zijde	sex	leeftijd (1)	leeftijd (2)	gram	aantal	modificaties	opmerkingen
II-5-53	157	rund	pijpbeen?	fragment	1	goed					7,7	1	afvalstuk: kralen uit gedraaid; 2 mislukte kraaltjes nog aanwezig	
II-5-53	157	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,0	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
II-5-53	157	zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed			(2)		0,3	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk rund
II-5-53	157	zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed					1,7	1		
II-5-53	157	zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed					0,8	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk rund
II-5-54	32	kabeljauwachtigen	fragment	fragment	1	goed					1,0	1		
II-5-54	32	rund	rib	(2)	1	goed					5,6	1		
II-5-54	32	rund	middenvoetsbeen	(3)	1	goed					8,7	1	afvalstuk kralenproductie	
II-5-54	32	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					4,3	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse. Nog 1 kraaltje halfabr aanwezig!	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-54	32	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					6,3	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
II-5-60	155	oester (Ostrea edulis)	klep	fragment	4	goed					13,3	1		
II-5-62	32	oester (Ostrea edulis)	klep	klep	5	goed					25,8	1		
II-5-62	32	rund	onderkaak	(2)	1	goed					19,2	1		groene uitslag
II-5-62	32	rund	schedel	hoornpit	2	goed			jvol/vol		100,7	1		
II-5-62	32	rund	spaaakbeen-ellepijp	(1)(2)	2	goed	I		jvol/vol	>12-15mnd	131,1	1		groene uitslag, door metaal?
II-5-62	32	rund	rib	(2)	1	goed					11,2	1		
II-5-62	32	rund	middenhands-/voetsbeen	3	2	goed			jvol/vol	>2-2,5jr	51,6	1	doormidden gekapt boven epifyse: afvalstuk beenbewerking?	
II-5-62	32	rund	middenhands-/voetsbeen	3	2	goed			jvol/vol	>2-2,5jr	42,6	1	doormidden gekapt boven epifyse: afvalstuk beenbewerking?	
II-5-62	32	rund	middenhands-/voetsbeen	3	2	goed			jvol/vol	>2-2,5jr	24,3	1	doormidden gekapt boven epifyse: afvalstuk beenbewerking?	
II-5-62	66	rund	onderkaak	(2)	1	goed					26,7	1	haksporen	
II-5-62	32	s/g	rad	(2)3	2	goed	I		vol	>3,5jr	10,2	1		
II-5-65	29	middelgroot zoogdier	schedel	fragment	1	goed					1,3	1		
II-5-65	29	rund	schedel	hoornpit	1	goed			jvol/vol		24,9	1		
II-5-65	29	rund	bovenkaak	bovenkaak met M1,2,3	2	goed	r		vol	ruim >24-28mnd	105,9	3		
II-5-65	29	rund	scheenbeen	(1)(2)	3	goed	I		jvol/vol	<3,5-4jr	198,4	1		
II-5-65	29	rund	halswervel	fragment	3	goed			jvol/vol		93,3	1		
II-5-67	32	rund	schedel	hoornpit	2	goed			jvol/vol		53,9	1		
II-5-67	32	rund	onderkaak	losse M1	1	goed					12,4	1		
II-5-67	32	rund	rib	12	4	goed			jvol/vol		60,3	1	snijsporen	
II-5-67	32	s/g	opperarmbeen	123	5	goed	r		vol	>3,5jr	29,0	1	snijsporen	
II-5-67	32	s/g	rib	(1)2	4	matig					7,7	1		
IIA-21-126	61	Anas sp	middenhandsbeen	(2)3	2	goed					0,4	1		forse eend, zeer wsl tamme eend, anders anas plat of acuta
IIA-21-126	61	groot zoogdier	schedel	fragment	1	goed					18,9	1		
IIA-21-126	61	groot zoogdier	rib?	1	1	goed					4,0	1		
IIA-21-126	61	kip	dijbeen	(3)	2	goed	r				1,1	1	tandindruk hond	
IIA-21-126	61	rund	bekken	fragment	1	goed			jvol/vol		38,6	1	meerdere haksporen	
IIA-21-126	61	rund	schedel	hoornpit	1	goed					5,9	1		uiteinde
IIA-21-126	61	rund	onderkaak	losse M	1	goed					17,8	1		
IIA-21-126	61	rund	onderkaak	losse I	1	goed					1,8	1		
IIA-21-126	61	rund	rib	1	1	goed			jvol/vol		9,6	1	snijsporen	
IIA-21-126	61	rund	bekken	fragment	2	goed			inf		14,7	1	snijsporen	
IIA-21-126	61	rund	borstwervel	fragment	1	goed					9,3	1		
IIA-21-126	61	rund	halswervel	fragment	1	goed					20,6	1		
IIA-21-126	61	rund	schedel	frontale	1	goed			jvol/vol		97,4	1	frontale, hoornpit afgezaagd net boven basis	
IIA-21-126	61	rund	middenhandsbeen	1	1	goed					10,5	1	(1) meerdere kanten bekapt, lijkt afvalstuk beenbewerking	
IIA-21-126	61	rund	middenvoetsbeen	1	1	goed					2,8	1	(1) meerdere kanten bekapt, lijkt afvalstuk beenbewerking	
IIA-21-126	61	rund	middenhandbeen	1	1	goed					8,6	1	(1) meerdere kanten bekapt, lijkt afvalstuk beenbewerking	
IIA-21-126	61	rund	middenvoetsbeen	1	1	goed					4,0	1	(1) meerdere kanten bekapt, lijkt afvalstuk beenbewerking	
IIA-21-126	61	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,6	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	
IIA-21-126	61	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,1	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	
IIA-21-126	61	rund	middenhands-/voetsbeen	(1)(2)	1	goed					4,7	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	
IIA-21-126	61	rund	middenhands-/voetsbeen	(1)(2)	1	goed					1,9	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	

vondstnummer	featurenummer	diersoort	element	deel	fragmentatie	conservering	zijde	sex	leeftijd (1)	leeftijd (2)	gram	aantal	modificaties	opmerkingen
IIA-21-126	61	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,7	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IIA-21-126	61	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,0	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IIA-21-126	61	s/g	scheenbeen	(2)(3)	3	goed			juv	<15mnd	10,6	1		
IIA-21-126	61	s/g	middenhandsbeen	1(2)	3	goed					8,8	1		
IIA-21-126	61	s/g	draaier	fragment	3	goed					8,6	1		
IIA-21-126	61	s/g	middenvoetsbeentjes	centrotarsale	3	goed					1,5	1		
IIA-21-126	61	zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed					0,7	1	afvalstuk: kraaltjes gedraaid uit diafyse	dun fragment, maar waarschijnlijk rund
IIA-5-72	34	rund	middenhands-/voetsbeen	3	1	goed			jvol/vol	>2-2,5jr	29,5	1	doormidden gekapt boven epifyse: afvalstuk beenbewerking	
IIA-5-72	34	rund	middenvoetsbeen	(2)	2	goed					9,1	1	kapspoor (3), afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
IIA-5-72	34	rund	middenvoetsbeen	(2)	1	goed					3,5	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
IIA-5-72	34	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					4,6	1	kapspoor (3), afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IIA-5-72	34	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					4,3	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IIA-5-72	34	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,8	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IIA-5-72	34	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,4	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IIA-5-73	158	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					4,4	1	afvalstuk: twee rijen kralen gedraaid uit diafyse. Groene aanslag.	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
III- -101	134	Unio sp	klep	fragmentjes	1	goed					1,8	5		
III-0-5	55	groot zoogdier	lendenwervel	fragment	1	goed					20,2	1		
III-14-69	136	groot zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed					20,7	1		
III-14-69	136	groot zoogdier	divers	fragment	1	goed					24,4	48	vooral fragmenten schedel/hoornpit rund, sterk gefrag	
III-14-69	136	groot zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed					10,5	1		
III-14-69	136	groot zoogdier	schedel?	fragment	1	goed					8,5	1		
III-14-69	136	groot zoogdier	rib(?)	fragment	1	goed					5,4	1	hondenvraat	
III-14-69	136	groot zoogdier	pijpbeen	(2)	1	goed					9,9	1		
III-14-69	136	groot zoogdier	pijpbeen	fragment	1	goed					1,3	1		
III-14-69	136	paard	ellepijp	(1)2	3	goed	l				80,4	1	vraat (1)	
III-14-69	136	paard	handwortelbeentjes	tertium, quartum, intermedium	6	goed					55,1	3		
III-14-69	136	paard	opperarmbeen	(1)2(3)	1	goed					287,0	9	hondenvraat	
III-14-69	136	paard	griffelbeen	12	4	goed					13,3	1		
III-14-69	136	paard	griffelbeen	12	4	goed					13,0	1		
III-14-69	136	paard	spaakbeen-ellepijp	123	5	goed	l		jvol/vol	>3,5jr	575,7	1		ellepijp mist; hoort niet bij deelskelet paard
III-14-69	136	paard	divers	divers	5	goed			jvol/vol	>3,5jr	4005,2	9		deelskelet: fragment man, hum L&R, rau L&R, mc L&R, fem R en tib R
III-14-69	136	rund	rib	(2)	2	goed					16,7	1	snijspoor en afgehakt	
III-14-69	136	rund	lendenwervel	fragment	3	goed			jvol/vol		64,3	1	doormidden gekapt en losgekapt	
III-14-69	136	rund	scheenbeen	(1)2(3)	4	goed	l		inf/juv	niet ouder dan 12-15mnd	56,4	1	(1) twee kanten losgekapt	
III-14-69	136	rund	draaier	fragment	2	goed			jvol/vol		31,6	1	van twee kanten doormidden gekapt	
III-14-69	136	rund	schedel	hoornpit	1	goed					9,7	2		
III-14-69	136	rund	schedel	frontale	1	goed					35,4	1		
III-14-69	136	rund	schedel	temporalis	1	goed			jvol/vol		92,7	1		
III-14-69	136	rund	schedel	frontale	1	goed					15,6	1		
III-14-69	136	rund	scheenbeen	(1)(2)	2	goed	l		jvol/vol	<3,5-4jr	58,0	1	kapspoor (1)	
III-14-69	136	rund	rib	(2)	1	goed					10,8	1	snijsporen	
III-14-69	136	rund	rib	1	2	goed					12,6	1	hakspoor (3), snijsporen (1)	
III-14-69	136	rund	scheenbeen	(2)	1	goed					14,5	1		
III-14-69	136	rund	onderkaak	(3)	1	goed					20,0	1	hak- en snijsporen	
III-14-69	136	rund	gebitsfragment	fragment	1	goed					1,8	1		
III-14-69	136	rund	schedel	bovenkaak met P2,3,4, M, plus fragm hoornpit en frontale	1	goed			vol	>30mnd	239,4	53	haksporen	
III-14-69	136	rund	opperarmbeen	2	4	goed	r		jvol/vol		284,3	1	snijsporen, beide uiteinden weggekapt	
III-14-69	136	rund	schedel	frontale met 2x hoornpit	2	goed			jvol/vol		523,0	2	snijsporen op frontale en haksporen op hoornpit	
III-14-69	136	rund	bovenkaak	bovenkaak met losse M	2	goed					70,7	2		
III-14-69	136	rund	schedel	frontale, parietale, met hoornpit	2	goed			jvol/vol		325,5	2	ingeslagen frontale, diep snijspoor op parietale	fors beest
III-14-69	136	s/g	bovenkaak	bovenkaak met M1,2,3	1	goed			vol	ruim >18mnd	25,7	1		
III-14-69	136	s/g	scheenbeen	(2)	2	goed	r		jvol/vol		19,0	1	snijsporen	
III-14-69	136	s/g	scheenbeen	(1)(2)	3	goed	l		vol	>3,5jr	19,1	1	snijsporen	
III-14-69	136	s/g	spaakbeen	1(2)	2	goed	r				8,8	1	haksporen beide uiteinden	
III-14-69	136	s/g	ellepijp	12	4	goed			vol	>3,5jr	5,8	1		

vondstnummer	featurenummer	diersoort	element	deel	fragmentatie	conservering	zijde	sex	leeftijd (1)	leeftijd (2)	gram	aantal	modificaties	opmerkingen
III-14-69	136	s/g	dijbeen	2	4	goed			jvol/vol		18,9	1	snijsporen	
III-14-69	136	s/g	onderkaak	onderkaak met pd2,3,4	2	goed			juv/jvol	<24mnd	7,0	4		
III-14-69	136	s/g	onderkaak	onderkaak met pd2,3,4	2	goed	r		juv/jvol	<24mnd	12,4	1		
III-14-69	136	s/g	rib	2	3	matig					3,7	1	snijspoor	
III-4-22	55	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,9	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
III-4-68	138	middelgroot zoogdier	wervel?	fragment	1	goed					1,7	1		
III-4-68	138	rund	eerste koot	123	6	goed			jvol/vol	>20-24mnd	20,7	1		
III-4-68	138	rund	onderkaak	losse molaar	1	goed					2,8	1		
III-4-68	138	rund	spaakbeen?	(2)	1	goed			inf/juv		4,7	1		
III-4-68	138	rund	dijbeen	(1)	1	goed			jvol/vol	<3,5jr	31,5	1	losgekapt	
III-4-68	138	s/g	scheenbeen	(2)	2	goed	l		jvol/vol		13,1	1		
III-4-68	138	s/g	dijbeen	(1)(2)	2	goed			jvol/vol		15,3	1	snijsporen en diafyse doormidden gekapt	
III-4-68	138	varken	opperarmbeen	(2)3	3	goed	r		jvol/vol	>1jr	49,6	1	hak- en snijsporen	
III-4-68	138	varken	ellepijp	1	3	goed			inf/juv	<3jr	11,2	3	snijsporen	
IV-0-93	66	oester	klep	fragment	5	goed					25,6	1		Ostrea edulis
IV-0-94	66	rund	opperarmbeen	(2)	1	goed					26,9	1		
IV-0-94	66	rund	onderkaak	losse M1	1	goed					16,2	1		
IV-0-94	66	rund	middenhands-/voetsbeen	3	1	goed			jvol/vol	>2-2,5jr	32,0	1	doormidden gekapt boven epifyse: afvalstuk beenbewerking?	
IV-0-94	66	rund	middenhands-/voetsbeen	3	1	goed			jvol/vol	>2-2,5jr	31,1	1	doormidden gekapt boven epifyse: afvalstuk beenbewerking?	
IV-0-94	66	rund	middenvoetsbeen	(2)	2	goed					4,9	1	afvalstuk: achterzijde bekapt, kralen gedraaid uit diafyse: twee rijen!	
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					5,0	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,7	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,7	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	middenhands-/voetsbeen	(2)	1	goed					2,4	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					1,2	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	middenhands-/voetsbeen	(2)	1	goed					2,4	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					3,8	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					4,2	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,5	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					0,8	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					2,5	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					4,1	1	afvalstuk: kralen gedraaid uit diafyse	waarschijnlijk middenhands-/voetsbeen
IV-0-94	66	s/g	dijbeen	2(3)	3	goed			vol	>3,5jr	12,8	2	afgekapt distaal	
IV-0-94	66	s/g	dijbeen	1	2	goed			vol	>3-3,5jr	5,6	1		
IV-0-94	66	varken	onderkaak	losse C	1	goed			jvol/vol	>12mnd	3,5	1		
IV-0-94	66	varken	halswervel	fragment	5	goed					16,3	1		
IV-0-94	66	varken	lendenwervel	fragment	4	goed					18,3	1		
IV-0-94	66	varken	rib	2	4	goed					7,1	1		
IV-15-115	167	groot zoogdier	schedel?	fragment	1	goed					13,0	1		
IV-15-115	167	kat	dijbeen	(1)2(3)	5	goed	r			<8,5mnd	4,4	1		
IV-15-115	167	oester	klep	fragment	5	goed					7,4	1		
IV-15-115	167	oester	klep	fragment	2	goed					3,4	1		
IV-15-115	167	rund	middenvoetsbeen	(2)	3	goed			inf/juv		27,8	1		
IV-15-115	167	rund	eerste koot	(1)23	5	goed			jvol/vol	>20-24mnd	13,9	1		
IV-15-115	167	rund	borstwervel	fragment	3	goed			jvol/vol		24,9	1	haksporen	
IV-15-115	167	rund	opperarmbeen?	(2)	1	goed					14,7	1	snijsporen	
IV-15-115	167	rund	schedel	hoornpit	1	goed			jvol/vol		58,6	1	snijsporen rond basis en puntje afgekapt	
IV-15-115	167	rund	pijpbeen	(2)	1	goed					12,2	1		
IV-15-115	167	rund	schedel	frontale	1	goed					8,5	1		
IV-15-115	167	rund	schedel	hoornpit	1	goed					17,3	1	snijsporen rond basis	
IV-15-115	167	s/g	spaakbeen	(2)	3	goed	r				13,2	1	hondenvraat	
IV-15-115	167	s/g	scheenbeen	(1)(2)	2	matig	l				15,2	1	hondenvraat	
IV-15-115	167	Spisula sp	klep	compleet	6	goed					2,5	1		waarschijnlijk de halfgeknotte, subtruncata
IV-15-115	167	varken	onderkaak	l	1	goed					1,9	1		
IV-15-115	167	varken	schedel	divers	1	goed					75,3	5		